

Εκδήλωση* στο αναρχικό στέκι Utopia A.D. στη Κομοτηνή στις 4/7/2020 για τη μπροσούρα του Επαναστατικού Αγώνα "ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ - ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΑΚΡΑΤΙΚΗ-ΑΤΑΞΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ". Συνδιοργάνωση με τη Συνέλευση Αλληλεγγύης στα μέλη του Ε. Α.

*Απομαγνητοφώνηση

Εισήγηση από το αναρχικό στέκι Utopia:

Η σημερινή εκδήλωση αφορά την παρουσίαση της μπροσούρας του ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ, με τίτλο **“Για το ξεπέρασμα του κράτους και του κεφαλαίου-για μια συνομοσπονδιακή ακρατική--αταξική κοινωνική οργάνωση”** η οποία συγγράφηκε από τα μέλη του επαναστατικού αγώνα Πόλα Ρούπα και Νίκο Μαζιώτη. Η ίδια διατίθεται ηλεκτρονικά και έντυπα, και πραγματεύεται ένα σύνολο ιστορικών, πολιτικών, και ιδεολογικών θεμάτων που έχουν κεντρίσει την προσοχή του επαναστατικού κινήματος ανά τα χρόνια. Η ανάπτυξη αυτών έχει γίνει με επαρκή και αξιοσημείωτο τρόπο, καθώς στο μήκος των σελίδων οι σύντροφοι δίνουν μια ξεκάθαρη εικόνα για τα προαναφερθέντα ζητήματα καταλήγοντας στην πρόταση τους για την οργάνωση της μεταεπαναστατικής κοινωνίας.

Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται οι περιπτώσεις κοινωνιών μετά από επαναστάσεις ανά την ιστορία, πως οργανώθηκαν, εξελίχθηκαν και την οργάνωση για μια λειτουργική μεταεπαναστατική κοινωνία. Επιπρόσθετα, η ανάλυση αυτή καταρρίπτει τη διαδεδομένη άποψη πως μια κοινωνία αταξική και ακρατική χωρίς κάποιου είδους κεντρική αρχή ή κρατικού μηχανισμού, έστω και σαν ένα στάδιο προς αυτή, διακρίνεται από κοινωνικοπολιτικό “χάος” και όχι από οργάνωση και υγιή κοινωνική ζωή.

Η εν λόγω πρόταση θεμελιώνεται με τον κοινοτισμό και η κατάργηση κράτους κεφαλαίου θα βασίζεται σε μια αποκεντρωμένη φεντεραλιστική κοινωνική οργάνωση, η

οποία θα απαρτίζεται από δήμους-κομμούνες, από την πιο μικρή ως την πιο μεγάλη. Θα υπάρχουν συνελεύσεις που θα τις αντιπροσωπεύουν ανακλητοί εκπρόσωποι, και η κάθε κομμούνα θα είναι υπεύθυνη για την αυτοδιαχείριση και αυτοοργάνωση της, ενώ μέσω των εκπροσώπων θα επιτυγχάνετε η συνολική συνομοσπονδιακή οργάνωση. Ιστορικά τέτοιου είδους ακρατικές κοινωνίες θεμελιωμένες στον κοινοτισμό αποδεικνύονται ρεαλιστικές και εφικτές καθώς επίσης και στο παρόν υπάρχουν τα ζωντανά παραδείγματα των ιθαγενών Ζαπατίστας στη Τσιάπας του Μεξικό και της επανάστασης της εποχής μας στη Β. Συρία-Ροζάβα.

Αναγκαία προϋπόθεση για ένα επαναστατικό κίνημα είναι να υπάρχει μια ολοκληρωμένη πρόταση η οποία θα λειτουργήσει ως κορμός για τη δομή της οργάνωσης μιας κοινωνίας μετά την επανάσταση. Στην πράξη θα μορφοποιηθεί από τα επαναστατικά υποκείμενα, συνδιαμορφώνοντας με βάση την τότε κατάσταση και ανάγκες, για ένα καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Εισήγηση Συνέλευσης Αλληλεγγύης στα μέλη του Ε.Α.(η εισήγηση είναι η ίδια σε όλες της εκδηλώσεις): <https://athens.indymedia.org/post/1605966/>

Συντονιστής σύντροφος από Utopia: Καλησπέρα σύντροφε Νίκο. Μας ακούς;

Ν. Μαζιώτης: Ακούγομαι καθαρά;

Σύντροφος: Ναι, ναι μια χαρά.

Ν. Μαζιώτης: Θέλετε να αρχίσω;

Συντονιστής: Ναι.

Ν. Μαζιώτης: Καλησπέρα σε όλες τις συντρόφισσες και τους συντρόφους.

Η σημερινή εκδήλωση γίνεται με αφορμή τη μπροσούρα του Επαναστατικού Αγώνα **"ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΑΚΡΑΤΙΚΗ - ΑΤΑΞΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ"**.

Θα μπορούσα να πω ότι αυτή η μπροσούρα είναι ένα σύνολο θέσεων για το πώς θα μπορούσε να είναι δομικά ή θεσμικά διαμορφωμένη μια κοινωνική οργάνωση που θα μπορούσε να αντικαταστήσει το υπάρχον σύστημα, το κράτος και το κεφάλαιο. Θα μπορούσε να λεχτεί ότι η επανάσταση είναι στη πραγματικότητα ο ριζικός μετασχηματισμός των θεσμών της κοινωνίας και πάνω σε αυτό πιστεύω ότι ανταποκρίνεται η συγκεκριμένη έκδοση. Εμείς θεωρούμε ότι ένα επαναστατικό κίνημα ή ένας σοβαρός επαναστατικός χώρος συγκροτείται πάνω σε ένα σύνολο θέσεων και προτάσεων για το πώς θα μπορούσε να είναι μια άλλη κοινωνία, για το πώς θα μπορούσαμε να δομήσουμε μια άλλη κοινωνία, μια άλλη κοινωνική οργάνωση βασισμένη στις αρχές της ισότητας, της αλληλεγγύης και του κοινοτισμού.

Θα μπορούσα να πω πως κατά τη διάρκεια της δράσης του Επαναστατικού Αγώνα ανέκαθεν καλούσαμε τον χώρο σε διάλογο και ζύμωση πάνω σε τέτοια σοβαρά ζητήματα για τη διατύπωση τέτοιων θέσεων και προτάσεων για μια ακρατική-αταξική κοινωνία όπου δεν θα αναλωνόμαστε σε συνθηματολογικού τύπου γενικόλογες διακηρύξεις, αλλά ότι θα έπρεπε να είμαστε πιο συγκεκριμένοι και όσο πιο σαφείς γίνεται. Αυτό θεωρώ ότι είναι κάτι που λείπει από τον αναρχικό χώρο. Από παλιά είχαμε σκιαγραφήσει για το ποιες θα πρέπει να είναι κατά τη γνώμη μας οι προτάσεις μας. Δηλαδή, σε προκηρύξεις του 2009 και του 2014 λέγαμε με βάση τον δεύτερο κύκλο της δράσης μας, ότι το κύτταρο μιας κοινωνίας που πρέπει να προωθήσουμε είναι η Κομμούνα και μιλούσαμε για ένα Συνομοσπονδιακό σύστημα λαϊκών Συνελεύσεων και λαϊκών Συμβουλίων. Αυτό έχει λεχθεί και το 2014 όταν είχε γίνει η επίθεση στην ΤτΕ και στην προκήρυξη αυτή είχαμε βγάλει μια πλατφόρμα θέσεων. Τώρα, θεωρώ ότι η μπροσούρα αυτή είναι πιο συγκεκριμένη και πιο σαφής σε σχέση με τις θέσεις και τις προτάσεις που είχαμε διατυπώσει τότε. Επιγραμματικά, θα μπορούσα να πω ότι οι θέσεις μας ως ένα μεγάλο βαθμό προέρχονται από τον κλασικό αναρχισμό από την εποχή της Α΄ Διεθνούς. Δηλαδή, βασίζονται πάνω στην απόρριψη του κράτους ως συγκεντρωτικού μηχανισμού εξουσίας, την πάγια αναρχική θέση της άμεσης κατάργησής του χωρίς μεταβατικά στάδια στην περίπτωση μιας καθολικής επαναστατικής διαδικασίας. Αυτό ήταν και η μεγαλύτερη διαφωνία με τους μαρξιστές και επίσης οι προτάσεις μας βασίζονται και στο φεντεραλισμό, που είναι και αυτή μια πάγια αναρχική θέση από την εποχή της Α΄

Διεθνούς. Συνοπτικά θα μπορούσα να πω ότι οι προτάσεις μας βασίζονται στην οικοδόμηση μιας Συνομοσπονδίας Κοινοτήτων αποσαφηνίζοντας ότι όταν λέμε Κοινότητα εννοούμε τον Δήμο. Εξάλλου και η λέξη Κομμούνα (Commune) που είναι λατινική σημαίνει τον Δήμο, όπως αποδεικνύεται από τα παραδείγματα που υπήρχαν την εποχή του μεσαίωνα, τις ελεύθερες πόλεις του μεσαίωνα μέσα σε μια κοινωνία φεουδαρχική. Δηλαδή, ουσιαστικά οι προτάσεις μας αφορούν μια Συνομοσπονδία Δήμων (Κομμούνων). Από εδώ και πέρα, θα αναφερθώ σε κάποιες διαφοροποιήσεις όμως που έχουμε ως αναρχικοί από άλλα εγχειρήματα τα οποία έχουν προωθηθεί και από αναρχικούς και από προτάσεις των αναρχικών αλλά και με κάποιες στρεβλές θέσεις που υπάρχουν στο αναρχικό κίνημα από παλιά.

Είναι τρεις οι διαφοροποιήσεις: η 1^η αφορά τον Δήμο, η 2^η το ζήτημα της εκπροσώπησης και το 3^ο ζήτημα, της πολιτικής εξουσίας. Και τα τρία αυτά είναι σε άμεση συνάρτηση μεταξύ τους. Το πρώτο όσον αφορά τον Δήμο, η διαφοροποίησή μας είναι ότι εμείς προτείνουμε ότι ο Δήμος θα πρέπει να είναι το κύτταρο μιας Συνομοσπονδιακής οργάνωσης ακρατικής και αταξικής. Και αυτό διαφέρει από παλιά εγχειρήματα όπου το μοντέλο ήταν είτε οι αυτοδιευθύνόμενες μονάδες παραγωγών όπως ήταν οι εργατικές και οι αγροτικές κολεκτίβες που έλαβαν χώρα στην Ισπανική Επανάσταση είτε τα σοβιέτ που ήταν ένα είδος εργατικών συμβουλίων στη Ρώσικη Επανάσταση του 1917. Δηλαδή η πρόταση το να είναι ο Δήμος το κύτταρο μιας κοινωνικής οργάνωσης αφορά ουσιαστικά το σύνολο της κοινωνικοπολιτικής ζωής και δεν αφορά μια οικονομοκεντρική παραγωγίστικη μονάδα όπως είναι μια εργατική κολεκτίβα ή το σοβιέτ.

Εδώ λοιπόν εμείς αποσαφηνίζουμε ότι ο Δήμος αναλαμβάνει –κατά την πρότασή μας–, τη διαχείριση του συνόλου της κοινωνικής ζωής. Αναλαμβάνει όλη την οικονομική δραστηριότητα δηλαδή, συμπεριλαμβανομένης και της παραγωγικής δραστηριότητας, αναλαμβάνει δηλαδή, τα πάντα: Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, αναλαμβάνει τις συγκοινωνίες, τις μεταφορές· αναλαμβάνει ακόμα τον τομέα της εκπαίδευσης, της υγείας ή ακόμα και κοινωνικούς τομείς οι οποίοι ανήκουν σήμερα στο κράτος, π.χ. όπως η απονομή δικαιοσύνης και το ζήτημα της δημόσιας ασφάλειας. Αυτό φυσικά, διαφέρει από παλιότερα εγχειρήματα. Δηλαδή είναι ένας συνδυασμός, θα μπορούσαμε να πούμε κλασικού αναρχισμού και κομμουναλισμού, όπου ουσιαστικά ο Δήμος είναι το κύτταρο της κοινωνικής οργάνωσης.

Το δεύτερο σημείο της διαφοροποίησης αφορά το θέμα της εκπροσώπησης. Υπάρχει μια στρέβλωση κατ' εμάς, ότι μια ελευθεριακή κοινωνία δεν μπορεί να λειτουργήσει ή μάλλον, ότι μπορεί να λειτουργήσει χωρίς εκπροσώπους. Αυτό κατ' εμάς δεν είναι ρεαλιστικό. Σαφέστατα θα υπάρχουν και εκπρόσωποι. Για παράδειγμα όσον αφορά το πώς θα γίνεται η διαχείριση του Δήμου, κυρίαρχο όργανο θα είναι η Συνέλευση των δημοτών, αυτό που λέγεται ιστορικά στη κλασική αρχαία Ελλάδα, η Εκκλησία του Δήμου, η Συνέλευση των κατοίκων των δημοτών, μια αμεσοδημοκρατική διαδικασία όπου οι πάντες, οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν. Δηλαδή οι πολίτες, μπορούν να μιλούν και να προτείνουν, να αποφασίζουν για όλα τα ζητήματα της διαχείρισης της ζωής τους, γενικά όλων των κοινωνικών υποθέσεων και να ορίζουν μέσω εκλογής –να το αποσαφηνίσουμε αυτό– το Συμβούλιο του Δήμου, το Κοινοτικό Συμβούλιο το οποίο ουσιαστικά θα είναι οι εκτελεστές των αποφάσεων των δημοτών, δηλαδή, τα εκτελεστικά όργανα. Και αυτό είναι μια ριζική διαφοροποίηση από το αστικοκοινοβουλευτικό σύστημα φυσικά το οποίο βασίζεται στην ανάθεση. Θεωρώ ότι υπάρχει μια στρέβλωση όπου ταυτίζουν το ζήτημα της εκπροσώπησης με τους σημερινούς θεσμούς τους αστικοκοινοβουλευτικούς. Υπάρχει τεράστια διαφορά μεταξύ του τι επικρατεί σήμερα με το σύστημα της άμεσης δημοκρατίας. Για π.χ. ένα δημοτικό συμβούλιο θα αποτελείται από εκπροσώπους που θα είναι αιρετοί αλλά και άμεσα ανακλητοί. Δηλαδή, οποιαδήποτε στιγμή εφόσον θεωρείται ότι δεν εφαρμόζουν τις αποφάσεις του Δήμου θα μπορεί να ανακαλούνται, κάτι που σημαίνει ότι θα υπάρχει στο σύστημα άμεση ανακλητότητα. Αντίθετα, σήμερα ένας βουλευτής, ένας υπουργός-μέλος της συγκεντρωτικής κυβέρνησης του κράτους δεν μπορεί να ανακληθεί εφόσον δεν τηρεί αυτά που υποσχέθηκε και για τα οποία υποτίθεται ότι εκλέχτηκε, δηλαδή το πρόγραμμά του ή οτιδήποτε έχει υποσχεθεί στο λαό, Επίσης μεγάλη διαφορά είναι ότι ενώ στο σημερινό σύστημα αναθέτουν οι πολίτες για 4 χρόνια σε κάποιους να διαχειριστούν τη ζωή τους, στην άμεση δημοκρατία και στο Δήμο ο ίδιος ο πολίτης πάει στη Συνέλευση, ο ίδιος ο πολίτης προτείνει, ο ίδιος ο πολίτης εκλέγει και ανακαλεί αυτούς που ο ίδιος θεωρεί ότι πρέπει να είναι οι εκτελεστές των αποφάσεών του. Αυτή είναι μια τεράστια διαφορά. Σαφέστατα κατ'

εμάς και θα υπάρχει εκπροσώπηση. Και στο παλιό επαναστατικό κίνημα υπήρχε εκπροσώπηση και διαδικασία εκλογής εκπροσώπων. Θα μπορούσα να πω για παραδείγματα όπως η Παρισινή Κομμούνια που είναι ουσιαστικά η πρώτη σύγχρονη εργατική Επανάσταση των τελευταίων 200 χρόνων. Και όπου ουσιαστικά ο λαός του Παρισιού εξέλεξε ένα δημοτικό Συμβούλιο 95 μελών στο οποίο συμμετείχαν και αναρχικοί αλλά και από άλλες πολιτικές τάσεις: Νεογιακωβίνοι, μπλανκιστές, υποστηρικτές του Προυντόν κλπ και τα μέλη αυτά ήταν μέλη κυρίως των κατώτερων λαϊκών τάξεων ή από τη μεσαία τάξη, τις λαϊκές τάξεις κυρίως, το προβιομηχανικό προλεταριάτο. Ή επίσης θα μπορούσα να αναφέρω την Κομμούνια της Κροστάνδης που εξεγέρθηκε κατά το 1921 εναντίον της κρατικο-μπολσεβίκικης δικτατορίας, όπου ουσιαστικά έγινε μια γενική συνέλευση των κατοίκων της νήσου Κότλιν όπου υπήρχε ο ναύσταθμος της Κροστάνδης μετά από πρόταση των πληρωμάτων των ναυτών· μαζεύτηκε ο πληθυσμός, μαζεύτηκαν πάνω-κάτω 16.000 πολίτες εκεί, οι οποίοι εξέλεξαν ένα Συμβούλιο και απεύθυναν κάποια αιτήματα προς τη μπολσεβίκικη κυβέρνηση. Ένα από αυτά ζητούσε –και έχει σημασία να το πω–, ελεύθερες εκλογές στα σοβιέτ, στα εργατικά συμβούλια τα οποία, υποτίθεται είχαν την εξουσία αλλά σταδιακά οι μπολσεβίκοι είχαν στερήσει κάθε εξουσία απ’ αυτά και μόνο μπολσεβίκοι θα μπορούσαν να συμμετέχουν σε αυτά τα συμβούλια, τα σοβιέτ. Ζητούσαν δηλαδή να συμμετέχουν αναρχικοί ή σοσιαλεπαναστάτες, δηλαδή τάσεις που ήταν ανάμεσα στις επαναστατικές δυνάμεις της εποχής. Αυτές οι διαδικασίες οι αμεσοδημοκρατικές, δηλαδή λαϊκή Συνέλευση και άμεση εκλογή εκπροσώπων του λαού, της Συνέλευσης δηλαδή του λαού υπήρχαν και στην Ισπανική Επανάσταση. Τέτοιες αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες δεν είναι κάτι ξένο. Κατ’ εμάς, υπάρχει μια στρεβλή τέτοια άποψη ότι μπορεί να λειτουργήσει μια πραγματικά ελευθεριακή κοινωνία ισότητας και ελευθερίας, ακρατική-αταξική χωρίς εκπροσώπηση. Δεν είναι λειτουργικό να μην έχεις εκπροσώπους. Αλλά γενικότερα, δεν μπορούμε να συγκρίνουμε διαδικασίες που έχει ο χώρος στο μικρόκοσμο του. Γιατί στη πραγματικότητα έχουμε ομάδες συγγένειας ολιγομελείς όπου εκεί μπορεί να επιτευχθεί συναίνεση ή ομοφωνία. Όταν όμως μιλάμε για ανθρώπινους πληθυσμούς πολύ μεγαλύτερους, όσον αφορά μια γειτονιά, μια πόλη ή ένα χωριό ή μια κοινότητα όπου είναι εκατοντάδες, χιλιάδες, δεκάδες-χιλιάδες ή εκατοντάδες-χιλιάδες πληθυσμός, δεν μπορούμε να μιλάμε ότι οι αποφάσεις γενικά θα λαμβάνονται με ομοφωνία. Σαφέστατα, θα πρέπει να υπάρχει εκπροσώπηση. Το θέμα είναι να είναι ελεγχόμενη, άμεσα ελεγχόμενη αυτή η εκπροσώπηση.

Και το τρίτο πράγμα ουσιαστικά στο οποίο διαφοροποιούμαστε είναι σε σχέση με το ζήτημα της πολιτικής εξουσίας. Υπάρχει εδώ μια άλλη στρέβλωση που ταυτίζει το ζήτημα της πολιτικής εξουσίας με το κράτος. Σίγουρα το κράτος είναι ένας μηχανισμός πολιτικής εξουσίας. Είναι μια μορφή εξουσίας και διαχείρισης των κοινωνικών υποθέσεων αλλά δεν είναι η μοναδική. Μορφές πολιτικής εξουσίας υπήρχαν και πριν την εμφάνιση του κράτους. Εμείς πιστεύουμε πως και ο Δήμος, η Κομμούνια είναι μια μορφή πολιτικής εξουσίας. Το θέμα είναι πώς ελέγχεται –και το κλειδί είναι– ποιός την ελέγχει και πώς γίνεται η διαδικασία και λαμβάνονται οι αποφάσεις. Εκεί είναι που κρίνεται κατά πόσο είναι συγκεντρωτική και αναπαράγει τους κοινωνικούς και ταξικούς διαχωρισμούς. Και στη μπροσούρα αναφέρεται ότι ένα από τα σημαντικότερα λάθη των αναρχικών όσον αφορά ειδικά για την Ισπανική Επανάσταση –για την οποία γίνεται ιδιαίτερη μνεία– ήταν ότι ουσιαστικά δεν είχαν οι αναρχοσυνδικαλιστές στην Ισπανία προτάσεις για το πώς ουσιαστικά θα αντικαταστήσουν το κράτος ως πολιτική μορφή εξουσίας. Εκτός δηλαδή από την Καταλονία και τη Βαρκελώνη που στην πραγματικότητα την ελέγχανε, είχαν de facto την εξουσία στα χέρια τους, είχαν την ένοπλη δύναμη, είχαν ουσιαστικά την ευθύνη στα χέρια τους, δεν είχαν προτάσεις για το πώς θα αντικαταστήσουν το καταλανικό κράτος, την Τζεναραλιντάντ που ήταν ένα ημιαυτόνομο κρατίδιο στα πλαίσια της ισπανικής επικράτειας, και αποφάσισαν να συνεργαστούν, ενώ είχαν κολεκτιβοποιήσει την οικονομία, ολόκληρη την οικονομική δραστηριότητα (και τη βιομηχανία, και τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας στη Βαρκελώνη, τις συγκοινωνίες, τα τραμ, τους οργανισμούς γκαζιού, ηλεκτρισμού, τηλεπικοινωνιών για παράδειγμα), παρ’ όλα αυτά, δεν διέλυσαν το κράτος. Αντίθετα, αποφάσισαν να συνεργαστούν μαζί του στα πλαίσια του “κοινού” αντιφρανκικού αγώνα και με τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις επίσης που ήταν σαφέστατα αντεπαναστατικές: τους σοσιαλιστές, τους κομμουνιστές και τους καταλανιστές που είχαν την εξουσία στο καταλανικό κράτος. Υπήρχαν όμως και κάποιοι όπως για παράδειγμα η Ελευθεριακή Νεολαία και οι Φίλοι του Ντουρρουτί οι οποίοι πίστευαν ότι τα συνδικάτα και οι δήμοι για

παράδειγμα θα μπορούσαν να μουν στη θέση του κράτους ως μορφή πολιτικής εξουσίας. Οι αναρχοσυνδικαλιστές όμως οι οποίοι ουσιαστικά πιστεύανε μόνο ότι τη διαχείριση της οικονομικής δραστηριότητας πρέπει να αναλάβουν τα εργατικά συνδικάτα, δεν είχαν πρόταση για το πώς θα αντικαταστήσουν το κράτος ως φορέα πολιτικής εξουσίας. Και ουσιαστικά συνεργάστηκαν μαζί του. Αυτό θεωρούμε ότι είναι λάθος, μια έλλειψη από το αναρχικό κίνημα όσον αφορά τον τομέα αυτό. Από εκεί και πέρα εμείς πιστεύουμε ότι ουσιαστικά ο Δήμος είναι μια μορφή πολιτικής εξουσίας, ότι δεν μπορεί να μην υπάρχει εκπροσώπηση, δεν γίνεται αλλιώς, απλώς θα πρέπει να είναι αμεσοδημοκρατική.

Επίσης η Συνομοσπονδία Δήμων που εμείς προτείνουμε θα είναι διαρθρωμένη σε τρία επίπεδα. Δηλαδή ο Δήμος θα είναι το κύτταρο, το πρωτοβάθμιο όργανο αυτής της Συνομοσπονδίας. Θα μπορούσε να υπάρχει ένα δευτεροβάθμιο όργανο σε επίπεδο περιφέρειας, νομού, σε μια μεγαλύτερη δηλαδή γεωγραφική ενότητα που δεν θα είναι απλά μια τοπική Συνομοσπονδία όπως επίσης και ένα τριτοβάθμιο επίπεδο εφόσον μια Συνομοσπονδία καταλαμβάνει το έδαφος π.χ. μιας “εθνικής” επικράτειας. Θα μπορούσε να υπάρχει επίσης μια διεθνής Συνομοσπονδία που θα περιλαμβάνει και άλλους λαούς όπως έμπρακτα έχει δείξει το παράδειγμα της Επανάστασης στη Ροζάβα όπου η Ομοσπονδία της Βόρειας Συρίας περιλαμβάνει πολλούς διαφορετικούς λαούς και εθνότητες και διαφορετικές κουλτούρες και πολιτισμούς.

Στην πρότασή μας γίνεται σαφές ότι είναι διακριτές –αλλά έμμεσα ελεγχόμενες– οι αρμοδιότητες μεταξύ του πρωτοβάθμιου οργάνου, του Δήμου, που είναι η τοπική κοινότητα, ή η τοπική μορφή εξουσίας και του τριτοβάθμιου οργάνου, της Συνομοσπονδιακής Λαϊκής Συνέλευσης που έχει αρμοδιότητες που αφορούν όλη την εθνική επικράτεια. Το τριτοβάθμιο αυτό όργανο, η Συνομοσπονδιακή Λαϊκή Συνέλευση θα μπορούσε να αποτελείται από μέλη των Δήμων, δηλαδή των τοπικών κοινωνιών που είναι η πρωτοβάθμια δομή και η βάση αυτής της συνομοσπονδιακής κοινωνικοπολιτικής οργάνωσης η οποία θα είχε αρμοδιότητες που αφορούν όλο τον πληθυσμό μιας εθνικής επικράτειας και όχι μια τοπική κοινωνία. Τομείς όπως π.χ. η άμυνα της χώρας, η σχέση με άλλες χώρες, με οργανισμούς, λαούς ή κράτη εκτός της Συνομοσπονδίας. Για παράδειγμα τομείς όπως την ακτοπλοΐα, τις υπεραστικές συγκοινωνίες, τις μεταφορές, τον σιδηρόδρομο, την πολιτική αεροπορία, δηλαδή τομείς που δεν μπορούν να αφεθούν στις τοπικές κοινωνίες ή στα τοπικά δημοτικά συμβούλια.

Πάνω-κάτω αυτά μπορώ να πω σε σχέση με την πρότασή μας για να μη μακρηγορώ. Σε γενικές γραμμές ο Συνομοσπονδισμός είναι ένα μη κρατικό κοινωνικό μοντέλο το οποίο μπορεί να λειτουργήσει όχι μόνο σε μια εθνική επικράτεια αλλά και σε μια διεθνή επικράτεια. Και πιστεύω αυτός πρέπει να είναι ο στόχος μας αφού ζούμε σε μια παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, ότι θα πρέπει να αγωνιζόμαστε για μια διεθνή, για μια παγκόσμια Συνομοσπονδία Κοινοτήτων. Αυτά είχα να πω σύντροφοι/ισσες γενικά. Είναι ανεξάντλητο το πεδίο αυτό και θα μπορούσα να πω περισσότερα αλλά πιστεύω ότι είναι καλύτερο να γίνει μια συζήτηση, που αυτή –ούτως ή άλλως–, είναι η σκοπιμότητα των εκδηλώσεων που έχουν ξεκινήσει εδώ και μερικές εβδομάδες. Και αυτή είναι η 3η εκδήλωση που γίνεται για αυτό το ζήτημα.

Συντονιστής: Ωραία σύντροφε, υπάρχει μια ερώτηση.

Σύντροφος: Ήθελα να κάνω μια ερώτηση πάνω σε αυτό το τελευταίο κομμάτι που είπες. Αν μια επανάσταση έχει τοπικό χαρακτήρα μόνο, ας πούμε πως γίνεται επανάσταση μόνο στην Ελλάδα και δεν έχει διεθνή χαρακτήρα, να το θέσω λαϊκά, η Ελλάδα πώς θα ανταπεξέλθει σ’ αυτή τη κατάσταση αν οι άλλες χώρες πέσουν “σαν τέρατα και θέλουν να την φάνε”; Πώς θα ανταπεξέλθει αφού η Ελλάδα θα είναι μόνη της ουσιαστικά σε αυτή την επανάσταση; Δεν θα υπάρχει σε κάποιο άλλο μέρος επανάσταση.

Ν. Μαζιώτης: Δεν πρέπει να βλέπουμε τα πράγματα προκατειλημμένα ότι δεν θα επεκταθεί μια επανάσταση. Ειδικότερα άμα γίνει στην ημιπερίφεια ή στο κέντρο του καπιταλιστικού κόσμου, πολύ πιθανό να υπάρξει ένα ντόμινο εξεγέρσεων. Αυτό θα μπορούσε να γίνει για παράδειγμα όταν είχαμε το πρώτο κύμα της οικονομικής κρίσης το 2010-2012. Αν υπήρχε μια τέτοια πρόταση για έναν επαναστατικό κοινωνικό μετασχηματισμό και αν υπήρχαν –κατά τη γνώμη μας ως Επαναστατικός Αγώνας υπήρχαν– οι συνθήκες για “να μπει επί τάπητος” ένα τέτοιο εγχείρημα, αν για παράδειγμα καταλαμβάνονταν η βουλή –το έχω ξαναπεί ίσως, εντάξει, μπορεί να το πιστεύαμε μόνο εμείς, αλλά τελοσπάντων– θα μπορούσε να υπάρξει μια εξάπλωση αρχικά στη νότια Ευρώπη και σε άλλες χώρες που υπήρχαν αναταραχές λόγω της

οικονομικής κρίσης και το πρώτο πράγμα που θα γινόταν θα ήταν η κατάρρευση της κυβέρνησης τότε. Και ακόμα και για τη Ροζάβα θεωρώ ότι η επιβίωσή της θα εξαρτηθεί από το αν θα μπορούσε να επεκταθεί αυτό το εγχείρημα και σε άλλες χώρες, έξω από τη Συρία και στη Μέση Ανατολή και στην Ευρώπη για παράδειγμα. Γιατί ακόμα –και απ’ ότι έχω διαβάσει– και για το πώς θεωρούν οι Κούρδοι ότι είναι ο συνομοσπονδισμός, ότι είναι ακριβώς ένα μη κρατικό μοντέλο το οποίο θα μπορούσε να λειτουργήσει ανάμεσα σε διαφορετικούς λαούς και εθνότητες με διαφορετικές κουλτούρες, δηλαδή με την άμεση κατάργηση του έθνους-κράτους. Δεν μπορώ να προκαταβάλω στην υπόθεση δηλαδή αν είχαμε ένα τέτοιο εγχείρημα στην Ελλάδα τι θα γινόταν. Αυτό όμως που θα επιδιώκαμε είναι ότι αυτό το εγχείρημα θα έπρεπε να επεκταθεί και στους γείτονές μας στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Γιατί ουσιαστικά η περιχαράκωση ή το να απομονωθούμε εμείς εδώ, εντάξει, δεν θα έχει καλά αποτελέσματα. Γιατί ουσιαστικά η διεθνής κοινότητα –και όταν λέω διεθνής κοινότητα εννοώ το διεθνές καπιταλιστικό σύστημα– θα δημιουργούσε συνθήκες οικονομικού στραγγαλισμού. Ή θα μπορούσε και να γίνει και μια εισβολή για παράδειγμα από το ΝΑΤΟ που προβλέπει στο καταστατικό του εισβολή σε χώρα-μέλος αλλά και μη μέλος σε περίπτωση “τρομοκρατικής” ενέργειας και ταραχών, εξεγέρσεων κλπ. Τέτοιες περιπτώσεις θα είχαμε εκ μέρους του διεθνούς παράγοντα, από διεθνείς, υπερεθνικούς οργανισμούς π.χ. ΝΑΤΟ, Ε.Ε κλπ. Δεν μπορώ να το προκαταβάλω τι θα γινόταν στην Ελλάδα αν είχαμε μια επανάσταση. Αλλά πρέπει να την επιχειρήσουμε όπως και να’ χει και να υπερασπιστούμε ένα τέτοιο εγχείρημα με τα όπλα.

Σύντροφος: Εντάξει, με κάλυψες. Και άλλη μια ερώτηση θα ήθελα να σου κάνω βασικά. Μπορείς να μας μιλήσεις, να μας δώσεις λίγες περισσότερες πληροφορίες πάνω στο θέμα της απονομής της δικαιοσύνης; Γιατί είναι μικρή η πρόταση που αναφέρεται στη μπροσούρα. Κάποια παραπάνω στοιχεία το πώς θα λειτουργούσε;

Ν. Μαζιώτης: Ναι. Κοιτάξτε, αυτά τα πράγματα γενικά είναι δύσκολα και δεν έχουμε όλες τις “μαγικές απαντήσεις” για όλα τα πράγματα. Είναι όμως ιστορικά αποδεδειγμένο ότι –έχουμε αναφερθεί και στη μπροσούρα– ότι παλιά οι κοινότητες, γενικά οι ανθρώπινες κοινωνίες και έξω από τα όρια των κρατών, είτε υπήρχαν κράτη είτε μέσα σε εθνικές επικράτειες είχαν στην αρμοδιότητά τους την απονομή δικαιοσύνης. Για διενέξεις δηλαδή μεταξύ πολιτών αναλάμβανε η Κοινότητα το έργο της συμφιλίωσης για παράδειγμα, της αποζημίωσης του θύματος ή της οικογένειας του θύματος ή στην πιο ακραία περίπτωση της τιμωρίας του δράστη. Δηλαδή την απονομή της δικαιοσύνης την είχε η Κοινότητα. Αμα διαβάσει κανείς την “Αλληλοβοήθεια” του Κροπότκιν ο οποίος μιλάει για τις αρχαιότερες κοινωνίες, από τα προϊστορικά χρόνια, μιλάει για φυλές όταν η οργάνωση της κοινωνίας ήταν γενοκρατική, πριν την εμφάνιση του κράτους, αναφέρει ακόμα και τις μεσαιωνικές ελεύθερες πόλεις, θα δει ότι σε όλες αυτού του τύπου τις προκρατικές ή μη κρατικές κοινωνικές οργανώσεις μέσα στις αρμοδιότητές τους είναι και η διαχείριση της απονομής της δικαιοσύνης. Π.χ. υπήρχαν άνθρωποι οι οποίοι από τη Κοινότητα είχαν ρόλο διαμεσολαβητή, υπήρχαν συμβούλια τα οποία αναλάμβαναν το ρόλο της συμφιλίωσης ανάμεσα σε αντιμαχόμενα μέρη, αντιμαχόμενες οικογένειες, αντιμαχόμενα άτομα και φρόντιζαν είτε για την αποζημίωση της οικογένειας των θυμάτων ή του θύματος, είτε της εξοστράκισης του δράστη έξω από την κοινότητα. Πολλές φορές αποφεύγονταν η αιματηρή αντεκδίκηση όσο μπορούσε να είναι αυτό εφικτό. Δεν θέλω να πω κάτι άλλο γι’ αυτά τα πράγματα. Και στη Ροζάβα έχουν γίνει πράγματα σε σχέση με αυτόν τον τομέα. Βέβαια δεν έχουν την εγκληματικότητα και την παραβατικότητα που έχουν οι δυτικές κοινωνίες. Όπως και να’ χει όμως, η Κοινότητα, δηλαδή οι πολίτες, έχουν άμεση σχέση με τη διαχείριση και αυτού του ζητήματος όπως και με τη δημόσια ασφάλεια. Δεν μπορώ να πω κάτι πιο συγκεκριμένο σε σχέση με αυτό. Σαφέστατα, θα υπάρχουν κατ’ εμέ, νόμοι. Να το ξεκαθαρίσω όμως αυτό. Το να υπάρχουν νόμοι δεν σημαίνει ότι είναι κάτι αρνητικό. Οι νόμοι ουσιαστικά, οι γραπτοί νόμοι ιστορικά έχουν φτιαχτεί με τη βούληση και την πίεση των κατώτερων τάξεων για να αποφεύγονται οι αυθαιρεσίες των πλουσίων.

Οι κοινωνίες δημιουργήθηκαν με βάση την αλληλεγγύη και την αλληλοβοήθεια και μέσα στις αρμοδιότητες των θεσμών που ανέπτυξαν ήταν και τα θέματα ασφάλειας και δικαιοσύνης τα οποία όμως θα πρέπει να τα ελέγχει ο λαός. Οι ίδιοι πολίτες δηλαδή και όχι να τα αφήνουν σε επαγγελματίες “ειδικούς”. Όπως για παράδειγμα υπάρχουν επαγγελματίες πολιτικοί που έχουν τη διαχείριση της κοινωνικοπολιτικής ζωής, υπάρχουν και επαγγελματίες δικαστές. Για παράδειγμα σε πολλές κοινότητες οι ίδιοι οι πολίτες αναλάμβαναν το ρόλο του δικαστή. Όπως και στην αρχαία Αθήνα, η Ηλιαία αποτελούνταν από πολίτες οι οποίοι είχαν πολιτικά

δικαιώματα και αναλάμβαναν την απονομή δικαιοσύνης με γνώμονα την ασφάλεια της Πολιτείας, το πολίτευμα το δημοκρατικό, κλπ. Δεν έχω να πω κάτι άλλο σε σχέση με αυτό, κάτι πιο συγκεκριμένο. Δεν ξέρω κατά πόσο γίνομαι σαφής.

Συντρόφισσα: Οπότε θα υπάρχει θανατική ποινή στη περίπτωση που κάποιος είναι βιαστής;

Συντονιστής: Λίγο πιο δυνατά αν μπορείς.

Άλλος Σύντροφος: Υπάρχει άλλη μια ερώτηση σύντροφε: Άμα θα υπάρχει και το ενδεχόμενο της θανατικής ποινής σε περίπτωση βιαστή;

Συντρόφισσα: Ή παιδεραστή;

Ν. Μαζιώτης: Εντάξει, αυτά τα πράγματα θέλουν συζήτηση-διαβούλευση. Είναι πιο συγκεκριμένα. Αν υποθεθεί, ότι φτιαχνόταν ένα τέτοιο εγχείρημα οι πολίτες θα έπρεπε να συζητήσουν για τέτοιου είδους πράγματα. Κατά την υποκειμενική μου άποψη η θανατική ποινή δεν θα έπρεπε να υπάρχει. Αλλά γενικά, ακόμα και τώρα στις σημερινές καπιταλιστικές κοινωνίες, στη Δύση για παράδειγμα σε πολλές χώρες έχει καταργηθεί η θανατική ποινή.

Σύντροφος: Η αυτοδικία είναι ένα κομμάτι της δικαιοσύνης και των αναρχικών;

Ν. Μαζιώτης: Η αυτοδικία είναι ένα κομμάτι, τι;

Σύντροφος: Της δικαιοσύνης και από τους αναρχικούς. “Σηκώνει” αυτό κουβέντα πολύ!

Ν. Μαζιώτης: Δεν γνωρίζω για παράδειγμα ότι στην Ισπανία, στην Ισπανική Επανάσταση είχαν υιοθετήσει την αυτοδικία ως τρόπο απονομής της δικαιοσύνης. Το πρώτο καιρό έγιναν κάποιες αιματηρές εκκαθαρίσεις φασιστών και εθνικιστών, τσιφλικάδων και καπιταλιστών σε αντίποινα για τις τυφλές εκκαθαρίσεις που έκαναν οι φασίστες στις κατελιμμένες από αυτούς περιοχές. Όμως σταδιακά αυτό σταμάτησε και οι λαϊκές επιτροπές θέσπισαν μια κανονική δικονομία και οι δίκες γίνονταν με βάση σύγχρονες προδιαγραφές και οι ποινές που επιμετρούνταν ήταν ανάλογες με το κατηγορητήριο. Υπήρχαν δηλαδή και φυλακές. Όπως είπα και προηγουμένως σε πολλές κοινότητες στις οποίες οι ίδιοι οι πολίτες είχαν κατά κάποιο τρόπο τη διαχείριση της κοινότητας και όχι ο άρχοντας ή ο βασιλιάς ή το κράτος, σε γενικές γραμμές προσπαθούσαν να αποφύγουν την αυτοδικία. Προσπαθούσαν περισσότερο με την συμφιλίωση για παράδειγμα ή την αποζημίωση με άλλο τρόπο π.χ. με περιουσιακά στοιχεία και απέφευγαν να υπάρξει βεντέτα, να ανοίξει ένας κύκλος αίματος και αντεκδίκησης. Αυτό όχι ότι αποφεύγονταν πάντα απ’ ότι έχω διαβάσει –δεν αποφεύγονταν πάντα– όπου αυτό ήταν δυνατόν να γίνει. Στην αρχαία Αθήνα υπήρχε ένας συνδυασμός όπου η Πολιτεία, ο Δήμος για παράδειγμα προσπαθούσε να συμφιλιώσει εξορίζοντας τον δράστη μιας δολοφονίας έξω από τη πόλη. Αφηνε όμως και ένα περιθώριο αυτοδικίας σε πολύ ελεγχόμενα επίπεδα. Αν διωχνόταν για παράδειγμα ένας φονιάς έξω από την πόλη, εξοριζόταν δηλαδή γιατί αυτή ήταν η τιμωρία και ξαναγυρνούσε στη πόλη ο φονιάς πριν το χρονικό διάστημα που οριζόταν, η οικογένεια του θύματος μπορούσε να τον εκδικηθεί ατιμωρητί, να μην έχει ποινικές συνέπειες. Παρ’ όλα αυτά, προσπαθούσαν να το αποφύγουν αυτό το πράγμα.

Συντονιστής: Υπάρχει άλλη ερώτηση;

Ν. Μαζιώτης: Αυτά είναι πράγματα προς συζήτηση, δεν είναι εύκολα θέματα για να λυθούν ούτε να βρεθούν εύκολες λύσεις. Αλλά σε περιπτώσεις που υπάρξουν τέτοια επαναστατικά εγχειρήματα, θα υπάρξουν οι κατάλληλες πρωτοβουλίες για την επίλυση τέτοιων θεμάτων. Όπως έχω διαβάσει το έχουν κάνει αυτό στην Ομοσπονδία της Β. Συρίας.

Άλλος σύντροφος: Θέλω να κάνω και τοποθέτηση και δεν ξέρω αν θα καταλήξω σε ερώτηση. Σχετικά τώρα με το ζήτημα της δικαιοσύνης θεωρώ ότι το πιο προωθημένο κομμάτι που υπάρχει στη δικαιοσύνη σήμερα, είναι δυστυχώς, η αστική δικαιοσύνη που έχει προχωρήσει λιγάκι τη σκέψη της. Και στο τρόπο απονομής της δικαιοσύνης και βλέπουμε να καταργούνται οι μεγάλες ποινές της φυλάκισης, έχει καταργηθεί η θανατική ποινή κλπ. Δεν θεωρώ ότι κάποια μορφή “προλεταριακής” δικαιοσύνης χρειάζεται να ξαναγυρίσει προς τα πίσω· προς τις βάρβαρες δηλαδή μορφές, με την αντεκδίκηση, το αίμα κλπ. Και γι’ αυτό θεωρώ ότι είναι η πιο προωθημένη, αυτή τη στιγμή, η αστική δικαιοσύνη.

Τώρα όσον αφορά το γενικότερο κομμάτι της μπροσούρας νομίζω ότι έχει κατατεθεί σε αρκετά μεγάλο εύρος το τι θα μπορούσε να είναι μια συνομοσπονδιακή οργάνωση, γιατί πιάνει από κομμάτια της αρχαιότητας μέχρι σήμερα. Αυτό που εμφανίζεται και πρέπει να προτάσσουμε εμείς, νομίζω είναι –το ανέφερες και εσύ πριν–, το αντιεραρχικό του πράγματος. Πώς θα καταφέρουμε να γίνει εντέλει, όντως να γίνει αντιεραρχική μια κοινωνία. Ναι, θα υπάρχουν εκπρόσωποι. Το ξέρουμε γιατί είναι αναγκαστικό λόγω, όπως και εσύ το είπες, είναι πρακτικό κομμάτι. Είμαστε πολύς κόσμος, πρέπει να συνεννοηθούμε κλπ. Το θέμα είναι να μη γίνει όπως π.χ. οι υπουργοί της CNT η Μοντσένι και ο Γκαρθία Ολιβέρ όταν

πήραν τα υπουργεία σε κάποια φάση, τους την “είπαν” οι Φαίστας –η FAI ήταν αναρχική δεν ήταν συνδικαλιστική οργάνωση– οι Φαίστας τους την “είπαν”: “Καθίστε ρε μάγκες. Εμείς άλλα σας είπαμε να κάνετε και εσείς άλλα κάνετε”. Και αυτό που γύρισε και είπε ο Γκαρθία Ολιβέρ ήταν: “Σύντροφοι, εσείς μας κάνατε υπουργούς δεν πήγαμε από μόνοι μας”. Και εντέλει φάνηκε ότι η ηγεσία της CNT ολίσθησε προς την αντίδραση και γι’ αυτό εγώ πιστεύω, χάθηκε η Επανάσταση. Γιατί ήταν όντως μια εξουσία στα χέρια των αναρχικών και την καταχράστηκαν με λάθος τρόπο! Γιατί; Γιατί οι ομάδες της βάσης, τα συνδικαλιστικά όργανα δεν θέλησαν να αναλάβουν παραπάνω πρωτοβουλίες για την επίλυση των κοινωνικών ζητημάτων. Και ένα απ’ αυτά τα ζητήματα ήταν και ο πόλεμος με τις πολιτοφυλακές και τη διάλυση των πολιτοφυλακών και τη μετατροπή τους σε τακτικό στρατό. Εκεί που νομίζω πρέπει να δώσουμε βάση είναι να χτυπήσουμε όλα τα ιδεολογήματα που έρχονται από τη μαρξιστική παράδοση. Δηλαδή, να πούμε ότι εμείς και οι δύο “μπάντες” ας πούμε, επιδιώκουμε το αντικαπιταλιστικό μοντέλο. Ωστόσο, καμία μορφή εξουσιαστικού κομμουνισμού δε δύναται να επιτύχει σε οποιοδήποτε περιβάλλον και αυτό γιατί είδαμε τα αποτελέσματα, γενικότερα. Όλων των καθεστώτων αυτών!

Στο σήμερα εγώ θεωρώ επιτυχημένο μοντέλο, επειδή έχει διάρκεια και όντως περιφρουρείται με τα όπλα και έχει δημιουργήσει θεσμούς –αυτούς που πραγματεύεστε και πρέπει ν’ ασχοληθούμε και εμείς– το πραγματικό παράδειγμα που βλέπω ας πούμε... βιώσιμο ότι είναι των Ζαπατίστας. Και νομίζω –και θα το αναφέρω ότι είναι “ψιλο-έλλειψη” που δεν το βάλατε μέσα στη μπροσούρα– το...

Άλλος σύντροφος: Το βάλανε, το βάλανε στη μπροσούρα.

Προηγούμενος Σύντροφος: Μπορούσε να αναφερθεί περισσότερο, έχει “ψωμί” να δώσει. Και νομίζω εκεί –το ρώτησε και ο σύντροφος πριν– απαντώνται και διάφορα ζητήματα επί του Δικαίου. Δηλαδή τα δικαστήρια των Ζαπατίστας στο Μεξικό πλέον, είναι πιο θελκτικά για τους Μεξικανούς πολίτες από τα αστικά. Γιατί έχουν όντως καταφέρει τα δικαστήρια της βάσης που επιλύουν τα ζητήματα με τέτοιο τρόπο που όλοι καταλαβαίνονται μεταξύ τους και δεν είναι επαγγελματίες οι δικαστές. Αυτά έτσι σαν γενικές τοποθετήσεις. Τώρα σε ό, τι θες να πεις και εσύ, εδώ είμαστε...

N . Μαζιώτης: Σε γενικές γραμμές συμφωνώ με τη τοποθέτηση του συντρόφου. Τώρα όσον αφορά γενικά για τη θανατική ποινή που ανέφερε στην αρχή για την απονομή δικαιοσύνης, έχει καταργηθεί στη Ροζάβα. Και αυτό είναι ενδεικτικό και πρέπει να παραδειγματιζόμαστε. Ας πούμε τι θα μπορούσε να γίνει σε περίπτωση απεχθούς κοινωνικού εγκλήματος, γενικά; Είναι δύσκολα αυτά τα πράγματα. Αλλά είναι πράγματα προς συζήτηση ουσιαστικά και έστω και πρωτόλεια προσπαθούμε να τα “βάλουμε” κατά κάποιον τρόπο. Τώρα, τα άλλα που είπε ο σύντροφος σε σχέση με την Ισπανία, εντάξει, λέμε σε γενικές γραμμές ποια είναι τα λάθη των αναρχικών και ότι η κοινωνική βάση είχε ένα βαθμό ευθύνης, ένα μεγάλο βαθμό ευθύνης για το ότι η ηγεσία της CNT-FAI συνεργάστηκε με το κράτος και υπήρχαν υπουργοί στη κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου που είπε ο σύντροφος. Αυτή η φράση, “ότι εσείς μας κάνατε υπουργούς” αναφέρεται νομίζω στο βιβλίο του Αμπέλ Παζ “Ταξίδι στο παρελθόν”, παρ’ όλα αυτά, υπήρχε η ευκαιρία ανατροπής αυτής της κατάστασης στις μάχες της Βαρκελώνης το 1937. Θεωρώ ότι οι αναρχικοί είχαν κάνει αυτό που έλεγε ο Ζαν Ζυστ στη Γαλλική Επανάσταση “ότι όποιος κάνει μισές επαναστάσεις σκάβει τον τάφο του”. Δυστυχώς μισή επανάσταση κάνανε οι σύντροφοι τότε γι’ αυτό και χάσανε. Από εκεί και πέρα τα ζητήματα που βάζει η μπροσούρα έστω και σε πρωτόλεια μορφή, τα έχουμε βάλει σαν Επαναστατικός Αγώνας για συζήτηση. Γιατί παρ’ όλο που ήμασταν μια “παράνομη” οργάνωση πάντα καλούσαμε το χώρο για διάλογο για τέτοιου είδους πράγματα, για τέτοια σοβαρά ζητήματα και θα πρέπει να έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις, το είπα και στην αρχή. Για τους Ζαπατίστας που λέει ο σύντροφος θα μπορούσαν πάρα πολλά να γραφτούν –όχι μόνο για τους Ζαπατίστας αλλά για πολλά από τα εγχειρήματα τα οποία αναφέρονται στο 2^ο κεφάλαιο– αλλά απλά, θα μεγάλωνε το μέγεθος του βιβλίου, της μπροσούρας. Δώσαμε κυρίως βάση στην Ισπανική Επανάσταση γιατί είμαστε αναρχικοί γιατί θέλαμε να τονίσουμε τα λάθη που έγιναν εκεί πέρα. Πολύ βασικά όντως έχουμε αναφέρει, πολύ στοιχειώδη πράγματα για τους Ζαπατίστας όπως πολύ στοιχειώδη έχουμε πει και για την Επανάσταση στη Ροζάβα. Απλά αναφέρουμε τα εγχειρήματα που έχουν αμεσοδημοκρατικά χαρακτηριστικά, τις κολεκτίβες, τα σοβιέτ προτού οι μπολσεβίκοι τα ευνοχίσουν κατά κάποιο τρόπο και τα αφομοιώσουν στη δικτατορία τους, ή τα εργατικά συμβούλια. Βασικά θεωρώ ότι αναφέρουμε τα κυριότερα επαναστατικά εγχειρήματα από τη Παρισινή Κομμούνια μέχρι σήμερα τα πιο σύγχρονα. Αυτά σε γενικές γραμμές.

Συντονιστής: Άλλη μια ερώτηση σύντροφε.

Συντρόφισσα: Ωραία, να ρωτήσω εγώ. (η ερώτηση δεν ακούγεται)

Συντονιστής: Άκουσες; Όχι, δεν ακούστηκε.

Ρωτάει η συντρόφισσα δεδομένου ότι η Ροζάβα βρίσκεται στη Μέση Ανατολή και οι Ζαπατίστας βρίσκονται στην άλλη άκρη στη Λατινική Αμερική μέσα στη ζούγκλα του Μεξικού και είναι άλλα τα δεδομένα, πόσο εφικτό θα ήταν κάτι τέτοιο να γίνει στον ελλαδικό χώρο ή σε κάποια άλλη περιοχή των Βαλκανίων τη στιγμή που έχεις τη Frontex, έχεις νατοϊκές βάσεις, κλπ. Αυτό; Καλά κατάλαβα;

Συντρόφισσα: Ναι, ναι

Συντονιστής: Ναι, αυτό.

Ν. Μαζιώτης: Αυτή είναι η ερώτηση πώς θα μπορούσε δηλαδή να γίνει στην Ελλάδα με τις συνθήκες που υπάρχουν εδώ;

Συντονιστής: Θεωρείς, θεωρείτε ότι είναι εφικτό;

Ν. Μαζιώτης: Ο Επαναστατικός Αγώνας έχει ήδη πει ότι το 2010 υπήρχαν οι αντικειμενικές συνθήκες στην Ελλάδα για μια Κοινωνική Επανάσταση στην Ελλάδα. Και φυσικά, ναι, είναι πολύ διαφορετικές οι συνθήκες στην Ελλάδα απ' της Συρίας και του Μεξικού. Εδώ έχουμε μια χώρα που είναι στην Ε.Ε, είναι ενσωματωμένη στην ελεύθερη αγορά, στο παγκοσμιοποιημένο σύστημα. Εντάξει, δεν ισχύει το ίδιο για τη Συρία που δεν είναι ανεπτυγμένη καπιταλιστική χώρα και δεν είναι καν ανεπτυγμένη η οικονομία της αγοράς και οι άνθρωποι ζούσαν σε ένα καθεστώς κρατικού σοσιαλισμού τύπου Σοβιετικής Ένωσης με το καθεστώς του Άσαντ, το κόμμα Μπάαθ. Απ' την άλλη, οι ιθαγενείς στο νοτιοανατολικό Μεξικό επίσης ζουν σε μια περιοχή στην Τσιάπας που δεν έχουν εισχωρήσει οι νόμοι της ελεύθερης αγοράς, ίσα-ίσα η προοπτική να ενταχθούν στη NAFTA, τη βορειοαμερικάνικη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου που θα κατέστρεφε τη περιοχή τους, θα την έπαιρναν οι μεγάλες πολυεθνικές για εξορύξεις, ήταν η αφορμή να κάνει την εμφάνισή του την 1^η Ιανουαρίου του '94 ο EZLN. Είναι πολύ διαφορετικές οι συνθήκες.

Παρ' όλα αυτά, εμείς θεωρούσαμε ότι την εποχή που χτυπούσε η παγκόσμια οικονομική κρίση στην Ελλάδα και απονομιμοποιούνταν το σύστημα με τα μέτρα που έπαιρνε το ίδιο το κράτος, με τις ριζικές αλλαγές που έγιναν τότε, είχαν δημιουργηθεί οι συνθήκες οι κοινωνικές και είχαμε ουσιαστικά μια πρωτοφανή κοινωνική εξέγερση για 2 χρόνια το 2010-2012 με τις κινητοποιήσεις και τα γεγονότα που είχαμε τότε με τη πολιορκία του κοινοβουλίου. Εάν υπήρχε ένα επαναστατικό κίνημα τότε με σαφείς προσανατολισμούς, με πολιτικές θέσεις και διαθέτοντας μια ένοπλη υποδομή, και εφόσον μπορούσε να καταληφθεί το κοινοβούλιο, θα μπορούσε η ιστορία να έχει γραφτεί διαφορετικά. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια Συνομοσπονδία Λαϊκών Συνελεύσεων. Τότε υπήρχε το κίνημα των λαϊκών συνελεύσεων αλλά δεν ήταν προς τη σωστή πολιτική κατεύθυνση. Οι τότε λαϊκές συνελεύσεις για παράδειγμα είχαν ένα χαρακτήρα διαμαρτυρίας. Δεν είχαν επαναστατικό προσανατολισμό, ήταν συνελεύσεις διαμαρτυρίας ως προς τις αυθαιρεσίες του συστήματος. Κάποιες είχαν δημιουργηθεί πιο πριν από τον Δεκέμβρη του 2008, κάποιες μετά το Δεκέμβρη του '08 γενικότερα. Γινόταν κουβέντα τότε για άμεση δημοκρατία. Ακόμα και πολλοί καθεστωτικοί παράγοντες –γιατί τα έχω διαβάσει αυτά– είχαν πει με αφορμή τις τότε συνθήκες που είχαν διαμορφώσει τα μνημόνια, ότι η αντιπροσωπευτική δημοκρατία είναι πια ξεπερασμένη. Και όντως ουσιαστικά έχει πεθάνει η αντιπροσωπευτική δημοκρατία με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα. Με βάση τους όρους του μνημονίου του 2010 η δημόσια περιουσία έχει γίνει ενέχυρο για να πληρωθεί το χρέος ενώ οι αποφάσεις δεν λαμβάνονται στο ελληνικό κοινοβούλιο, το υποτιθέμενο αντιπροσωπευτικό, που ψηφίζει ο λαός κάθε 4 χρόνια αλλά οι αποφάσεις λαμβάνονται ουσιαστικά, είτε από την Ε.Ε στις Βρυξέλλες είτε από υπερεθνικούς οργανισμούς όπως η ΕΚΤ ή το ΔΝΤ. Ουσιαστικά η ελληνική κυβέρνηση είναι μια κυβέρνηση μαριονέτα η οποία απλώς δέχεται εντολές και αυτό το είχαν καταλάβει όλοι.

Δεν υπήρξε όμως γενικά ένας πολιτικός φορέας και η ανάλογη συνείδηση για να ξεπεραστεί αυτό το αδιέξοδο στο οποίο μας έχουν φέρει το σύστημα γενικά, ο καπιταλισμός, το κράτος και η κοινοβουλευτική “δημοκρατία”. Δεν υπήρξε ένας πολιτικός φορέας που να μιλήσει για άμεση δημοκρατία, για ένα διαφορετικό σύστημα π.χ. γι' αυτό που λέμε εμείς συνομοσπονδισμό γενικά, Συνομοσπονδία Κοινοτήτων με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες. Γι' αυτό ουσιαστικά ηττήθηκαν αυτές οι κινητοποιήσεις τότε, γιατί ήταν κινητοποιήσεις διαμαρτυρίας, δεν είχαν ανατρεπτικό περιεχόμενο. Δεν υπήρξε μια αντιπρόταση, όχι μόνο από κόμματα αλλά ούτε και από τους αναρχικούς. Δεν υπήρξε ένας πολιτικός φορέας με πολιτικές θέσεις που να έχει έναν επαναστατικό προσανατολισμό και ουσιαστικά οι

κινητοποιήσεις βρέθηκαν σε αδιέξοδο και ηττηθήκανε. Ναι, πιστεύω ότι υπό ορισμένες συνθήκες θα μπορούσε γενικά να υπάρξει ένα τέτοιο εγχείρημα την περίοδο εκείνη, υπό τις συνθήκες που υπάρχουν στην Ελλάδα που είναι μια χώρα της περιφέρειας του καπιταλισμού και, εντάξει, έχει πολύ διαφορετικές συνθήκες από αυτές της Τσιάπας στο Μεξικό ή αυτές της Β. Συρίας.

Παρ' όλα αυτά η ιστορία προχωράει. Στη περίπτωση που ξαναδημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες, θα πρέπει ως επαναστατικός –αν θέλουμε να είμαστε επαναστατικός– χώρος ή κίνημα να έχουμε έναν σαφή πολιτικό προσανατολισμό, να έχουμε συγκεκριμένες θέσεις οι οποίες να είναι ρεαλιστικές και να μπορούν να κοινωνικοποιηθούν σε πλατιά μαζικά κοινωνικά στρώματα και όχι στο μικρόκοσμο μας γενικά ή στις ομάδες συγγένειας του χώρου κλπ και να τα συζητάμε μεταξύ τους αυτά. Θα πρέπει να έχουμε έναν τέτοιο προσανατολισμό ή αν δημιουργηθεί μια τέτοια ευκαιρία, να ξαναπροσπαθήσουμε γενικότερα. Ή ακόμα και στο εδώ και τώρα θα μπορούσε να έχουμε μια δράση που να προωθεί κοινοτιστικά εγχειρήματα. Είναι κάτι που έχω ξαναπει και σε προηγούμενες εκδηλώσεις και θεωρώ ότι εδώ και τώρα θα μπορούσε να προωθήσουμε τέτοια εγχειρήματα με καταλήψεις γης, για παράδειγμα να φτιάξουμε κοινότητες που να έχουν αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες.

Συντρόφισσα: Νίκο, τώρα που το είπες αυτό το τελευταίο, θέλω να σε ρωτήσω. Είχαμε πρώτα τις εκλογές τις τελευταίες που γίνανε που ο κόσμος –θεωρητικά με μια ανάλυση – του Βαρουφάκη βέβαια, έδειξε ότι ο κόσμος ανταποκρίνεται περισσότερο στο ριζοσπαστικό χώρο. Κέντρο, αριστερά μέχρι τέρμα αριστερά (άκρα αριστερά), κυρίως. Από εκεί και πέρα τώρα έχουμε τον κορωνοϊό. Κατά πόσο τώρα είναι ιδανική η συνθήκη με τον κορωνοϊό –που ο μισός κόσμος πιστεύει ότι μας κοροϊδεύουν– να γίνει κάτι τέτοιο και μια επαναστατική προοπτική να υπάρχει;

Ν. Μαζιώτης: Άμεσα τώρα, το να υπάρξει μια επαναστατική προοπτική όπως το 2010-2012, αν καταλαβαίνω καλά την ερώτηση, σαφέστατα δεν υπάρχουν τώρα αυτές οι συνθήκες. Αλλά πιστεύω ότι θα πρέπει να προωθηθούνε ακόμα και στις σημερινές συνθήκες κοινοτιστικά εγχειρήματα έτσι ώστε να δώσουν ένα πρακτικό παράδειγμα.

Πριν 2 χρόνια είχαμε πει σε εκδήλωση της Υτορία, σε σας, για κατάληψη του Ελληνικού. Είναι μια τεράστια περιοχή στο Λεκανοπέδιο της Αττικής, στην Αθήνα, το οποίο σύμφωνα με τις συμφωνίες των μνημονίων θα ξεπουλιότανε. Και ήδη την έχουν παραχωρήσει στη Lamda Development να κάνει έργα, να φτιάξει καζίνο, εμπορικό κέντρο τύπου Mall κλπ, κλπ. Κανονικά θα έπρεπε σύντροφοι/ισσες από τον αναρχικό χώρο οι οποίοι έχουν τέτοιες ιδέες – είμαστε εξοικειωμένοι με τις καταλήψεις και το κοινοτισμό για παράδειγμα– και σε συντονισμό και με τη τοπική κοινωνία, με ανθρώπους απ' τις γειτονικές περιοχές που είναι γύρω από το Ελληνικό να κάνουν καταλήψεις στη συγκεκριμένη περιοχή και να φτιαχτεί κάτι άλλο· μια Κοινότητα, ένα κοινοτιστικό εγχείρημα. Και όχι να το αφήσουμε να πέσει στα χέρια μιας καπιταλιστικής επιχείρησης όπως είναι η Lamda Development. Τέτοια πράγματα θα μπορούσαν να γίνουν στο εδώ και τώρα και δεν νομίζω ότι ο κορωνοϊός θα ήταν εμπόδιο σε αυτό το πράγμα. Ούτως ή άλλως δεν ξέρω αν θα γίνει το ίδιο πράγμα από το φθινόπωρο, δηλαδή καραντίνα-απαγόρευση κυκλοφορίας γιατί δε νομίζω ότι θα το δεχτεί και ο κόσμος. Βέβαια με αφορμή την πανδημία έχουν ληφθεί ολοκληρωτικά μέτρα τα οποία είναι ένα είδος πειράματος της εξουσίας στην ουσία για το πώς θα συμπεριφέρονται οι πολίτες σε τέτοιες ακραίες καταστάσεις. Ζούμε σε μια μόνιμη κατάσταση εκτάκτου ανάγκης.

Συντρόφισσα: Ο κορωνοϊός δηλαδή δεν βοηθάει σε (δεν ακούγεται)

Συντονιστής: Ρωτάει η συντρόφισσα: Άμα πιστεύεις, αν ο κορωνοϊός και η κατάσταση αυτή σε συνδυασμό και με την οικονομική κρίση που είναι αλληλένδετη πλέον με τη πανδημία, άμα θεωρείς ότι είναι κάτι θα βοηθήσει στην επαναστατική προοπτική όσον αφορά τουλάχιστον στην κοινωνία;

Ν. Μαζιώτης: Δε νομίζω, ίσα-ίσα προς το αντίθετο λειτούργησε. Δηλαδή τα μέτρα που λήφθηκαν με την απαγόρευση της κυκλοφορίας δείχνουν το αντίθετο. Προς την κατεύθυνση του κοινωνικού εκφασισμού και μάλιστα έχει γίνει με τη κοινωνική συναίνεση. Προς το αντίθετο είναι, αλλά δεν ξέρω αν πρέπει να λαμβάνουμε υπ' όψιν τις συνθήκες της πανδημίας γιατί μπορεί να αλλάξουν τα πράγματα σε λίγο καιρό. Δεν ξέρω τι θα γίνει. Πάντως γενικά, μέτρα απαγόρευσης κυκλοφορίας δεν βοήθησαν. Όταν κλείνεται ο κόσμος σπίτι και όταν ο χώρος, το “κίνημα” κλείνεται στο σπίτι, γενικότερα δεν μπορούν να υπάρξουν δραστηριότητες, δεν υπάρχει καμία προοπτική δράσης.

Σύντροφος: Νομίζω είναι αφορμή η πανδημία ωστόσο ερχόταν η οικονομική κρίση, ήταν πασιφανής η εκ νέου οικονομική ύφεση που θα οδηγούσε σε νέα μνημόνια κλπ, κλπ

τουλάχιστον για την Ελλάδα, αλλά όχι μόνο για την Ελλάδα η οικονομία ήταν και είναι σε πολύ κακά χάλια. Κάτι το οποίο είδαμε την προηγούμενη φορά το '07-'08 ότι οδήγησε σε ένα κύκλο αγώνων παγκόσμια και όχι μόνο εδώ στην Ελλάδα, που εδώ τέθηκε και πριν, μπορούσε να μετατραπεί σε ένα ενδεχόμενο ξέσπασμα, σε μια επαναστατική κατάσταση. Επειδή πριν ακούστηκε εξέγερση και όχι επανάσταση, το να αφήσουμε μια τέτοια ευκαιρία ξανά με ..., πώς να το πω; Με εξεγερτικά ξεσπάσματα διαρκή, ωστόσο όχι συγκροτημένα με βάσεις επαναστατικές, θεωρώ ότι θα μας πάει άλλα 50 χρόνια πίσω! Δηλαδή, εάν ξαναξεκινήσει ο εξεγερτικός –ας πούμε– κύκλος διεθνώς, και δε μετατραπεί τίποτα απ' αυτά σε επανάσταση, όλο το κοινωνικό πεδίο –από πάνω εκπορευόμενο– θα μετακινηθεί προς τον απολυταρχισμό. Όλα τα καθεστώτα θα γίνουν πολύ πιο απολυταρχικά απ' ότι είναι τώρα. Αυτό που λένε –το λέγατε και εσείς περί δικτατορίας των αγορών κλπ–, θα το δούμε σε πολύ πιο ακραία έκφραση λόγω του ότι πλέον όλοι θεωρούν ότι κάπως συμμετέχουν. Μπαίνει το ζήτημα της τεχνολογίας, θέλω να βάλω το ζήτημα της τεχνολογίας, λοιπόν. Όλοι νομίζουν ότι κάπως συμμετέχουν κάνοντας ένα “κλικ” στον υπολογιστή. Αντί το μέσο της τεχνολογίας να γίνει όσο πιο απελευθερωτικό γίνεται, δηλαδή, πώς λέγατε πριν για τους εκπροσώπους κλπ, κλπ, βοηθάει αρκετά, μπορεί να βοηθήσει –βοηθάει αρκετά– η τεχνολογία στη λήψη αποφάσεων; Πιο γρήγορα απ' ότι τώρα στη λήψη αποφάσεων απ' ότι το διαπροσωπικό; Ωστόσο, αν θεωρείς ότι με τα “κλικ” μπορείς να κάνεις την οποιαδήποτε κοινωνική δράση, διαμαρτυρία κλπ, είσαι αρκετά χαμένος. Είσαι αρκετά χαμένος γιατί επί της ουσίας δεν κάνεις τίποτα, έτσι; Πρέπει δηλαδή να θέσουμε και το ζήτημα της τεχνολογίας όπως πρέπει να θέσουμε το ζήτημα αν θέλουμε καπιταλισμό ή όχι. Αν δεν ειπωθεί ξεκάθαρα ότι πρώτος και βασικός στόχος είναι η κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας, νομίζω δεν μπορούμε να πάμε πουθενά.

Αν δεν ειπωθεί ξεκάθαρα η δέσμευση στον επαναστατικό αγώνα, δηλαδή, στο ότι εμείς που συμμετέχουμε σε έναν τέτοιο αγώνα από οποιοδήποτε μετερίζι ή θα είμαστε δεσμευμένοι ή αλλιώς μπορούμε να πάμε απ' την αρχή σπίτια μας και να είμαστε με τα “κλικ”. Εάν δεν τα θέσουμε όλα αυτά επί τάπητος –ας πούμε– επιτακτικά, η κρίση που έρχεται, νομίζω αυτό που είπα εξ' αρχής, θα στείλει όλο το κοινωνικό οικοδόμημα, όλες αυτές τις αστικές δημοκρατίες –τις επιφάσεις αστικής δημοκρατίας– προς τον ολοκληρωτισμό και τη παθητικότητα. Γιατί η παθητικότητα είναι πολύ συγκεκριμένο ζήτημα που βλέπουμε να εκφράζεται μέσω του εθνικού κορμού. Δηλαδή και πριν την πανδημία, τη λεγόμενη πανδημία, βλέπαμε στο ελληνικό αστικό κοινοβούλιο, ό, τι είχε να κάνει σε σχέση με το μεταναστευτικό και τη τούρκικη επιθετικότητα, ότι υπήρχε συναίνεση απ' όλο το αστικό πολιτικό προσωπικό –με εξαίρεση ίσως το ΜΕΡΑ, πώς λέγεται αυτό, του Βαρουφάκη– όλοι οι άλλοι μιλούσαν ακριβώς για ό, τι έλεγε η κυβέρνηση της Ν.Δ. Με την πανδημία, τη λεγόμενη πανδημία, αυτό ξαναέγινε σε πολύ πιο μεγάλο βαθμό. Οπότε υπήρξε αστική πολιτική συναίνεση πλήρης. Το θέμα είναι η προλεταριακή τάξη να κοιτάξει το συμφέρον της και να διαχωριστεί απ' όλη αυτή την κατάσταση γιατί επί της ουσίας, δεν έχει κανένα συμφέρον να είναι προσδεδεμένη με τις αστικές επιταγές. Και δεν έχει κανένα συμφέρον γιατί όπως το είπα πριν, θα οδηγηθεί όλο το πράγμα προς τον ολοκληρωτισμό. Εγώ θα ήθελα να μας πεις σχετικά με τη δέσμευση στο επαναστατικό καθήκον γιατί εδώ πέρα είμαστε και οι περισσότεροι νέοι κλπ, οπότε νομίζω θα ήταν καλό να το εκφράσεις επί του συνομοσπονδιακού ζητήματος που περιγράφετε στην μπροσούρα. Πώς δομείται στο τώρα, στο σήμερα; Όπως μας είπες πριν π.χ. για το Ελληνικό, τέτοια παραδείγματα.

Ν. Μαζιώτης: Είπα σε σχέση με αυτό και το έχω πει και σε προηγούμενες εκδηλώσεις, στο εδώ και τώρα θα μπορούσε γενικά ο χώρος, κομμάτια του χώρου να προωθήσουν κοινοτιστικά εγχειρήματα. Να γίνουν καταλήψεις δημόσιων χώρων ή ακόμα και ιδιωτικών χώρων οι οποίοι είναι εγκαταλειμμένοι. Σε μια περίοδο που το κράτος οδηγεί την κοινωνία σε μια αποσύνθεση, κόβει δαπάνες από κοινωνικούς τομείς, θα μπορούσε να γίνουν δράσεις που να προάγουν κοινοτιστικά εγχειρήματα τα οποία να δώσουν ένα πρακτικό παράδειγμα. Και το Ελληνικό ήταν ένα τέτοιο παράδειγμα και το οποίο είχαμε αναφέρει πριν 2 χρόνια σε εκδήλωση της Utopia. Δεν άκουσα όμως κάποια πρωτοβουλία από το χώρο να γίνει κάτι σε σχέση με αυτό, το οποίο είναι πολύ κακό. Εντάξει, εκτός από το Ελληνικό δεν μπορώ να πω κάτι άλλο δηλαδή, τι άλλα κοινοτιστικά εγχειρήματα θα μπορούσαν να γίνουν. Υπάρχουν ήδη δράσεις που αφορούν την οικολογία όπως σε σχέση με τις ανεμογεννήτριες στα Άγραφα ή στη Ροδόπη ή σε σχέση με το Αχελώο και κομμάτια του χώρου ασχολούνται με αυτά. Ούτως ή άλλως στο πώς φανταζόμαστε εμείς μια Συνομοσπονδία Κοινοτήτων, η οικολογία πρέπει να παίζει καθοριστικό ρόλο. Πρέπει να υπάρχει μια αρμονία μεταξύ φύσης και

ανθρώπου, υπαίθρου και πόλης, θα πρέπει να ακολουθηθεί αντίστροφη πορεία από αυτή που επέβαλε ο καπιταλισμός, όπως η μετανάστευση και η ερήμωση της υπαίθρου, η μετανάστευση αγροτικού πληθυσμού στις πόλεις, ανθρώπων, για να γίνουν υπάλληλοι ή βιομηχανικοί εργάτες στα εργοστάσια. Θα πρέπει να υπάρξει μια αντίστροφη πορεία, εξανθρωπισμός γενικά των μεγάλων πόλεων, στροφή προς τον πρωτογενή και το δευτερογενή τομέα οικονομίας, έτσι για να χρησιμοποιήσω αυτές τις ορολογίες, και όχι να συνεχιστεί αυτό με τον τριτογενή τομέα. Γιατί αυτή τη στιγμή η Ελλάδα είναι μια αποβιομηχανοποιημένη χώρα που στηρίζεται κυρίως στον τριτογενή τομέα, δηλαδή στον τομέα των υπηρεσιών ή στον τουρισμό για παράδειγμα, ένα μη φυσιολογικό πράγμα.

Αυτή θα πρέπει να είναι η κουλτούρα γενικά που θα πρέπει να μας διέπει όσον αφορά το να προωθήσουμε κοινοτιστικά εγχειρήματα. Θεωρώ, δυστυχώς, ότι δεν έχουμε μεγάλη παράδοση κολεκτιβιστική είτε κοινοτιστική όπως έχουν άλλες χώρες της Ευρώπης ή στη Λατινική Αμερική που έχουν και αυτοδιαχειριζόμενα εγχειρήματα. Δηλαδή, πέρα από τη BIOME που είναι ένα εγχείρημα εργατικής αυτοδιαχείρισης δεν έχουμε εδώ ανάλογα εγχειρήματα όπως έχουν γίνει στη Λατινική Αμερική. Όπως στην Αργεντινή που υπάρχουν οι ανακτημένες επιχειρήσεις, καταλήψεις επιχειρήσεων και εργοστασίων από τους εργαζόμενους, δηλαδή, εγκαταλειμμένων βιομηχανιών από τους επιχειρηματίες. Ή το “Κίνημα των Χωρίς Γη” το Movimiento Sin Tierra στη Βραζιλία που καταλαμβάνουν γη οι άνθρωποι που είναι χωρικοί, αγρότες και την καλλιεργούν. Δεν έχουμε εδώ άλλα ανάλογα εγχειρήματα. Τέτοια εγχειρήματα έχουν γίνει και στη Γαλλία. Εδώ λόγω της παράδοσης του συνδικαλιστικού κινήματος που είναι επηρεασμένο από το κομμουνιστικό κόμμα και που είναι αντίθετο σε εγχειρήματα αυτοδιαχείρισης δεν υπάρχουν τέτοια εγχειρήματα ή είναι πολύ περιθωριακά. Ούτε καν οι αναρχικοί που είχαν συμμετάσχει στο “κίνημα” στην κατάληψη της Χαλυβουργίας το 2011-’12 και είχαν έρθει σε επαφή με το σωματείο των εργατών δεν έκαναν πρόταση για αυτοδιαχείριση του εργοστασίου. Κοινοτιστικά εγχειρήματα θα πρέπει να υπάρξουν, θα πρέπει να υπάρξουν καταλήψεις στο εδώ και τώρα.

Όσον αφορά όμως το γενικότερο πολιτικό πλαίσιο, για το πώς θα διαμορφώσουμε μια κοινωνική οργάνωση πέραν του κράτους και του κεφαλαίου, αυτό θα πρέπει να το έχουμε στο κεφάλι μας και στο μυαλό μας. Και ακόμα και σε αυτά τα εγχειρήματα, δηλαδή, ο μικρόκοσμος αυτός θα πρέπει να είναι το κύτταρο για μια μεγάλη κοινωνική οργάνωση που θα αγκαλιάσει όλο το κοινωνικό έδαφος. Το πώς οργανωνόμαστε, είναι ουσιαστικά η πρότασή μας η κοινωνική. Αν είμαστε γραφειοκράτες στο μικρόκοσμό μας τη γραφειοκρατία θα προωθήσουμε και στη κοινωνία όπως έκαναν και οι μπολσεβίκοι, οι μαρξιστές-λενινιστές. Αν εμείς είμαστε κοινοτιστές στα εγχειρήματά μας στο εδώ και τώρα, κοινοτιστές θα είμαστε και σε ένα ευρύτερο πεδίο εφόσον υπάρξει μια ευκαιρία για μια κοινοτιστική οργάνωση σε εθνικό, διεθνές ή και παγκόσμιο επίπεδο.

Συντονιστής: Αν δεν έχει κάποιος να ρωτήσει θέλω και εγώ να κάνω μια τοποθέτηση. Αλλά... Νίκο με ακούς; Σύντροφε;

N. Μαζιώτης: Ναι, ναι ακούω.

Συντονιστής: Νομίζω ότι ίσως παίρνει και η Πόλα τώρα. Ίσως να την κάνω... αλλά μισό λεπτό! Ωραία! Συνεχίζουμε, θα πάρει σε δέκα λεπτά. Κατ’ αρχήν εγώ να πω ότι και τοποθέτηση και ερώτηση θα κάνω. Ότι ένα επαναστατικό κίνημα ή τελοσπάντων, ένα κίνημα που θέλει να λέγεται επαναστατικό αν δεν έχει επαναστατική προοπτική δεν έχει λόγω ύπαρξης. Και τα τελευταία χρόνια βλέπουμε ότι όλο και περισσότερο ότι η λέξη Επανάσταση φαντάζει αστεία ακόμα και σε συντρόφους, πόσο μάλλον στην υπόλοιπη κοινωνία. Οπότε, όλη η συζήτηση για τη μετεπαναστατική κοινωνία πρέπει να ξεκινήσει και από τη βάση μας, σαν κίνημα, σαν αναρχικοί. Παρ’ όλα αυτά μια πρόταση για την μετά επανάσταση οργάνωση και δομή είναι βάση για ένα κίνημα επαναστατικό. Οπότε θεωρώ πολύ βασικό ότι επιτέλους, βγήκε μια πρόταση έστω και αν έχω κάποιες διαφορές, που για μένα είναι ένας πολύ καλός κορμός για να χτίσουμε πάνω εκεί. Ούτως ή άλλως κανείς δεν ξέρει πώς θα είναι οι συνθήκες αλλά όταν έχεις ένα βασικό κορμό μπορείς να χτίσεις ένα βασικό κορμό και με βάση τις συνθήκες που θα επικρατούν και τι θα συμβαίνει, ας πούμε. Από εκεί και πέρα μιλήσατε για το Ελληνικό. Υπάρχουν γενικά και άλλα εγχειρήματα όπως αυτό της BIOME είτε τώρα με τα οικολογικά που σύντροφοι και εμείς σαν κατάληψη και πολλοί άλλοι σύντροφοι συμμετέχουν σε κοινωνικές αντιστάσεις, ας πούμε. Και κυρίως τώρα τελευταία με τα οικολογικά είτε είναι με φράγματα είτε είναι με ανεμογεννήτριες είτε με χρυσωρυχεία. Αυτό που παρατηρώ εγώ όλα αυτά τα χρόνια που συμμετέχω στο χώρο και δεν αλλάζει δυστυχώς, είναι ότι οι αναρχικοί που συμμετέχουν σε αυτά τα κινήματα τα οποία μπορεί να έχουν και άλλα άτομα

ας πούμε διαταξικά (για να καταλαβαίνουμε). Γενικότερα και αυτό σηκώνει μια μεγάλη κουβέντα το ποιες είναι και τι είναι οι τάξεις –αλλά δεν είναι της παρούσης–, οι αναρχικοί κάνουν εκπώσεις στις ιδέες τους στο όνομα της κοινωνικής απεύθυνσης και της μαζικότητας, ας πούμε, του αγώνα. Για μένα είναι το πρώτο και βασικότερο λάθος αυτό γιατί στην αρχή μπορεί να επιτυγχάνεται μια κάποια μαζικότητα αλλά στο τέλος δεν υπάρχει αποτέλεσμα. Επειδή καταλήγουμε να διεκδικούμε και όχι να ανατρέπουμε. Ένα είναι αυτό το ζήτημα που θέλω να ακούσω και τη άποψή σου. Και ένα άλλο είναι ένα διαφορετικό σκέλος όσον αφορά στις πρώτες ερωτήσεις τις αρχικές: Ότι εφόσον υπάρξει η επανάσταση και οικοδομηθεί ο Συνομοσπονδισμός σε εθνική επικράτεια –που ρώτησε και ο σύντροφος– άμα μας επιτεθούν άλλα κράτη ή όπως επίσης ειπώθηκε ότι υπάρχουν βάσεις του ΝΑΤΟ και το ΝΑΤΟ φυσικά δεν θα τα αφήσει έτσι, τι πιστεύεις, τι πιστεύετε σαν Επαναστατικός Αγώνας ή ποια πιστεύετε μάλλον ότι θα έπρεπε να είναι η συμπεριφορά μας –πώς να το πω τώρα αυτό– όσον αφορά τον στρατό; Δηλαδή εγώ πιστεύω ότι –και είναι δικιά μου πρόταση όχι του στεκιού–, ότι πρέπει να έχουμε κάποιες επαφές μέσα εκεί γιατί αυτοί έχουν πολύ απλά τα όπλα και ιστορικά ο στρατός απ’ την αστυνομία έχει μια μεγάλη διαφορά και τώρα που όσο πάει γίνεται μισθοφορικός ίσως να αλλάζει αυτό δεν ξέρω, αλλά είναι πιο κοντά ας το πούμε στο λαό παρά ο αστυνομικός που νιώθει την εξουσία μέσα στο λαό. Και όπως είπα έχουν και τα όπλα και κατέχουν και τη τεχνογνωσία ώστε να μπορούν και να αμυνθούν. Ενώ πολιτοφυλακές από το λαό και τους αναρχικούς ή τους αριστερούς σε μια συνομοσπονδία που θα αποφασίσουμε ότι εντάξει, τα βρήκαμε και θα πάει έτσι, δεν ξέρω άμα υπάρχει δυνατότητα. Εδώ οι περισσότεροι δεν ξέρουν να φτιάχνουν σφεντόνες, δε ξέρω αν μπορούν να χρησιμοποιήσουν και όπλα... Ποια η γνώμη σας για το στρατό;

Ν. Μαζιώτης: Στη περίπτωση που υπήρχε ένα εγχείρημα συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, είχαμε μια επαναστατική διαδικασία στη πραγματικότητα, εγώ δεν μπορώ να κατανοήσω ένα κίνημα χωρίς να έχει τις δικές ένοπλες δυνάμεις. Δηλαδή, ουσιαστικά και το παράδειγμα της Ροζάβα αυτό απέδειξε. Γιατί αν δεν υπήρχαν οι ομάδες λαϊκής αυτοάμυνας (YPG και YPJ) οι οποίες με τη λιγότερη χρήση βίας, κατέλαβαν τις κυβερνητικές υποδομές και το κίνημα υποκατάστησε ένα καταρρέον καθεστώς στη Βόρεια Συρία, το καθεστώς Άσαντ, δεν θα μπορούσε να εδραιωθεί και να εφαρμοστεί ο συνομοσπονδισμός, το εγχείρημα αυτό που γίνεται εκεί πέρα. Το ίδιο θα συμβεί οπουδήποτε και αν υπήρχε ένα τέτοιο εγχείρημα είτε στην Ελλάδα είτε οπουδήποτε αλλού. Δεν μπορεί να υπάρξει επανάσταση χωρίς ένοπλο αγώνα, χωρίς ένοπλες λαϊκές δυνάμεις να τη στηρίζουν.

Σύντροφος: Να το εξηγήσω...

Ν. Μαζιώτης: Ένα κίνημα το οποίο ηγείται ενός τέτοιου εγχειρήματος δεν μπορεί να μην έχει τις δικές του ένοπλες δυνάμεις. Τώρα αν θα λέγονται πολιτοφυλακές κλπ, δεν το ξέρω και δεν έχει και μεγάλη σημασία αν εμείς αναπαράγουμε το ισπανικό εγχείρημα του 1936-37...

Σύντροφος: Συγγνώμη σύντροφε, να το εξηγήσω ίσως λίγο διαφορετικά, λίγο καλύτερα ή λίγο διαφορετικά. Στη Ροζάβα υπήρχε μια ένοπλη κουλτούρα δεκαετιών. Στο παράδειγμα που συζητούσαμε ότι θα μπορούσε να ξεκινήσει κάτι το '10-'12 στην Ελλάδα, πάλι μιλάμε για ένα κίνημα που δεν έχει επαναστατική κουλτούρα ένοπλη παρά μόνο κάποιες ένοπλες οργανώσεις όπως η δική σας. Και μάλιστα έχει και μεγάλα κομμάτια που απεχθάνονται και τα όπλα. Δεν ξέρω ποιες είναι οι προτάσεις τους για την επανάσταση και ούτε μ' ενδιαφέρει αλλά τελοσπάντων υπάρχουν και αυτά. Αυτοί εκεί πέρα ναι, αντικαταστήσανε μια κυβέρνηση που κατέρρεε γιατί είχαν και τα όπλα και την κουλτούρα την ένοπλη και την εμπειρία. Στον ελλαδικό χώρο είχαμε μόνο την εμπειρία των εξεγέρσεων. Οπότε, γι' αυτό είπα ότι μόνο ο στρατός συγκεκριμένα κατέχει τα όπλα. Ίσως θα έπρεπε να έχουμε πυρήνες εκεί μέσα; Λέω εγώ τώρα. Προβοκατόρικη η ερώτηση!

Ν. Μαζιώτης: Δε μπορώ να απαντήσω σε σχέση με αυτό, δεν ξέρω αν θα μπορούν να υπάρχουν πυρήνες όπως το λέει ο σύντροφος. Αλλά ακόμα και το να υπάρχουν πυρήνες μέσα στις ένοπλες δυνάμεις του κράτους που δεν είναι μισθοφορικός στρατός –εφεδρικοί πολίτες είναι αυτοί που συμμετέχουν ακόμα στον ελληνικό στρατό– ακόμα και αυτό προϋποθέτει την ύπαρξη ενός κινήματος το οποίο θα έχει τέτοια κουλτούρα γενικότερα, το οποίο να θέλει να βάλει μια προοπτική για μια ένοπλη σύγκρουση με το καθεστώς. Αλλά ακόμα και αυτό δεν αποκλείει το γεγονός ότι ένα κίνημα θα πρέπει να έχει τις δικές του ένοπλες δυνάμεις, θα πρέπει να έχει ένοπλη δραστηριότητα. Ένα κίνημα θα πρέπει να είναι πολιτικοστρατιωτικής μορφής για να το θέσω έτσι. Όπως για παράδειγμα είναι το κουρδικό επαναστατικό κίνημα, δηλαδή το PKK το οποίο κάνει πόλεμο με τη Τουρκία, 40 χρόνια. Κάνουν αντάρτικο από το

1984. Αυτές οι συνθήκες ίσχυαν εκεί πέρα και τους ήταν φυσικά πιο εύκολο. Αλλά προϋπόθεση γι' αυτό είναι το να υπάρχει ένα κίνημα και στην Ελλάδα –εμείς αυτό το λέγαμε από τότε από το 2009– το λέγαμε σε μια προκήρυξη του 2009 πριν υπαχθεί η χώρα στο Μνημόνιο και πριν ακόμα συλληφθούμε το 2010 εμείς λέγαμε ότι ένα κίνημα επαναστατικό δεν είναι επαναστατικό αν δεν έχει τον ένοπλο αγώνα στις στοχεύσεις του και στην πρακτική του. Υπό αυτή την προϋπόθεση μπορούμε να μιλήσουμε, ακόμα και γι' αυτό που λέει ο σύντροφος για το στρατό για παράδειγμα.

Συντονιστής: Επειδή παίρνει και η Πόλα τώρα..

Ν. Μαζιώτης: Ο.κ, αν θέλετε να κλείσω..

Σύντροφοι και Συντρόφισσες από το στέκι: Καλησπέρα Πόλα.

Πόλα Ρούπα: Καλησπέρα, καλησπέρα. Ακούγομαι, είναι ανοιχτή η γραμμή;

Σύντροφος: Εντάξει, τώρα ακούγεσαι μια χαρά.

Συντρόφισσα: Ναι, καλησπέρα.

Πόλα Ρούπα: Καλησπέρα συντρόφισσες και σύντροφοι. Κατ' αρχήν να πω ότι είμαι αρκετά χαρούμενη γιατί έχει πετύχει αυτό που θέλαμε με το σύντροφο Νίκο Μαζιώτη να καταφέρουμε με αυτή τη μπροσούρα, δηλαδή, να ανοίξει ένας κύκλος συζητήσεων πάνω στο ζήτημα ενός προγράμματος που μπορούν να καταθέσουν οι αναρχικοί για μια κοινωνική αναδιοργάνωση μετά την Επανάσταση

Κατ' αρχήν θα ήθελα να πω ότι και η πρόταση που κάνουμε μέσα από αυτή τη μπροσούρα, δεν είναι κάτι το οποίο έχει φτιαχτεί μέσα από μια στείρα σκέψη, μηχανιστική, φορμαλιστική. Δεν είναι ένα κατασκευασμένο πρόταγμα, αλλά είναι ένα ουσιαστικό. Το λέω αυτό με ποια έννοια; Κατ' αρχήν, ο αγώνας των αναρχικών, ιστορικά, ήταν πάντα ένας αγώνας για την προώθηση και τη δημιουργία κοινωνιών ελεύθερων από κάθε μορφή δυναστείας, καταπίεσης και εκμετάλλευσης. Όμως ο αγώνας μας, επίσης ιστορικά, όσον αφορά στα επαναστατικά εγχειρήματά του όπως την Ισπανία το 1936, δεν ήταν ένα κατασκεύασμα των αναρχικών αλλά προέκυψε σε συνδυασμό με τις ιστορικές αναγκαιότητες της εποχής τους. Αναγκαιότητες πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές, σε συνδυασμό όμως με μια παράδοση κοινωνική, η οποία χάνεται στα βάθη των αιώνων και που αφορά την αυτοδιάθεση και την αυτοοργανωμένη δομή των κοινωνιών οι οποίες υπήρχαν προ της δημιουργίας των κρατών. Να γίνω πιο συγκεκριμένη: Το πρόταγμα της... Ακούγομαι;

Συντονιστής: Ναι, ναι. Καθαρά.

Πόλα Ρούπα: Σύντροφοι έχω μια επιστροφή... (στον ήχο) και είναι λίγο περίεργο.

Το πρόταγμα της αυτοοργάνωσης, της άμεσης δημοκρατίας και της λαϊκής διαχείρισης της πολιτικής, της δικαιοσύνης, της άμυνας, της εκπαίδευσης, της κουλτούρας και του πολιτισμού είναι ζητήματα που τα συναντάμε σε παλιότερες κοινωνίες. Δεν υπάρχει μια εκτενής ιστορική αναφορά για όλα αυτά, είναι δουλειά δική μας να την αναδειξουμε. Για παράδειγμα, εγώ πιστεύω ότι μελετώντας –τελοσπάντων, ό, τι έχουμε στα χέρια μας– την ιστορία των ανθρώπινων κοινωνιών και την εξέλιξή τους μέσα στους αιώνες, βλέπουμε ότι προκύπτει μια συνεχής σύγκρουση μεταξύ αυτών που θα λέγαμε Κομμουνών –Κομμούνες δηλαδή, Κοινότητες– και κρατών τα οποία κράτη ακόμα και στην πρωτόλεια μορφή τους όπως παρουσιάζονταν, διεκδικούσαν τη διάλυση της αυτονομίας και την ιδιοποίηση για λογαριασμό των επικίνδυνων εξουσιαστών, να το πούμε έτσι, όλων των λειτουργιών που είχαν στα χέρια τους αυτές οι κοινότητες. Ακόμα και στις λεγόμενες “βαρβαρικές” κοινωνίες, μπορούμε να δούμε κοινότητες οι οποίες συνυπήρχαν ειρηνικά. Και επειδή αναφέρθηκε και το ζήτημα του Δικαίου –επειδή ο σύντροφος που μίλησα πριν μου είπε ότι είχατε “πιάσει” λίγο και το ζήτημα αυτό της δικαιοσύνης–, ήθελα να αναφέρω κάτι χαρακτηριστικό· ότι οι ανθρώπινες κοινότητες εγκατέλειψαν το ανταποδοτικό σύστημα,

δηλαδή, την ανταπόδοση των “χτυπημάτων”, των παραβιάσεων, των αδικιών που γίνονταν μέσα στην κοινότητα, –θεωρείται αυτό ένα αρκετά βάρβαρο σύστημα που, και κυρίως, προέρχεται από τα θρησκευτικά μοντέλα που παρουσιάζονταν– πέρασαν από το ανταποδοτικό, στο σύστημα της διαμεσολάβησης, της διαιτησίας. Περνώντας

Συγγνώμη σύντροφοι, μπορώ να κάνω μια διακοπή; Επειδή ακούγεται κάτι ενοχλητικό. Ακούγεται κάτι σαν επιστροφή της φωνής μου....

Σύντροφος: Τι ακούγεται;

Πόλα Ρούπα: Σαν επιστροφή της φωνής μου. Μπορεί αυτό να διορθωθεί;

Συντρόφισσα: Πόλα, το μόνο που μπορείς να κάνεις είναι να κλείσεις και να ξαναπάρεις. Από ηχεία είμαστε κομπλέ. Δεν ξέρω τι...

Πόλα Ρούπα: Θα συνεχίσω, θα συνεχίσω! Θα προσπαθήσω να συνεχίσω.

Συντρόφισσα: Κλείσε και ξαναπάρε. Δεν ξέρω, έχουμε παρεμβολές “εκ των έσω”.

Πόλα Ρούπα: Παρεμβολές; Δηλαδή τι παρεμβολές; Στο τηλέφωνο;

Συντρόφισσα: “Εκ των έσω”! Η αστυνομία μας παρακολουθεί, τα “καλά” παιδιά.

Πόλα Ρούπα: Α! Νόμιζα ότι ήταν από τη δικιά μου ομιλία... τελοσπάντων.

Σύντροφος: Με το Νίκο δε συνέβαινε αυτό.

Πόλα Ρούπα: Ορίστε;

Σύντροφος: Όχι. Με το Νίκο δεν συνέβαινε αυτό.

Πόλα Ρούπα: Ναι, γιατί είναι πολύ ενοχλητικό και δεν ξέρω τι είναι. Τελοσπάντων, θα συνεχίσω, δεν έχει νόημα.

Πέρασαν από τον ανταποδοτικό χαρακτήρα, στο δίκαιο που είχαν οι κοινωνίες μέχρι και 2000 χρόνια πριν, που βασιζόταν στη διαιτησία. Και από τη διαιτησία, για πιο σύνθετα εγκλήματα, μέσα στις κοινότητες, πέρασαν στο μοντέλο των ορκωτών δικαστηρίων. Δηλαδή, υπήρχαν 6 με 12 άτομα τα οποία αναλάμβαναν το ρόλο του δικαστή μέσα στις κοινότητες. Και από το ανταποδοτικό μοντέλο πέρασαν στην ποινή του προστίμου. Τα πρόστιμα που έβαζαν οι κοινότητες εκείνες ήταν τότε σκληρά και ήταν σχεδόν αδύνατο για όλα τα μέλη της κοινότητας να τα αποπληρώσουν. Και επειδή μέσα σε οποιαδήποτε κοινότητα υπήρχαν εντάσεις και συγκρούσεις, –ακόμα για παράδειγμα και σε ένα ζήτημα ανθρωποκτονιών–, επειδή το πρόστιμο ήταν μεγάλο –πρόστιμο ήταν και στην περίπτωση της ανθρωποκτονίας–, ήταν υποχρεωμένο το μέλος το οποίο έκανε την πράξη, να πείσει την οικογένεια του θύματος να τον υιοθετήσει. Επιδίωκαν να αποφεύγουν τη διχόνοια για το καλό της κοινότητας. Τελικά, η άλλη οικογένεια τον υιοθετούσε και έτσι, ακόμα και σε πολύ βαριά εγκλήματα, όπως είναι η ανθρωποκτονία, η αφαίρεση μιας ανθρώπινης ζωής, σε μια μικρή κοινότητα κιάλας, κατάφεραν να διατηρούν με αυτό το μοντέλο της επιείκειας και της... –πώς να το πω;– της αποφυγής να διασπάσουν την αδελφοσύνη που είχαν μέσα οι κοινότητές τους, κατάφεραν να επιλύουν τις συγκρούσεις και να διατηρούν τη συνοχή τους. Σε ακραίες περιπτώσεις ο θύτης είχε την επιλογή να αποκηρύξει την κοινότητα, η κοινότητα να αποκηρύξει το θύτη και να σηκωθεί να φύγει. Αυτό το μοντέλο της επίλυσης αυτών των ζητημάτων, το συναντάμε και αργότερα στην αθηναϊκή δημοκρατία. Για παράδειγμα, στην αθηναϊκή δημοκρατία η πιο σκληρή τιμωρία που μπορούσε να επιβληθεί ήταν ο εξοστρακισμός απ’ την πόλη. Γιατί κάθε άνθρωπος ένιωθε τόσο πολύ δεμένος με την κοινότητά του που θεωρούσε πάρα πολύ μεγάλη προσβολή –πιο μεγάλη ακόμα και από τον ίδιο το θάνατο– να τον αποβάλει η κοινότητα από το να τον εκτελέσει.

Στις “βαρβαρικές” λεγόμενες κοινότητες δεν υπήρχε η ποινή του θανάτου, υπήρχε η ποινή της εξορίας από την κοινότητα. Όμως δεν κατέφευγαν σχεδόν ποτέ σε αυτό το μέτρο, ούτε ο θύτης ούτε η κοινότητα. Γιατί θεωρούσαν μεγάλο πλήγμα για την κοινότητα κάτι τέτοιο και γιατί η συνέχεια αυτής της εξέλιξης θα ήταν πολλά κακά για την ίδια την κοινότητα και δεν ήταν προς το συμφέρον ούτε του θύτη ούτε της ίδιας της κοινότητας. Διαβάζοντάς γι’ αυτό το ζήτημα, σκέφτομαι πόσο πιο υψηλό ήταν τότε, το επίπεδο ανθρώπων και κοινοτήτων, αυτών

των “απολίτιστων”, των “βάρβαρων”, σε σχέση με τα μετέπειτα συστήματα απονομής δικαίου, όπως ήταν για παράδειγμα, τα πρώτα κράτη με την πρωτόλεια μορφή, που ειδικά επειδή, ήταν πολύ πιο αδύναμα, ήταν και πάρα πολύ αρπακτικά όταν καταλάμβαναν την εξουσία πάνω στις κοινότητες ή τις μεσαιωνικές πόλεις με τις οποίες είχαν μια συνεχή διαμάχη. Πόσο πιο υψηλό ήταν το επίπεδο αυτών των κοινοτήτων και πόσο φωτεινό παράδειγμα, να το πω έτσι, μπορεί να είναι για την ειρηνική συνύπαρξη των ανθρώπων. Βέβαια, θα μου πείτε τώρα, έχουν περάσει αιώνες, έχουμε περάσει σε άλλο στάδιο· οι διχόνοιες βέβαια και οι διαμάχες στο εσωτερικό της ανθρωπότητας είναι πάρα πολλές. Αλλά μελετώντας την ίδια την ιστορία μπορεί να θυμηθεί κανείς ότι αυτές δεν προέκυψαν λόγω του “ακαταμάχητου” στοιχείου που είχε ο ανθρώπινος παράγοντας να αντιπαλεύει και να πολεμάει, να μάχεται και να συγκρούεται, να είναι ανταγωνιστικός. Αυτή είναι μια κουλτούρα που έχει δημιουργηθεί στο πέρασμα των αιώνων από τα ίδια τα κράτη. Γιατί το κράτος είναι αυτό, που επεβλήθη έξωθεν πάνω στις κοινότητες, και που ως επί το πλείστον – διαβάζοντας αυτήν την ιστορία– διαπιστώνει κανείς, ότι ήταν ένα ξένο σώμα πάνω στις κοινότητες.

Κατά το Μεσαίωνα παρατηρείται και έχει καταγραφεί ιστορικά, μια σχεδόν καθολική και σύγχρονη εξέγερση κοινοτήτων και πόλεων σε όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο, σ’ όλη την Ευρώπη και τη Ρωσία, ενάντια στους επίδοξους φεουδάρχες και ανώτατους κληρικούς, οι οποίοι είχαν συμμαχήσει για να επιβάλουν την κρατική εξουσία. Ο ρόλος της εκκλησίας, φυσικά, ήταν πάρα πολύ σημαντικός για την εδραίωση των κρατών, όπως επίσης, ήταν πάρα πολύ σημαντικός για την επαναφορά –όχι την περίοδο του Μεσαίωνα, πάω λίγο πιο πριν–, του ανταποδοτικού χαρακτήρα της δικαιοσύνης από τις μονοθεϊστικές θρησκείες. Και αργότερα, με τη σύμφυση – να το πω έτσι– της κοσμικής εξουσίας των βασιλιάδων, των πριγκίπων κλπ με την εκκλησία, που προσέδωσε στη κοσμική εξουσία, ένα “θεϊκό” χαρακτήρα, μια θεϊκή αποστολή επί της γης. Και η ανταποδοτικότητα επανήλθε ως οι ανώτατες μορφές απονομής Δικαίου πάνω στους εξεγερμένους, πάνω στις Κοινότητες οι οποίες αντιδρούσαν στην επιβολή αυτής της κρατικής εξουσίας, με θανατικές ποινές, με βασανιστήρια με ακρωτηριασμούς, με κάθε είδους φρικαλεότητες. Εδώ να κάνω μια παρένθεση: Η βάση για τη δημιουργία αυτών των νέων οντοτήτων, των εξουσιαστικών οντοτήτων, δηλαδή, των προγόνων –να το πούμε– των σύγχρονων κρατών, ήταν το ρωμαϊκό Δίκαιο.

Πάνω σε αυτό βασίστηκαν και στη συνέχεια, και το ρωμαϊκό Δίκαιο εξακολουθεί να αποτελεί το έδαφος πάνω στο οποίο “χτίστηκε” και το σύγχρονο Δίκαιο. Τα σύγχρονα κράτη πάνω στο ίδιο Δίκαιο “πατάνε”, και χρωστάνε πάρα πολλά και στην εκκλησία. Περνώντας μέσα από τους αιώνες, βλέπουμε τα σύγχρονα κράτη να ισχυροποιούνται και μετά άρχισαν να εκδηλώνονται οι επαναστάσεις που δεν είχαμε ποτέ στην ανθρωπότητα. Και οι επαναστάσεις αυτές ως επί το πλείστον, ήταν η προσπάθεια των Κοινοτήτων – Κοινοτήτων, όχι ατόμων– και κοινωνιών, να πάρουν πίσω την εξουσία η οποία τους είχε αφαιρεθεί. Ήταν μια σύγκρουση δύο μοντέλων εξουσίας, του συγκεντρωτικού που αντιπροσώπευε το κράτος και του αποκεντρωμένου με διαχειριστή την Κοινότητα. Αν δείτε, όλες οι επαναστάσεις, επί το πλείστον, είχαν αυτό το στοίχημα: Αν θα γίνουν επαναστάσεις που θ’ αφορούν την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων, δηλαδή, αν τηρούν τα “πρωτόκολλα” των Κοινοτήτων, της Κοινότητας ή θα κατέληγαν μέσα επίλυσης συγκεκριμένων προβλημάτων συγκεκριμένων τάξεων και δη, της αστικής. Πηγαίνοντας πίσω στη γαλλική Επανάσταση ή μάλλον από την αγγλική στην αμερικάνικη, γιατί εκεί κατάληξαν αυτές οι επαναστάσεις χειραγωγούμενες από την αστική τάξη, και φτάνοντας ως την Ισπανική Επανάσταση, βλέπουμε πάλι το ίδιο φαινόμενο· δηλαδή, μια σύγκρουση ανάμεσα σε ένα ακόμα αυταρχικό και συγκεντρωτικό καθεστώς, των πραξικοπηματιών από τη μία, το 1936, και από την άλλη μια μεγάλη κοινωνική δύναμη, των αναρχικών –και άλλων βέβαια, δυνάμεων της Ισπανίας–, όπου αυθόρμητα προέκυψε το ζήτημα της επανάστασης μέσα στις

απελευθερωμένες από το κράτος περιοχές. Και στη συνέχεια, όμως, επειδή οι αναρχικοί είχαν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα αν πρέπει να καταλάβουν ή όχι την εξουσία οι ίδιοι, –ζήτημα το οποίο παρουσιάστηκε από τις πρώτες ημέρες της επανάστασης– τελικά, κατέληξαν να συμμετέχουν σε ένα κρατικό μηχανισμό και να βρεθούν οι ίδιοι θύματα του αυτού του μηχανισμού, να διωχθούν, να χάσουν κατ' αρχήν, την Επανάσταση. Και χάνοντας την Επανάσταση, χάθηκε και ο ίδιος ο πόλεμος με το Φράνκο. Γιατί υποτίθεται, ότι το διακύβευμα της Επανάστασης –όπως προέκριναν και έθεταν τα αστικά κόμματα της εποχής– ήταν ότι πρέπει να κερδηθεί πρώτα ο πόλεμος. Όμως, χάνοντας την Επανάσταση έχασαν και τον πόλεμο. Αν είχαν αποφασίσει να πάρουν την εξουσία από το κράτος των δημοκρατικών, η εξέλιξη της ευρωπαϊκής ιστορίας μπορεί να ήταν πολύ διαφορετική. Και αναφέρομαι στη συνέχεια που ήταν ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.

Πιστεύω ότι πρέπει να δούμε πάρα πολύ σοβαρά όλα αυτά τα ιστορικά παραδείγματα –αυτά που αναφέρω και άλλα πολλά δηλαδή–, για να κάνουμε μια συζήτηση όσον αφορά το πρόταγμά μας για μια κοινωνική αλλαγή και αναδεικνύοντας αυτό –γιατί για μένα αυτό είναι το ζητούμενο–, το δικαίωμα των ανθρώπινων κοινωνιών να ασκούν οι ίδιες από τη βάση, τις οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές λειτουργίες. Να μη μακρηγορώ, να σταματήσω, να κάνουμε μια συζήτηση.

Συντονιστής: Υπάρχει κάποια ερώτηση;

Π. Ρούπα: Δεν ακούω...

Συντονιστής: Μισό λεπτό να χαμηλώσουμε την ένταση. Υπάρχει κάποια ερώτηση, τοποθέτηση;

Π. Ρούπα: Τα είπα λίγο συμπυκνωμένα, πολλά μαζί. Το καθένα από αυτά είναι αντικείμενο μεγάλων συζητήσεων. Ήθελα να αναφερθώ και στην Αθηναϊκή δημοκρατία, επειδή αναφέρθηκε –και αναφέρθηκα και εγώ στη συνέχεια– το ζήτημα της δικαιοσύνης. Γιατί όσον αφορά στο ζήτημα της δικαιοσύνης, αυτό είναι αδιαχώριστο από το ζήτημα της κοινωνικής οργάνωσης. Το τι είδους Δικαίου θέλουμε και τι είδους νόμο, θέλουμε. Γιατί όπως και να 'χει, μια κοινωνική Επανάσταση σίγουρα θα πρέπει να φτιάξει κάποιους νόμους.

Θα μου πεις βέβαια, δεν θα πρέπει να είναι με τα χαρακτηριστικά τα σημερινά. Μη τα φανταζόμαστε με τα σημερινά χαρακτηριστικά. Σίγουρα μια επανάσταση θα είναι μια διαδικασία εξελίξιμη και κάτω απ' αυτή την εξέλιξη σίγουρα, θα έχουμε και αυτό το ζήτημα της δικαιοσύνης, του Δικαίου κλπ, που βέβαια θα πρέπει να εξελίσσεται και αυτό και να αναπροσαρμόζεται στις ανάγκες τις κοινωνικές, τις ανάγκες τις επαναστατικές. Αλλά όσον αφορά το ζήτημα του Δικαίου, της δικαιοσύνης, σίγουρα θα πρέπει να έχει μια επανάσταση να επιδείξει έναν ανθρωπισμό, έναν ουμανισμό κατά την άποψή μου. Ανάλογο, να πω, μ' αυτό που είχαν οι προκρατικές κοινωνίες; Πάντως, σίγουρα σε άλλες κοινωνίες που συναντάμε εκτός του κρατικού πλαισίου υπήρχαν δικαστήρια από τη βάση, σαν να λέμε λαϊκά δικαστήρια, από κληρωτούς. Και νομίζω ότι το μεγαλύτερο παράδειγμα αμεσοδημοκρατικών διαδικασιών στην απονομή της δικαιοσύνης, είχαν στην αρχαία Αθήνα όπου έξι χιλιάδες άτομα συμμετείχαν στην Εκκλησία του Δήμου σε ένα πληθυσμό 30.000 ατόμων. Τέτοιο μαζικό - λαϊκό δικαστήριο, εγώ δεν έχω ξαναδεί στην ιστορία. Λαϊκό, με την έννοια ότι ήταν ο ίδιος ο Δήμος αυτός που μπορούσε να απονέμει δικαιοσύνη. Εντάξει, η αρχαία Αθήνα είναι για μας προβληματικό εγχείρημα, με την έννοια ότι είναι πατριαρχικό και έχει και δούλους. Έτσι; Να το ξεκαθαρίσουμε. Και αυτό είναι μέσα στις προβληματικές συνθήκες που υπονόμευσαν την επιβίωσή της και την εξέλιξή της, κατ' εμέ. Αλλά κι αυτό είναι μια μεγάλη ιστορία. Αλλά στο ζήτημα των δικαστηρίων, επειδή έχει κατηγορηθεί το αρχαίο αθηναϊκό πολίτευμα της άμεσης δημοκρατίας για το ότι δεν είχε σταθερούς νόμους όπως είχε το ρωμαϊκό Δίκαιο, ήταν συνειδητή επιλογή των ανθρώπων τότε, να είναι οι νόμοι ευμετάβλητοι να μην είναι πολύ σαφείς. Γιατί; Γιατί θεωρούσαν ότι ο ίδιος ο Δήμος, οι ίδιοι οι πολίτες θα πρέπει να είναι πάνω από τους νόμους και να μην είναι υποχείρια αυτών που θα πρέπει να τους εκτελούν “στενά και τυφλά”, κάτι το οποίο συμβαίνει αυτή την εποχή και

από το σημερινό κράτος. Η “στενή” διατύπωση και εφαρμογή των νόμων όπως προάγει το ρωμαϊκό Δίκαιο, για τους αρχαίους Αθηναίους ήταν χαρακτηριστικό αυταρχικών και απεχθών γι’ αυτούς καθεστώτων και όχι δημοκρατικών. Δεν ξέρω αν γίνομαι κατανοητή;

Συντονιστής: Νομίζω, ναι.

Σύντροφος: Συντρόφισσα με ακούς;

Π. Ρούπα: Ναι.

Σύντροφος: Εγώ θέλω να πω ότι εντάξει, –συζητήσαμε και πριν κάποια ζητήματα με το σύντροφο Νίκο– για όποια επανάσταση και αν μιλήσουμε, γι’ αυτές που υπήρξαν ή για τις μελλοντικές, τα χαρακτηριστικά τα οποία θα έχουν ή για το πώς δομηθεί μια μεταπαναστατική κοινωνία, εξαρτάται από τον κόσμο τον οποίο θα τη φτιάξει. Έτσι; Γι’ αυτό κατά τη γνώμη μου δεν υπάρχει κάποια σωστή συνταγή, ας πούμε, που πρέπει να ακολουθήσουμε. Σίγουρα υπάρχουν κάποιες βάσεις, κάποιες αρχές για να δουλέψουμε πάνω σε αυτό, αλλά δεν μπορούμε να ξέρουμε ποια είναι η σωστή συνταγή και τι θα δουλέψει, άμα δεν το εφαρμόσουμε στην πράξη, ας πούμε.

Π. Ρούπα: Αυτό είναι αλήθεια, ότι το μόνο που μπορείς να κάνεις είναι να προτείνεις κάποιες γενικές αρχές και γενικούς άξονες. Εγώ αυτό που είπα είναι: Στον αντίποδα του συγκεντρωτισμού της κρατικής εξουσίας, ιστορικά και στις επαναστάσεις, υπήρχε πάντα το μοντέλο της άμεσης δημοκρατίας. Δηλαδή, της λαϊκής κυριαρχίας με την έννοια ότι όλοι συμμετείχαν στις πολιτικές διεργασίες και ότι οργάνωναν την κοινωνία τους με βάση αυτή την αρχή. Δηλαδή, ότι οι αποφάσεις παίρνονται “από κάτω”, έτσι; Και οι “από πάνω”, δηλαδή, αυτοί που ο λαός επιλέγει για να τις υλοποιήσουν, είναι στην πραγματικότητα αυτοί που θα πραγματοποιήσουν τις εντολές για λογαριασμό των “από κάτω” και όχι αυτοί που θα αποφασίσουν για λογαριασμό των “από κάτω”. Αυτό ίσχυε. Από ’κει και πέρα σε σχέση με το πώς αυτό ακριβώς μπορεί να πραγματοποιηθεί σε μια κοινωνία σύνθετη..., γιατί αυτό που μας λένε πολλοί είναι “ωραία η άμεση δημοκρατία, ωραία και όλα αυτά, αλλά αυτά αφορούν πρωτόγονες κοινωνίες· σήμερα που υφίστανται κοινωνίες μεγάλες, με σύνθετα ζητήματα και πολλές διαστάσεις στο κοινωνικό επίπεδο”, μας λένε, “είναι αδύνατη η άμεση δημοκρατία δεν μπορεί να εφαρμοστεί”. Αυτά τ’ ακούμε από αντιπάλους μας, έτσι; Δηλαδή, για παράδειγμα, αυτά τα έχουμε ακούσει στα δικαστήρια. Αυτή η αντίληψη δηλώνει ότι είναι μάταιο να αγωνίζεσαι για μια άλλη κοινωνία. Εφόσον σήμερα, στο σύγχρονο κόσμο είναι αδύνατο να εφαρμοστεί ή άμεση δημοκρατία. Με τον όρο άμεση δημοκρατία εννοώ πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, τα πάντα, έτσι; όχι μόνο πολιτικά. Οπότε, αποκλείεται από τη δυνατότητα να παλέψεις για μια ουσιαστική κοινωνική αλλαγή. Αλλά αν αποδεχθούμε ότι δεν έχουμε κάτι να προτείνουμε εμείς για το πώς θέλουμε να δομηθεί μια άλλη κοινωνία, σημαίνει ότι χάνουμε τη δυνατότητα να είμαστε παράγοντες πολιτικών αλλαγών. Και καταλήγουμε μόνο ως παράγοντας διαμαρτυρίας που λειτουργεί μέσα στα πλαίσια του υπάρχοντος, που μπορεί μόνο να βελτιώσει κάποιες συνθήκες μέσα στο εσωτερικό του καπιταλισμού και του κράτους. Οπότε, είναι μονόδρομος. Τον όρο “διαμαρτυρόμενοι”, δεν τον εννοώ εδώ με βάση την επιλογή μετριοπαθών πρακτικών δράσης, γιατί και στην περίπτωση υιοθέτησης εξεγερσιακών πρακτικών, στο βαθμό που δεν απαντιέται το ζήτημα της επαναστατικής κοινωνικής αλλαγής, παραμένουμε στο επίπεδο του διαμαρτυρόμενου με “άλλα μέσα”. Δηλαδή, να μην καταλήξουμε να είμαστε ένας χώρος διαμαρτυρόμενων – ακόμα και– με όλα τα μέσα. Αυτό εννοώ. Και επίσης, ο λόγος ύπαρξής μας είναι ακριβώς η εξήγηση ότι υπάρχει δυνατότητα μιας ριζοσπαστικής κοινωνικής αλλαγής. Και να, μια πρόταση είναι αυτή, την οποία την κοιτάμε και τη συζητάμε μέσα στις υπάρχουσες συνθήκες ή τις μελλοντικές, αν υπάρξει δυνατότητα επαναστατικής αλλαγής. Είναι μια πρόταση με την οποία μπορείς να συνδεθείς με τον κόσμο. Επίσης, πιστεύω ότι δυνατότητα επίλυσης των συγκρούσεων, των κοινωνικών συγκρούσεων –όλων των τύπων– που προκαλούν οι ταξικοί διαχωρισμοί, οι κοινωνικοί διαχωρισμοί, οι πολιτικοί, οι θρησκευτικοί διαχωρισμοί, οι φυλετικοί, τα πάντα, είναι ακριβώς η συμμετοχή, η άμεση συμμετοχή όλων των ανθρώπων

στη διαχείριση της ζωής τους. Αυτό το ήξεραν στην αρχαία Αθήνα, όπου έλεγαν ότι για να ησυχάσει ο λαός πρέπει όλοι να συμμετέχουν στον Δήμο. Αλλιώς θα έχουμε εντάσεις, συγκρούσεις, σφαγές και πολέμους. Ακόμα και οι πόλεμοι, είναι αποτέλεσμα αυτών των διαχωρισμών, τους οποίους διαχωρισμούς επιβάλλει το κράτος με τον αποκλεισμό των ανθρώπων να συμμετέχουν στο πολιτικό γίγνεσθαι. Σε όλο το φάσμα αυτού που εννοούμε πολιτικό γίγνεσθαι. Άρα, η άμεση δημοκρατία για μένα είναι μονόδρομος, αντλείται όχι από κάποιο πολιτικό κατασκεύασμα, από “κάποια αρχαία Αθήνα”, να το πούμε έτσι. Ή από “κάποια Ισπανική Επανάσταση” γιατί εκεί “τους ήρθε το μοντέλο και το εφάρμοσαν”. Αντλείται από την ίδια την ιστορία της ανθρωπότητας. Οι ανθρώπινες κοινωνίες είχαν τη δυνατότητα να ζουν ειρηνικά μέσα από αυτό το μοντέλο. Οι πόλεμοι ήρθαν ως αποτέλεσμα επιβολής ενός κρατικού μοντέλου το οποίο προέκυψε έξωθεν, όπως είπα και πριν, εκτός των κοινοτήτων, ως επί το πλείστον.

Οπότε, πιστεύω ότι είναι υποχρέωσή μας να δουλέψουμε στο μυαλό μας και να συζητήσουμε μεταξύ μας, ώστε να μπορούμε να καταθέτουμε απαντήσεις στα ερωτήματα που μπορεί να θέτει οποιοσδήποτε άνθρωπος μας ρωτάει... Δεν ξέρω, δε σας έχει τύχει να σας ρωτάνε “μα τι θέλετε να κάνετε σε αυτόν τον κόσμο; Γιατί αγωνίζεστε; Δηλαδή, τι είναι αυτό που θέλετε να αλλάξετε;” Το να μιλάμε γενικώς για έναν καλύτερο κόσμο, έ, αυτός ο καλύτερος κόσμος δεν μπορεί να δομηθεί μέσα στα πλαίσια του υπάρχοντος. Υπάρχουν δομές, υπάρχουν τα εργαλεία. Έτσι κι αλλιώς, δε ζούμε και σε καμιά κοινωνία τόσο αυταρχική που να σε σκοτώνει όταν διαφωνείς. Ειδικά όταν θέλεις να βελτιώνεις κάποιες συνθήκες μέσα από τις ίδιες τις δομές του υπάρχοντος. Γιατί σου λένε για παράδειγμα: “Το γυναικείο δεν το επιλύουμε... γιατί εδώ πέρα έχουμε κάνει προόδους. Αλλά δεν έχουμε σε νομικό επίπεδο –λέμε, τώρα– διαχωρισμούς φυλετικούς. Όλα αυτά τα πολεμάμε μέσα στο αστικό πλαίσιο”. Άρα τι θέλουμε να κάνουμε;

Σύντροφος: Πόλα, θα ήθελα να μας πεις... γιατί είχες βγάλει ένα κείμενο πέρυσι-πρόπερσι μετά από τις εγκληματικές πολιτικές που είχαν οδηγήσει στις πυρκαγιές της μισής Ελλάδας, της υπόλοιπης μισής Ελλάδας.....

Πόλα Ρούπα: Δεν σε άκουσα. Μπορείς να επαναλάβεις; **Σύντροφος:** Ναι, ναι. Είχες βγάλει ένα κείμενο πέρυσι ή πρόπερσι –γιατί και πέρυσι και πρόπερσι–, με τις εγκληματικές πολιτικές του κράτους είχε κατακαεί πάλι η υπόλοιπη μισή Ελλάδα που είχε μείνει από το 2007. Είχες μιλήσει για την αυτενέργεια (των ανθρώπων) σε αντίθεση με τον κρατικό μηχανισμό. Το θυμάσαι εκείνο το κείμενο, έτσι;

Πόλα Ρούπα: Ναι, ναι.

Σύντροφος: Θα ήθελες λίγο να ξεδιπλώσεις τη σκέψη σου, γιατί επί της ουσίας, αυτό λες. Θα ήθελες λιγάκι να ξεδιπλώσεις και εκείνα που έλεγες σε εκείνο το κείμενο και τέτοιου τύπου οργανωτικά μοντέλα που είναι και επί της ουσίας και αυτά που πραγματεύεται και η μπροσούρα;

Πόλα Ρούπα: Εκείνο το παράδειγμα που είχα αναφέρει... Στις πυρκαγιές του 2007 δημιουργήθηκε μια μεγάλη κρίση πανελλαδικά: κυρίως η Πελοπόννησος και η Εύβοια ήταν αυτές που επλήγησαν με μεγαλύτερη σφοδρότητα. Νομίζω ότι το είδε όλος ο κόσμος, ο οποίος ζούσε τις καταστροφές και τις πυρκαγιές, το πόσο δυσλειτουργικό –να το πω με “ελαφρά” λόγια, γιατί στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν και επιβλαβές, σε κάποιο βαθμό– είναι το συγκεντρωτικό μοντέλο οργάνωσης για την επίλυση κρίσεων μεγάλου βεληνεκούς όπως ήταν αυτές οι πυρκαγιές. Οι τοπικοί πληθυσμοί γνωρίζοντας ότι είναι αδύνατο να επιλυθεί η κρίση μόνο με εντολές από την κεντρική εξουσία, από την ηγεσία του πυροσβεστικού σώματος, με τους πυροσβέστες να εκτελούν αυτές τις διαταγές, γνωρίζοντας πως ήταν αδύνατο να αντιμετωπιστεί μια τέτοια καταστροφή, έλαβαν αποφάσεις οι ίδιοι και απλά, βγήκαν από τα σπίτια τους και έφτιαξαν ομάδες εθελοντών που στην ουσία καθοδηγούσαν τους πυροσβέστες. Είχα ζήσει και εγώ αυτό το φαινόμενο, γιατί είχαμε φτιάξει τότε μια τέτοια ομάδα στον Ταΰγετο –και πριν από εμάς υπήρχε άλλη ομάδα– όπου

στην ουσία παίρναμε τα πυροσβεστικά σώματα και πηγαίναμε και σβήναμε τις φωτιές γιατί πολύ απλά οι άνθρωποι οι οποίοι είχαν επιληφθεί να κάνουν αυτή τη δουλειά, δε γνώριζαν τον τόπο! Δεν γνώριζαν το ανάγλυφο της περιοχής, δεν γνώριζαν τα δάση, δεν γνώριζαν τα βουνά, δεν γνώριζαν από πού ερχόταν μια φωτιά για να την αντιμετωπίσουν, κλπ, κλπ. Το έχω ακούσει και από άλλους, ειδικά στην Ηλεία, ότι αν δεν υπήρχαν οι ομάδες των εθελοντών δεν θα μπορούσε να σωθεί τίποτα στη Πελοπόννησο, θα είχε καεί όλη. Και αυτό αναγνωρίστηκε. Δηλαδή, το ότι συνεισέφεραν –με αυτή την έννοια– οι πολίτες, και αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα. Επειδή είμαι και αναρχική καταλαβαίνω πως είναι ένα παράδειγμα που βλέπεις πώς ο κεντρικός μηχανισμός είναι άχρηστος. Το θέμα είναι ότι ο ίδιος ο κρατικός μηχανισμός που είναι υπεύθυνος να επιλύει το πρόβλημα, δε θα τα κατάφερνε. Οπότε, αφήνοντας τους εθελοντές να πάρουν πρωτοβουλίες, κατάφεραν να λύσουν το πρόβλημα των πυρκαγιών. Να σωθούν, τελospάντων, όσες εκτάσεις της Πελοποννήσου και της Εύβοιας δεν κάηκαν, σώθηκαν. Αυτά έλεγα τότε.

Σύντροφος: Ναι. Νομίζω ότι είναι αρκετά ενδιαφέρουσα η τοποθέτηση. Αλλά να το “πάρουμε” και στο σήμερα, να το εμβαθύνουμε γιατί κάναμε μια κουβέντα πριν με το Νίκο, όσον αφορά την πανδημία: Την αντιμετώπισή της από το κράτος. Και εδώ και παγκοσμίως. Κάποιες, η αστική εξουσία που υπάρχει τώρα, αυτές οι μερίδες της δεξιάς λένε ότι ο μοναδικός τρόπος αντιμετώπισης ενός τέτοιου φαινομένου είναι ο εξής: Κάθε κράτος να λάβει (να εφαρμόσει) την πολιτική που χρειάζεται για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων. Ο άλλος πόλος, δηλαδή και οι ΚΚουέδες εδώ πέρα, αυτό προτάσσανε και λέγανε, ότι ο ολοκληρωτισμός του καθεστώτος της Κίνας ήταν αυτό που περιόρισε τις επιπτώσεις της λεγόμενης πανδημίας. Και τα δύο μοντέλα αποδεικνύονται αναποτελεσματικά. Αυτό που θέλω να πω είναι ότι σε αντίθεση με όλα αυτά τα αφηγήματα, η αντιμετώπιση τέτοιων σύνθετων καταστάσεων, οι οποίες ωθούν και στην καταστροφή –όπως λέγαμε για τις πυρκαγιές ή και άλλα ζητήματα όπως η απονομή της δικαιοσύνης, η ασφάλεια μιας περιοχής και όλα αυτά– δε δείχνει ότι τα αστικά ή τα κομμουνιστικά καθεστώτα του “υπαρκτού” μπορούν να τα επιλύσουν με κάποιο σοβαρό τρόπο. Τα επιλύουν, αλλά όχι ότι είναι και ο ενδεδειγμένος τρόπος και ο αλάνθαστος. Ίσα-ίσα, βλέπουμε διαρκώς να γίνονται με στρεβλό τρόπο οι αντιμετώπισεις τέτοιων σύνθετων καταστάσεων. Και όταν λέμε για τις σύνθετες κοινωνίες του σήμερα, θεωρώ, ότι αυτές οι κοινωνίες είναι οι οποίες θα πρέπει να συνεννοούνται για τα προβλήματά τους, για την επίλυση των ζητημάτων που τους αφορούν άμεσα. Δηλαδή, εφόσον υπάρχει ταξική διαίρεση, ας πούμε, στην κοινωνία δεν είναι... Φαίνεται στους χώρους εργασίας αυτό! Έρχεται ο διευθυντής και λέει ότι αυτό το πράγμα πρέπει να γίνει έτσι. Και είναι, ας πούμε, ένα πρόβλημα για την παραγωγή, για το χωράφι και επειδή είναι διευθυντής και λέει ότι αυτό θα γίνει έτσι, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να καταστραφεί μια ολόκληρη παραγωγή. Γιατί; Γιατί δε θα λάβει ποτέ υπ’ όψη του τους εργαζόμενους του σε αυτό το χωράφι που θα του πουν: Κοίταξε να δεις, εδώ το “χάνει” λίγο η παραγωγή, τα εδάφη δεν κάνουν εφέτος κλπ, κλπ. Και αυτό στηρίζεται στη βούληση του από πάνω. Αυτό το λέω σαν μικρό παράδειγμα όχι για να το πολυ-συζητήσουμε, έτσι; Αυτό είναι γενικευμένη εφαρμογή σε όλο το κοινωνικό πεδίο. Αυτό που πρέπει να προτείνουμε –θεωρώ– εμείς σαν αναρχικοί, είναι το ακριβώς το αντίθετο. Και αυτό θα επιτευχθεί μόνο με την κατάργηση της ταξικής κοινωνίας. Έτσι; Δε γίνεται ούτε με ευχολόγια ούτε με αυτοδιαχείριση του καπιταλισμού να προχωρήσουμε σε τέτοιου τύπου μοντέλα λήψης αποφάσεων. Πρέπει να οδηγηθούμε σε αυτό που θέτετε εσείς εξ αρχής, προς την Επανάσταση. Δηλαδή, εφόσον δεν έχουμε μια επαναστατική προοπτική, όλα αυτά που συζητούμε –και βία αντικαπιταλιστική, έτσι; – νομίζω ότι είναι κενό γράμμα. Ωστόσο, τώρα είναι που πρέπει εμείς να βάλουμε μπροστά τα προτάγματά μας ή θα τα κάνουμε πίσω για να ακουγόμαστε “καλοί”, όπως είπε και ο σύντροφος πριν, για να μας ακούσουν οι μάζες; Ίσα-ίσα, πρέπει να πούμε ότι η αντιεραρχική οργάνωση είναι αυτή που θα οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα και όχι σε χειρότερα. Αυτό.

Πόλα Ρούπα: Ναι, έβαλες πολλά θέματα. Να ξεκινήσω από την πανδημία. Κατ' αρχήν το πρόβλημα της πανδημίας, της αντιμετώπισης αυτού του φαινομένου δεν είναι δυνατό να επιλυθεί μέσα στα πλαίσια του υπάρχοντος συστήματος, είτε είναι καθεστώς τύπου Κίνας είτε είναι δυτικού τύπου καπιταλισμός. Δεν πρόκειται να επιλυθεί γιατί πολύ απλά είναι το ίδιο το σύστημα που δημιουργεί αυτές τις κρίσεις, έτσι; Δηλαδή, η πανδημία όπως και όλοι οι προηγούμενοι κορωνοϊοί ή όπως ο ιός έμπολα, έχουν εκδηλωθεί ως αποτέλεσμα των κοινωνικών και ταξικών ανισοτήτων, της πολύ μεγάλης φτώχειας η οποία αναπαράγεται και μάλιστα, μεγεθύνεται συνεχώς, των συνθηκών ζωής των ανθρώπων, των συνθηκών παραγωγής της γεωργικής και της βιομηχανικής παραγωγής, της διατροφικής αλυσίδας. Και συνολικά, είναι το ίδιο το καπιταλιστικό μοντέλο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη δημιουργία αυτών των ιών. Ακόμα και αν υποθέσουμε ότι ο covid-19 εξαφανίζεται –που δεν πρόκειται να εξαφανιστεί–, θα προκύψουν άλλοι, ίσως πιο δολοφονικοί απ' αυτόν. Αυτή ειδικά η πανδημία χτυπάει το καμπανάκι για μένα, ότι είναι μονόδρομος το να ανατρέψουμε αυτό το σύστημα, τον καπιταλισμό και το κράτος. Γιατί; Γιατί πλέον, βλέπουμε ότι απειλείται και το ίδιο το ανθρώπινο είδος.

Μέχρι τώρα είχαμε μια οικολογική κρίση πολύ σοβαρή –και οι φωτιές που αναφέραμε πριν, μέσα σε αυτό το επίπεδο πρέπει να το εντάξουμε, της οικολογικής κρίσης–, βλέπαμε ότι φτάνουμε σε ένα τέλμα, ν' απειλείται ο πλανήτης με τις δραστηριότητες του ίδιου του ανθρώπου. Αλλά πλέον βλέπουμε ότι απειλείται και η ίδια η ανθρώπινη ζωή. Αν δηλαδή, δεν μας κάνει και πολύ αίσθηση το γεγονός ότι καταστρέφουμε τη φύση με δυο λόγια, το γεγονός ότι, αν μη τι άλλο, πεθαίνουμε εμείς, είναι λόγος για τον οποίο θα έπρεπε να είχαμε αναποδογυρίσει τα πάντα. Επειδή όμως, συνεχίζοντας σε αυτό το πλαίσιο, σε αυτό το μοντέλο, είναι αδύνατο να βγούμε από αυτές τις κρίσεις των ιώσεων, των ιών και των θανατηφόρων ιών, ο μόνος τρόπος για να το πετύχουμε είναι να αλλάξουμε τα πάντα: Να αλλάξουμε τον τρόπο παραγωγής, τον τρόπο οργάνωσης και αν δε δομήσουμε μια άλλη κοινωνική οργάνωση και δε δημιουργηθεί αυτή η αποκέντρωση, αν δεν ανατραπεί ο καπιταλισμός, αν δεν αναποδογυρίσουμε τελείως το σύμπαν μας, τον κόσμο μας, την αντίληψη περί της πρωτοκαθεδρίας του ανθρώπου πάνω στη φύση, αν δεν ανατρέψουμε τη λογική του ανταγωνισμού –του ανταγωνισμού στις σχέσεις, του ανταγωνισμού στην παραγωγή, του ανταγωνισμού του οικονομικού ανθρώπου, του ανταγωνισμού με την ίδια την κοινωνία και του ανταγωνισμού απέναντι στη φύση– η οποία είναι ένα πεδίο που πρέπει ο άνθρωπος να το εξουσιάζει και να το εκμεταλλεύεται, να το αφαιμάζει για το κέρδος–, άμα δεν ανατρέψουμε αυτές τις λογικές δεν υπάρχει περίπτωση να επιβιώσει ο πλανήτης και η ανθρωπότητα. Οπότε, είναι μονόδρομος, πλέον!

Το ζήτημα είναι γιατί ενώ είμαστε σε ένα σημείο καμψής, σε ένα αδιέξοδο –γιατί είμαστε σε αδιέξοδο ως ανθρωπότητα–, γιατί είμαστε σ' αυτή την κατάσταση ως κινήματα, να το πω έτσι, ως αγωνιστές, ως χώροι αμφισβήτησης και ανατροπής; Ένα θέμα που νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό, είναι αυτό: Ότι δεν έχουμε κάτι να αντιπροτείνουμε. Το να καταγγέλλεις την οικονομική καταστροφή δεν είναι αντιπρόταση, δεν δίνει καμία απάντηση στα συγκεκριμένα πολύ μεγάλα προβλήματα. Το να καταγγέλλεις τον τρόπο παραγωγής, την προβληματική βιομηχανία των ζώων, τη βιομηχανική, τη μαζική εκμετάλλευση της γης και τη καταστροφή της από τις μονοκαλλιέργειες και τα φυτοφάρμακα κλπ, το να βάζεις τη βιολογική καλλιέργεια και σίτιση μέσα στο υπάρχον, όλα αυτά δεν είναι οι απαντήσεις. Δεν είναι απαντήσεις! Γιατί σίγουρα, όσο υπάρχει κέρδος, ο άνθρωπος θα ψάχνει να βρει τρόπους άντλησης κέρδους. Ο καπιταλισμός σε αυτό βασίζεται και δεν πρόκειται να βάλει φρένο στην άντληση του κέρδους μπρος τις ηθικές αξίες ή τα ζητήματα όπως είναι το περιβάλλον ή όπως είναι η αξία της ανθρώπινης ζωής.

Επίσης, το γεγονός ότι υπάρχει πάρα πολύ υποκρισία για την αξία της ανθρώπινης ζωής που την είδαμε τόσο πολύ να αναφέρεται επί κορωνοϊού μέσα στην πανδημία. Είναι υποκριτικό πάρα πολύ, γιατί πρώτα απ' όλα, είναι παιδί του καπιταλισμού ο covid-19 και δεύτερον, είναι

υποκριτικό γιατί σε πάρα πολλές χώρες –στην Ελλάδα όχι με τέτοια ένταση γιατί δεν είχαμε τόσα πολλά κρούσματα–, είδαμε να εφαρμόζεται το triage. Το οποίο όταν το πρωτοαντιλήφθηκα ότι συμβαίνει, έπαθα σοκ. Όχι ότι ήταν αναπόφευκτο να συμβεί, αλλά το έκαναν πράξη. Δηλαδή, έκαναν επιλογή ποιος θα πεθάνει και αυτή η επιλογή δεν γινόταν φυσικά με βάση κριτήρια πανανθρώπινα, ουμανιστικά. Δηλαδή, επέλεγαν τους 65άρηδες, τους πιο μεγάλους, να τους βγάλουν τις μάσκες και να τους αφήσουν να πεθάνουν για να τις βάλουν σε νεώτερους. Με τη μόνη διαφορά ότι από κανέναν απ’ τους πολιτικούς, ηγέτες ή τους οικονομικά ευκατάστατους κλπ, δεν τους έβγαζαν τη μάσκα γιατί ήταν 80 χρονών και να τον αφήσουν να πεθάνει, προκειμένου να σωθεί ένας νεώτερος 20 χρονών. Ένας 20άρης προλετάριος ή ένας φτωχός. Οπότε το ταξικό ζήτημα το είδαμε σε όλο του το μεγαλείο με τις μαζικές δολοφονίες πλέον, με αφορμή αυτή την ιστορία με τον covid. Και δεν πρόκειται να μην το ξαναζήσουμε.

Όσον αφορά την αντιμετώπισή του σε σχέση με τις απαγορεύσεις, κλπ. Κατ’ αρχήν, οι απαγορεύσεις στην Ελλάδα επιβλήθηκαν γρήγορα σε μεγάλο βαθμό γιατί πρώτον, μπόρεσαν να γίνουν λόγω του πανικού που είχε δημιουργηθεί στην κοινωνία. Δεύτερον, όχι ότι δεν υπάρχει απειλή –η απειλή είναι πάρα πολύ μεγάλη από τον ιό αυτό, έτσι– αλλά το βασικό τους κριτήριο δεν ήταν ουμανιστικό, ξαναλέω. Ήταν ο φόβος τους μπροστά στην απειλή μιας πολιτικής, οικονομικής κρίσης που μπορούσε να επέλθει στη χώρα στη περίπτωση της παρουσίας μαζικών, πολλών χιλιάδων κρουσμάτων και πολλών χιλιάδων θανάτων. Οπότε, το πολιτικό κόστος ήταν αυτό τους απασχολούσε, κυρίως. Και αυτό επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι έχει αντιστραφεί η ταξική πολιτική που ακολουθεί το ελληνικό κράτος, η κυβέρνηση, τώρα. Δηλαδή, εν όψει μιας οικονομικής καταστροφής μη αναστρέψιμης που προκάλεσε το lockdown της άνοιξης, επιλέγουν τώρα να ανοίξουν τα πάντα, προκειμένου να έρθουν λίγοι τουρίστες, προκειμένου να σωθεί η ελληνική οικονομία με τη βαριά, τη λεγόμενη, βιομηχανία του τουρισμού, αδιαφορώντας φυσικά για την έξαρση των κρουσμάτων. Θα είχαμε φυσικά κρούσματα, το θέμα είναι να μην “ξεφύγουμε”. Αλλά αυτό, ποιος θα το διασφαλίσει; Το κριτήριό τους δηλαδή, τώρα, είναι πάλι πολιτικό και οικονομικό. Για τους ίδιους δηλαδή, για το ελληνικό κράτος και το ελληνικό σύστημα. Το οικονομικό και πολιτικό. Άρα είναι υποκριτικό όλο αυτό περί ουμανισμού!

Πιστεύω, φοβάμαι ότι θα ’χουμε άσχημες εξελίξεις. Και αν δεν έχουμε άσχημες εξελίξεις με το covid 19, θα μας προκύψει άλλο, είναι αναπόφευκτο. Και δεν είμαι μόνο εγώ που το λέω. Υπάρχουν πάρα πολλοί γιατροί, επιστήμονες οι οποίοι τα έχουν γράψει, τα έχουν πει αυτά τα πράγματα: Ότι ήταν αποτέλεσμα του τρόπου ζωής μας και του τρόπου λειτουργίας αυτού του συστήματος. Δεν είναι κάτι νέο. Άρα το θέμα είναι, ότι εφόσον βλέπουμε ότι δεν υπάρχει διέξοδος, θα πρέπει να το αλλάξουμε. Άρα, με τι θα το αντικαταστήσουμε; Και πώς θα δουλέψουμε για να φτάσουμε στο σημείο να το αντικαταστήσουμε; Αυτή είναι η δικιά μου ερμηνεία. Γιατί το να περιμένεις από άλλους ανθρώπους να το κάνουν, δε πρόκειται να το κάνουν. Πιστεύω, και το έχει δείξει και η ίδια η ιστορία, ότι οι άνθρωποι δεν ξεσηκώνονται και κάνουν επαναστάσεις μόνο γιατί έφθασαν στην απόλυτη εξαθλίωση ή στην απόλυτη κατάντια –να το πούμε έτσι– οι ανθρώπινες κοινωνίες. Παίξει ρόλο και αυτό, το ταξικό χάσμα και η απειλή τώρα της εξαφάνισής μας ως ανθρώπινο είδος. Παίξει ρόλο. Αλλά αυτό που κινητοποιεί, κυρίως, τις κοινωνίες είναι η προσδοκία, η αισιοδοξία για μια άλλη καλύτερη κοινωνία. Και αυτό για να το “περάσεις” μέσα στις κοινωνίες και να τις εμπνεύσεις, θα πρέπει να έχεις εσύ ένα πρόταγμα. Θα πρέπει να έχεις εσύ ένα σχέδιο να τους εμπνεύσεις και το οποίο να μπορείς εσύ να τους “δώσεις” και να έχουν τη διάθεση να αγωνιστούν γι’ αυτό. Γιατί ένας αγώνας, ένας επαναστατικός αγώνας, μια επανάσταση έχει κόστος για όλους. Και θα πρέπει οι άνθρωποι να πιστεύουν πραγματικά ότι είναι δυνατό να φτιάξουμε μια καλύτερη κοινωνία για να το κάνουν.

Δε ξέρω αν ξέχασα κάτι από αυτά που είπες; Γιατί έθεσες πολλά ζητήματα, σίγουρα. Και όσον αφορά το ζήτημα το ταξικό σε σχέση με τις επαναστάσεις... Ότι ναι, οι επαναστάσεις

γίνονται για το καλό του συνόλου, του κοινωνικού συνόλου και πρέπει να αντιμετωπιστούν οι ταξικοί διαχωρισμοί από τη ρίζα τους μαζί με τον καπιταλισμό, φυσικά. Αλλιώς, θα γίνουν πεδία αξιοποίησης τους από συγκεκριμένες τάξεις –όπως είχε γίνει με την αστική τάξη παλιότερα– και πιο συγκεκριμένα, για την εξυπηρέτηση συμφερόντων ατομικών. Δηλαδή οι επαναστάσεις δεν πρέπει να είναι διαδικασίες που θα επιλύουν ατομικά συμφέροντα, αλλά διαδικασίες που επιλύουν κοινωνικά προβλήματα. Και θα είναι για την ευημερία και το καλό της κοινωνίας, του κοινωνικού συνόλου. Και αυτό, ναι, προϋποθέτει της ύπαρξη μιας αταξικής κοινωνίας.

Συντονιστής: Ερώτηση, τοποθέτηση...; Ωραία, μέχρι να σκεφτεί κάποιος να ρωτήσει κάτι, να κάνω και εγώ μια μικρή τοποθέτηση. Και να πεις τη γνώμη σου πάνω σε αυτά που θα πω. Κατ' αρχήν στο ζήτημα πλέον ότι το κίνημα, ο χώρος μας στην ουσία αντιδρά σε κάποιες καταστάσεις και διεκδικεί δικαιώματα και όχι ανατροπή του υπάρχοντος, θεωρώ, ότι έχει να κάνει με την ηττοπάθεια και με το φόβο που επικρατεί γενικότερα στην κοινωνία. Και ως κομμάτι της κοινωνίας και οι αναρχικοί αντί να πρωτοστατήσουν σε κάτι διαφορετικό, απλά, ακολούθησαν το φόβο που επικρατεί, γενικότερα. Τώρα, όσον αφορά αυτό που λένε οι αντίπαλοί μας ότι η άμεση δημοκρατία δεν μπορεί να γίνει, ότι αυτό ήταν παλιά και... και... Εγώ πιστεύω ότι είναι εφικτό να γίνει κάτι τέτοιο ακόμα και σε δυτικές κοινωνίες όπως είμαστε εμείς στην Ευρώπη ή στη Βόρεια Αμερική. Και αυτό το βλέπουμε και σαν παράδειγμα στις Η.Π.Α που υπάρχουν περιοχές που σιγά-σιγά αρχίζουν και αυτοδιοικούνται. Τώρα, πόσο θα κρατήσει και τι γίνεται εκεί πέρα; Εξαρτάται. Δε ξέρω και δεν μπορώ να προβλέψω, αλλά φαίνονται κάποια τέτοια παραδείγματα και πιστεύω ότι μπορεί να έρθει... κάτι τέτοιο. Αλλά για γίνει αυτό πρέπει να υπάρχει και μια επαναστατική προοπτική. Γι' αυτό και θεωρώ πολύ χρήσιμη τη προσούρα που βγάλατε. Αλλά πιστεύω ότι αν δεν υπάρχει πρόταση δεν έχει και νόημα να παλεύεις και καταντάς να είσαι, απλά, ένας συνδικαλιστής. Από 'κει και πέρα θέλω να τονίσω: Ναι μεν, η απελευθέρωση της κοινωνίας πρέπει να είναι συνολική και πρέπει να κοιτάμε, ας πούμε, την επανάσταση για όλη την κοινωνία κλπ, αλλά σε μια άμεση δημοκρατία, σε μια δομημένη κοινωνία αμεσοδημοκρατικά και αντιεραρχικά θα πρέπει να αρχίσουμε –από ένα σημείο και μετά– να δίνουμε βάση στην ατομική απελευθέρωση γιατί χωρίς την απελευθέρωση του ατόμου δεν υπάρχει και απελευθέρωση της κοινωνίας. Ως ένα σημείο, εντάξει, βρίσκεσαι σε μια κατάσταση μετεπαναστατική που φτιάχνεις, που χτίζεις. Από ένα σημείο και μετά όμως, πρέπει να το δούμε και ατομικά. Δεν ξέρω.. Θα ήθελα και τη γνώμη σου, πάνω σε αυτό.

Και μια ακόμα προβληματική που βλέπω εγώ στην άμεση δημοκρατία γενικότερα· από τις μικρές συνελεύσεις να το πάρουμε, από στέκια, από ομάδες, συλλογικότητες κλπ, ότι πολλές φορές δημιουργείται άτυπη ιεραρχία. Και αυτό φοβάμαι ότι μπορεί να δημιουργηθεί και σε μια κοινωνία δομημένη όπως προτείνετε εσείς. Που θα έχει κάποιους ανακλητούς μεν, αλλά εκπρόσωπους δε, και κάποιοι από τα κάτω, οι υπόλοιποι που ψηφίζουν αμεσοδημοκρατικά τους εκπροσώπους τους, μπορεί να “βουλευτούν” σ' αυτό το πράγμα και να τους δώσουν... Να δημιουργηθεί δηλαδή μια ιεραρχία, μια άτυπη ιεραρχία που μπορεί να εξελιχτεί σε τυπική ιεραρχία από τους υπόλοιπους και όχι από τους εκπροσώπους. Και αυτό το βλέπουμε δηλαδή, όπως είπα, σε συλλογικότητες, συμβαίνει. Είναι προβληματικό για το χώρο αυτό. Πρέπει κάπως να το πετάξουμε αυτό, τα κατάλοιπα που έχουμε δηλαδή, τα ιεραρχικά!

Πόλα Ρούπα: Και τα φυλετικά, να προσθέσω. Των φύλων.

Συντονιστής: Ναι, το ένα φέρνει το άλλο.

Πόλα Ρούπα: Τελείωσες;

Σύντροφος: Ναι, ναι.

Πόλα Ρούπα: Κατ' αρχήν, η άποψή μου για το ζήτημα του ατόμου. Θα 'θελα να πω ότι κατά την άποψή μου σε μια άλλου τύπου κοινωνική οργάνωση, σε μια άλλου τύπου κοινωνία παίρνουμε την άποψη που είχε εκφραστεί πολύ έντονα στην αρχαία Αθήνα, επανέρχομαι εκεί, παρ' ότι διαφωνώ κάθετα σε πάρα-πάρα πολλά πράγματα: Δεν νοείται η ελευθερία του

ατόμου έξω από την ελευθερία του συνόλου και την ελευθερία της Κοινότητας. Με τίποτα. Δεν νοείται η ελευθερία της Κοινότητας έξω από την ελευθερία του ατόμου. Αυτό ίσχυε σε πολλές προκρατικές κοινωνίες. Όταν όμως προσδιορίζεται ως ελευθερία του ατόμου, αυτό ήταν αδιαχώριστο από τη δυνατότητά του να ασκεί ο ίδιος την εξουσία, όχι με την ατομική έννοια· να συμμετέχει δηλαδή, στη διαχείριση των πραγμάτων και την οργάνωση της κοινωνικής ζωής σε όλα τα επίπεδα. Η οπτική μας σε σχέση με την ατομική ελευθερία, σήμερα, πιστεύω ότι έχει μπολιαστεί αρκετά σε αρκετούς –δε μιλάω για σένα–, μιλάω γενικότερα, έτσι;

Συντονιστής: Ναι, ναι.

Πόλα Ρούπα: Ίσως υπάρχει ο κίνδυνος να έχει μπολιαστεί λίγο από τον ατομισμό του φιλελευθερισμού. Το ζήτημα του ατομισμού, μπήκε έντονα, ιστορικά για πρώτη φορά με τις αστικές μεταβολές των κοινωνιών, με τις αστικές αναδιαρθρώσεις, με το σύγχρονο αστικό κράτος. “Το άτομο δηλαδή, ως παράγοντας κίνησης της ιστορίας, που με βάση το δικό του ατομικό συμφέρον, τελospάντων” –τα γνωστά δηλαδή, του Άνταμ Σμιθ–, “αγωνιζόμενο το ίδιο για το δικό του, το ατομικό συμφέρον και για τα δικά ατομικά θέλω, κατάφερνε να πάει μπροστά όλο το κοινωνικό σύνολο”. Στην ουσία ήταν μια ιδεολογική, πολιτική, οικονομική, διαμόρφωση ενός εδάφους πάνω στο οποίο χτίστηκαν οι σύγχρονες κοινωνίες. Στην ακραία έκφραση του νεοφιλελευθερισμού που ζούμε από κάποια χρόνια και μετά, είναι αυτή στην οποία θριαμβεύει όλο και περισσότερο το ατομικό συμφέρον πάνω από κάθε τι. Οπότε, θέλει μια προσοχή –κατ’ εμέ– η προσέγγιση αυτού του ζητήματος. Αλλά όσον αφορά τους αναρχικούς, τουλάχιστον, όπως το προσεγγίζω εγώ με βάση την ιστορία τη δική μας, των αναρχικών κινημάτων και επαναστάσεων αλλά και των προκρατικών κοινοτικών μορφών κοινωνικής οργάνωσης, όχι απλώς δεν νοείται η ελευθερία του ανθρώπου, αλλά δεν νοείται η ίδια η ύπαρξή του εκτός της κοινότητας. Εκμηδενίζοταν δηλαδή, ο άνθρωπος έξω από την κοινότητα και η κοινότητα ήταν αδύνατο να επιβιώσει, να υπάρξει ελεύθερη καθυποτάσσοντας το άτομο. Οπότε, είναι μια αμφίδρομη σχέση την οποία μόνο με μια επανάσταση μπορεί να επιλύσεις.

Τώρα, όσον αφορά το ζήτημα των προνομίων και της ιεραρχίας, πάντα υπάρχει ένας τέτοιος κίνδυνος. Πάντα ελλοχεύει ένας τέτοιος κίνδυνος και πιστεύω ότι πιο πολύ ελλοχεύει μέσα σε μη θεσμικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Τι θέλω να πω; Ότι όσο έχεις ένα τέτοιο χαλαρό πλαίσιο κοινωνικών συνενυρέσεων όπου δεν μπαίνουν εμπόδια με θεσμικούς όρους απέναντι σε αυτόν που θέλει να “πατήσει” και να ηγηθεί πάνω σε μια κοινότητα οποιασδήποτε μορφής, π.χ. σε μια πολιτική συλλογικότητα, σίγουρα θα το κάνει! Το ίδιο ισχύει και με το ζήτημα του γυναικείου, έτσι;

Επίσης, ακόμα και όταν υπήρχαν τέτοιες επαναστάσεις, για παράδειγμα στην Ισπανική Επανάσταση, παρουσιάστηκε ένα χάσμα ανάμεσα στην συνδικαλιστική ηγεσία παραδείγματος χάριν τότε της CNT και της βάσης της CNT. Όταν ξεκίνησε η Ισπανική Επανάσταση ενώ είχαν δομηθεί τα πάντα αυθόρμητα στη βάση, ειδικά για την Καταλονία, σε οικονομικό-πολιτικό επίπεδο, σε επίπεδο άμυνας, ασφάλειας κλπ, κλπ μέσα από αυτοοργανωμένους τρόπους, η ηγεσία τότε της CNT πήρε κάποιες αποφάσεις εναντίον και ερήμην της βάσης. Αυτό δημιούργησε ένα χάσμα με τη βάση στο όνομα της επιτακτικότητας για τον πόλεμο και πήραν αντίθετες αποφάσεις. Με μια τέτοια λογική κατέληξαν να συμμετέχουν και στην κυβέρνηση. Αυτό ήταν η καταστροφή της ίδιας της επανάστασης. Αν είχε προηγηθεί μια συλλογική απόφαση μέσα από τις διεργασίες των ίδιων των ομάδων βάσης της εποχής εκείνης, δεν θα συμμετείχαν οι αναρχικοί στην κυβέρνηση, κατ’ αρχήν. Και δεύτερον, πιστεύω, ότι θα προωθούσαν άμεσα την κατάργηση του κράτους εκείνη την περίοδο. Και θα μπορούσε να έχει άλλη έκβαση η ίδια η επανάσταση!

Όμως, τα μοντέλα που προτείνουμε ως αναρχικοί, δηλαδή τα αμεσοδημοκρατικά, έχουν εκπροσώπους. Δε μιλάμε για αντιπροσωπείες τις οποίες ψηφίζεις όπως στα αντιπροσωπευτικά συστήματα και ο καθένας εκεί μπορεί να κάνει ό, τι γουστάρει. Και

κυρίως, όπως είναι τα συστήματα σήμερα, άλλα τάζει κάποιος στις προεκλογικές εκστρατείες ότι θα κάνει, και όταν βγει στην εξουσία, κάνει άλλα. Αυτά τα φαινόμενα, για παράδειγμα, στην περίπτωση της Αθηναϊκής δημοκρατίας, τα κυνηγούσαν δια ροπάλου. Ήταν απαγορευμένο και μάλιστα επαπειλούνταν πολύ σκληρές ποινές για όποιον κατείχε ένα αξίωμα –για 1 χρόνο ήταν το αξίωμά τους– ως εκπρόσωπος, ως “άρχοντας” –άρχοντας με την έννοια ότι ήταν στην αρχή της πόλης τότε, ότι συμμετείχε στην αρχή–, να πει ψέματα, να δώσει ψεύτικες υποσχέσεις που δε θα τηρούσε, να προκύψει κάποια διασπάθιση δημόσιου χρήματος. Αυτά όλα ήταν παραβιάσεις, ήταν αδικήματα τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, το πλήρωναν και με τη ζωή τους.

Αυτό που συνήθως πραγματοποιούσαν ήταν τον εξοστρακισμό. Και μάλιστα, για ανθρώπους οι οποίοι ήταν πάρα πολύ καθοριστική η παρουσία τους στα πράγματα της εποχής. Για παράδειγμα, ο Σόλωνας ήταν ένας νομοθέτης, ο οποίος ήταν αυτός που έφτιαξε ένα νομικό, να το πω έτσι, πλαίσιο, διαμορφώνοντας την αμεσοδημοκρατική λειτουργία της Αθηναϊκής Πολιτείας προκειμένου να λήξει η αιματοχυσία και ο εμφύλιος που είχε προηγηθεί, ο οποίος ήταν ταξικός, και να συμμετέχει όλος ο λαός στο Δήμο πλην των θητών. Ο Σόλωνας είχε απαγορεύσει να συμμετέχουν οι θήτες και μόνο αργότερα, με τη νομοθεσία του Κλεισθένη έγινε καθολική η συμμετοχή στο Δήμο. Ο Σόλωνας λοιπόν, ήταν από τους πρώτους νομοθέτες, ο πρώτος νομοθέτης που έβαλε το ζήτημα της άμεσης δημοκρατίας, θέσπισε νόμους, και μετά από λίγο καιρό, εξοστρακίστηκε. Και σε άλλους “μεγάλους άνδρες” της εποχής εκείνης που συμμετείχαν στα πολιτικά πράγματα επιβλήθηκε ο εξοστρακισμός. Και μάλιστα, είχε παρατηρηθεί το φαινόμενο, κάποιους, να τους εξοστρακίζουν, να τους διώχνουν από την Αθηναϊκή Πολιτεία γιατί είχαν αποκτήσει τόση πολιτική δύναμη που φοβούνταν ότι θα κάνουν κάποια κατάχρηση της δύναμής τους, και ας μην την είχαν κάνει. Δηλαδή, ήταν αρκετά προχωρημένοι σε κάποια ζητήματα.

Όσον αφορά τώρα, το δικό μας μοντέλο που προτείνουμε, σίγουρα, κάποιος θα είναι εκπρόσωποι. Θα είναι άμεσα ανακλητοί, έτσι; Θα πρέπει να λογοδοτούν πάντα στις συνελεύσεις των Δήμων και των Κοινοτήτων σε σχέση με το πώς εκτελούν οι ίδιοι τις αποφάσεις και θα πρέπει να είναι πάντα ελεγχόμενοι. Όπως γινόταν στην αρχαία Αθήνα, πάντα ελέγχονταν, πριν πάρουν ένα αξίωμα και αφού το ολοκλήρωναν και στο ενδιάμεσο ακόμα ελέγχονταν, αν η Εκκλησία του Δήμου το απαιτούσε γιατί μπορεί να είχε κάποιες αμφιβολίες για το τι κάνουν. Όλα αυτά είναι πράγματα τα οποία σίγουρα πρέπει να είναι στα χέρια της λαϊκής βάσης, των ίδιων των ανθρώπων, οι οποίοι κυκλικά θα πρέπει να έχουν συμμετοχή. Ένα άλλο ζήτημα δηλαδή, που πρέπει να διασφαλίσεις είναι ότι θα πρέπει να έχεις μια τέτοια πολιτική παιδεία. Δηλαδή η συμμετοχή, η άσκηση των πολιτικών καθηκόντων σε μια Κοινότητα, είναι θέμα παιδείας, πολιτικής παιδείας. Και είναι στο χέρι σου, με το πώς θα το έχεις οργανώσει και με πώς θα το έχεις “πλουτίσει”, να φτάσεις σε ένα τέτοιο βαθμό ώστε να μπορούν να συμμετέχουν όλοι σ’ αυτά τα αξιώματα, κυκλικά. Αυτό που έκαναν στην αρχαία Αθήνα. Κυκλικά, δηλαδή, συμμετείχαν όλοι. Και όπως έλεγε και ο Αριστοτέλης “δημοκρατία είναι το πολίτευμα στο οποίο συμμετέχουν όλοι στα πολιτικά αξιώματα με κλήρο” και εκλέγονταν από όλους, μέσα από εκλογικές διαδικασίες. Και όλοι συμμετείχαν και δεν σκέφτονταν ποιος είναι ο κατάλληλος. Και ήταν και υποχρέωσή τους να συμμετέχουν, ήταν υποχρέωσή τους να ασχολούνται!

Αυτό είναι μια άλλη πολιτική παιδεία εκ διαμέτρου αντίθετη απ’ αυτή που προωθεί το κράτος. Το κράτος θέλει να είναι αυτός ο διαχειριστής, αυτός ο εκτελεστής, αυτός ο νομοθέτης, αυτός τα πάντα! Αν υποθέσουμε ότι στην εποχή μας προκύπτουν κοινότητες αμεσοδημοκρατικές, με αμεσοδημοκρατικό μοντέλο οργάνωσης, να αρνούνται την κρατική εξουσία, αυτό είναι ένα ζήτημα που θα μπορούσε να δημιουργήσει... –όχι θα μπορούσε–, θα δημιουργούσε μεγάλη σύγκρουση. Θα μπορούσε να είναι αυτή, η απαρχή μιας επανάστασης. Δε ξέρω αν απάντησα, αν έγινα κατανοητή.

Αλλά σίγουρα με καίει αυτό το θέμα που έβαλε ο σύντροφος. Αλλά διασφαλίζεται από τις ίδιες τις δομές, από τους ίδιους τους θεσμούς που θα έχει μια επαναστατική κοινωνία και από τη συμμετοχή των ανθρώπων μέσα στα πράγματα. Ένα τέτοιο πρόβλημα είχαν και στη Ροζάβα. Για παράδειγμα, φοβούνταν ότι μπορεί να προκύψουν επαγγελματίες πολιτικοί. Υπήρχαν άνθρωποι οι οποίοι συμμετείχαν στις συνελεύσεις γειτονιάς, μετά συμμετείχαν στα συντονιστικά αυτών των συνελεύσεων και συμμετείχαν και σε επιτροπές που ήταν “παραπάνω”. Δηλαδή, εφαρμόζουν ένα σχήμα πυραμίδας, κάτι αντίστοιχο που προτείνουμε και εμείς. Επειδή ήθελαν να αποφύγουν αυτό το φαινόμενο, πήγαιναν τα Σάββατα από σπίτι σε σπίτι και καλούσαν τον κόσμο να πάει στις λαϊκές συνελεύσεις για να αρχίσει να εκπαιδευτεί και να συμμετέχει γιατί δεν έπρεπε να δημιουργηθούν επαγγελματίες πολιτικοί, οι οποίοι μπορούσαν να προκύψουν αυθόρμητα. Γιατί; Γιατί “κάποιος έπρεπε να κάνει αυτή τη δουλειά”. Αυτό, οφείλεις να το αποφύγεις μέσα από τη συνεχή διαπαιδαγώγηση και με το να θεσμοθετήσεις έτσι το κοινωνικό σου πλαίσιο, ώστε κατά κάποιον τρόπο, να τον “υποχρεώνεις” τον άλλο. Όχι να τον υποχρεώσεις ως επιβολή. Να τον υποχρεώσεις σαν άνθρωπο που θέλει να ζει ελεύθερος. Γιατί είναι μονόδρομος. Ελευθερία χωρίς συμμετοχή στη διαχείριση της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής μιας κοινότητας, δεν μπορεί να υπάρξει.

Σύντροφος: Εντάξει, αυτό όμως για να γίνει πρέπει και το άτομο να θέλει. Κάτι το οποίο το καλλιεργείς μόνος σου, βγαίνει από μέσα σου. Δεν υπάρχει κάποιος καθοδηγητής να σου δείξει πώς γίνεται. Πρέπει να το 'χεις λίγο. Δηλαδή, να έχεις τη βούληση να το κάνεις! Πώς να το πω; Γιατί η απάθεια πλέον και στον αναρχικό χώρο, είναι γεγονός. Έτσι;

Πόλα Ρούπα: Η απάθεια υπάρχει γιατί υπάρχει η πεποίθηση ότι είναι αδύνατο να παρέμβεις ουσιαστικά και να αλλάξεις κάτι. Η απάθεια δεν είναι διαχωρισμένη από τη δυνατότητα που αφήνεται στους ανθρώπους ή τις κοινότητες ή τις συλλογικότητες να καθορίζουν τα πράγματα και τη ζωή τους. Όσο υπάρχει αυτή η απάθεια και όσο η κρατική ύπαρξη είναι τόσο ισχυρή ώστε να αποκλείει τους ανθρώπους να δρουν πολιτικά και να διαμορφώνουν οι ίδιοι τη ζωή τους, τόσο πιο απαθής θα γίνεται ο άνθρωπος. Όσο πιο πολύ θα εξατομικεύεται τόσο πιο πολύ θα κοιτάει τον εαυτό του και την πάρτη του, και μπολιασμένος από τις αξίες της επιβίωσης και του πλουτισμού θα ασχολείται με αυτά τα προβλήματα, παντελώς δυστυχισμένος. Εγώ πιστεύω ότι είναι ζήτημα ανθρώπινης ολοκλήρωσης μια Επανάσταση, και ψυχολογικά το βάζω εγώ. Δηλαδή, είναι άνθρωποι που μιλάς και οι οποίοι έχουν συμμετάσχει σε αγώνες που κάποια στιγμή τελείωσαν και μετά δεν συμμετείχαν πια σε αγώνες. Οι περισσότεροι, παρ' όλο που ήταν σκληρές περίοδοι και με άγριες καταστάσεις, σου λένε ότι ήταν η πιο ευτυχισμένη περίοδος της ζωής τους. Ήταν η περίοδος που αγωνίζονταν, ήταν η περίοδος που κινητοποιούνταν, η περίοδος που πίστευαν ότι μπορεί να αλλάξουν τον κόσμο.

Αλλά αυτή η απάθεια, δεν είναι κάτι ατομικό. Να κατηγορείς δηλαδή μετά, όλη την κοινωνία γιατί είναι απαθής. Η κοινωνία για παράδειγμα το 2010 είχε όλη τη βούληση –εντάξει, μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας, όχι όλη–, και την πεποίθηση ότι μπορεί να κατέβει στο δρόμο και να κινητοποιηθεί ώστε να πάρουν πίσω τα μνημόνια, για παράδειγμα. Για ν' αλλάξουν τα πράγματα. τις κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις και συνθήκες της χώρας. Να μην μπει σε καθεστώς εποπτείας, να μη γίνουμε σκλάβοι του χρέους, κλπ, κλπ. Και το γεγονός ότι δε κατάφερε να το κάνει την έριξε στην ηττοπάθεια και στην παραίτηση. Γιατί δε τα κατάφερε; Γιατί ήταν μονόδρομος να μη τα καταφέρει επειδή δεν μετουσιώθηκε όλος αυτός ο αγώνας σε ένα κίνημα επαναστατικό. Δεν υπήρχε περίπτωση να κάνει πίσω το σύστημα. Είναι έτσι η συνθήκη του πράγματος παγκόσμια, πλέον, και φθάνοντας σε ένα αδιέξοδο ο άνθρωπος, γυρνάει πίσω! Οπισθοχωρεί και κλείνεται πάλι στον εαυτό του, εξατομικεύεται και παθητικοποιείται. Οπότε, είναι αναπόφευκτο η παθητικοποίηση να είναι άμεσα σχετιζόμενη με τη δυνατότητα που πιστεύει ο άνθρωπος ότι έχει ν' αλλάξει τα πράγματα. Μέσα σε μια επαναστατική διαδικασία αυτή η σχέση με τον εαυτό του αναπόφευκτα θ' αλλάξει. Δηλαδή,

βλέποντας ότι μπορούν να αλλάξουν τα πράγματα δραστηριοποιούνται και κινητοποιούνται. Και όταν αλλάζουν οι καιροί και όντως, αλλάζουν τα πράγματα, τόσο πιο πολύ έχει ο ίδιος τη διάθεση να αλλάξει όλο και περισσότερα. Οπότε, έχουν άμεση σχέση αυτά τα ζητήματα. Αλλά έχουμε και εμείς μια ευθύνη στο να κινητοποιούμε τους ανθρώπους. Αν δε μπορούμε να “εισέλθουμε” στο δικό μας ψυχισμό και να κινητοποιήσουμε τον εαυτό μας, δεν μπορούμε να κινητοποιήσουμε κανένα γύρω μας. Είναι και αυτό ένα ζήτημα. Αλλά όσον αφορά το ζήτημα του να ξεσηκωθεί ο κόσμος και να κινητοποιηθεί ενάντια στο υπάρχον – είπα και πριν, από την αρχή που μιλούσα– ότι δεν αρκεί να φτάσεις σε μια αξιοθρήνητη κατάσταση και να πεις “δε πάει άλλο”. Το χάσμα μεταξύ πλούτου και φτώχειας, η ανημπόρια, η απειλή του θανάτου της πανδημίας σίγουρα παίζει ρόλο και πρέπει να την αξιοποιήσουμε. Αλλά πιστεύω ότι είναι πολύ σημαντικό να έχει ο άλλος την ελπίδα και τη πίστη ότι είναι δυνατό να ζήσει με άλλους όρους. Και αυτό είναι δικιά μας δουλειά να το κάνουμε!

Συντρόφισσα: Καλησπέρα Πόλα. Θέλω να κάνω μια ερώτηση. Εντάξει, είναι λίγο “χαβαλίστικη”... αλλά η αλήθεια είναι ότι...

Πόλα Ρούπα: Είναι λίγο..., τι;

Συντρόφισσα: Του χαβαλέ θα έλεγα, αλλά εντάξει. Τσιπουράδικα ...

Πόλα Ρούπα: Δε σε άκουσα.

Σύντροφος: Αστεία το λέει.

Συντρόφισσα: Είναι αστεία η ερώτηση!

Πόλα Ρούπα: Αστεία, ναι. Τσιπουράδικα ...;

Συντρόφισσα: Τσιπουράδικα θα έχουμε; Πώς δηλαδή το φαντάζεσαι; Θα πίνουμε τσίπουρα, θα πίνουμε μπύρες, θα βγαίνουμε σε μπουραρίες; Θα υπάρχουν μαγαζιά εστίασης; Ή όλα αυτά θα είναι μόνο σε πρωτογενή τομέα; Θα υπάρχει νόμισμα; Ή θα είναι ανταλλαγή προϊόντων ανάλογα με τους Δήμους που θα έχουμε ανά περιφέρειες γεωγραφικά που θα είμαστε χωρισμένοι; Αν δεν έχουμε πετρέλαιο, θα χρειαστεί να κάνουμε εισαγωγή από κάπου; Νόμισμα δε θα χρειαζόμαστε; Ή μήπως φθάσουμε σαν τους Ζαπατίστας που θα απαγορεύονται ναρκωτικά και μπύρες και αλκοόλ;

Πόλα Ρούπα: (Γελάει εδώ)

Σύντροφος: Το δεύτερο.

Συντρόφισσα: Γιατί οι Ζαπατίστας το έχουν αυτό!

Πόλα Ρούπα: Κοίτα. Η αλήθεια είναι ότι και οι αναρχικοί το είχαν, έτσι; Δεν απαγόρευαν το αλκοόλ δια ροπάλου, αλλά ήταν... πώς να το πω; Έκαναν μια εκστρατεία ενάντια στον αλκοολισμό. Στην εποχή τους είχαν πάρα πολύ μεγάλο πρόβλημα με τον αλκοολισμό. Οι φτωχοί εργάτες, ως επί το πλείστον, έπιναν, κατέληγαν στις ταβέρνες και τα καταγώγια, γίνονταν τύφλα στο μεθύσι, και γυρνώντας στο σπίτι πλάκωναν τις γυναίκες και τα παιδιά τους στο ξύλο. Υπήρχε ένα κοινωνικό πρόβλημα με το αλκοόλ και οι αναρχικοί είχαν βάλει ως προϋπόθεση για να γίνεται κάποιος, μέλος σε ένα συνδικάτο, να μη μεθάει. Άμα τον έπιαναν να προβαίνει σε τέτοιες πρακτικές, τον έδιωχναν. Μ’ αυτό τον τρόπο είχαν καταφέρει να αλλάξουν τους όρους στο εργατικό κίνημα και τους εργάτες. Γιατί πολλοί συμμορφώνονταν όχι επειδή τους το απαγόρευαν, αλλά γιατί ήθελαν να συμμετέχουν στα πολιτικά πράγματα και στα συνδικαλιστικά όργανα της CNT και έτσι προτιμούσαν να αλλάξουν τακτική. Έβλεπαν ότι ήταν μεγάλο δράμα αυτό που ζούσαν, τελospάντων, τους έπεισαν να αντιληφθούν με άλλο τρόπο τη ζωή τους και να ζήσουν με έναν άλλο τρόπο στα σπίτια τους με τις γυναίκες και τα παιδιά τους τα οποία ζούσαν την καταπίεση και τη βία από έναν μεθυσμένο που ο ίδιος καταπιεζόταν ως εργάτης στη δουλειά του, που καταπιεζόταν από τη φτώχεια, κλπ, κλπ.

Όπως πρόβλημα είναι και με τα ναρκωτικά, κατ’ εμέ. Τα οποία ναρκωτικά προωθούνται άνωθεν, έτσι; Δηλαδή, ως μέθοδος ελέγχου της κοινωνικής βάσης παίζουν ένα πάρα πολύ

καλό ρόλο αφού προωθούν την απάθεια και τη παθητικοποίηση, πράγμα που έβαλε πριν ο σύντροφος. Στο χειρότερο βαθμό κιόλας. Και μάλιστα, με τους χειρότερους όρους, να “σαπίζει” μεγάλο μέρος της νεολαίας μας από τα ναρκωτικά. Οπότε είναι υπό συζήτηση. Αν πρέπει να πίνουμε τσίπουρα; Εντάξει, εμένα δεν μου κάνει καμιά αίσθηση, αλλά σίγουρα ο αλκοολισμός είναι θέμα.

Τώρα, όσον αφορά –επειδή πήγες από το ζήτημα του τσίπουρου που το έβαλες ως αστείο–, στο ζήτημα του νομίσματος, το οποίο είναι μεγάλο, τεράστιο ζήτημα και δεν είναι καθόλου αστείο! Η αλήθεια είναι ότι το νόμισμα δημιουργήθηκε ως μέσο για να γίνονται οι ανταλλαγές προϊόντων οι οποίες δε μπορούσαν να γίνουν μέσα από την ανταλλαγή πραγμάτων, έτσι. Με την εμπράγματα οικονομία όπως είχαν οι πρωτόγονοι, να το πούμε έτσι. Καλά, πρέπει να εξετάσουμε και την έννοια της αξίας βέβαια και είναι πολύ μεγάλη συζήτηση· αλλά σου λέω τώρα ένα παράδειγμα: Άμα θέλεις να ανταλλάξεις ένα ψυγείο, ας πούμε, με κάποιον που δίνει ψυγεία, και εσύ παράγεις σιτάρι, τι θα κάνει αυτός που ανταλλάσσει ψυγείο την ποσότητα σιταριού που αντιστοιχεί και με την οποία θα πληρωθεί; Τι θα μπορούσε να την κάνει; Οπότε, είναι αδύνατο να υπάρχουν μόνο εμπράγματα οικονομίες.

Στην Ισπανία δε το 1936, μερικές κοινότητες είχαν καταργήσει το χρήμα. Άλλες, είχαν δημιουργήσει το δικό τους. Άλλες είχαν υιοθετήσει το εθνικό νόμισμα ενώ κάποιες άλλες είχαν καταργήσει στο εσωτερικό τους το νόμισμα, αλλά το χρησιμοποιούσαν για εξωτερικές συναλλαγές. Γενικώς, υπήρχε ένα μικρό χάος. Παρ’ όλα αυτά, λειτουργούσε. Το θέμα είναι ότι ως πρόταγμα εμείς τώρα, δεν μπορούμε να έχουμε τη καταστροφή του χρήματος. Το χρήμα όμως, ως εργαλείο κερδοσκοπίας και ως εμπόρευμα, δημιουργεί το πρόβλημα. Και ένα τέτοιο πρόβλημα αντιμετωπίσαμε και στην Ισπανία το 1936, αλλά και στη γαλλική Επανάσταση. Γιατί τότε που είχαν φτιαχτεί τα πρώτα γαλλικά χαρτονομίσματα, τα λεγόμενα ασσινιάτα, τα χρησιμοποιούσαν οι κερδοσκόποι για να ρυθμίζουν μέσα από τις χρηματιστηριακές συναλλαγές... με ακούτε;

Συντονιστής: Ναι, ναι.

Π. Ρούπα: Ναι. Μπορούσαν να κερδοσκοπούν πάνω στα είδη πρώτης ανάγκης. Προκαλούσαν λιμούς, πείνα στο λαό που είχε μεγάλο πρόβλημα σίτισης εκείνα τα χρόνια, για να πλουτίζουν οι ίδιοι. Οπότε από εκείνη τη περίοδο, άνθρωποι οι οποίοι ήταν πιο κοντά σε εμάς, ήταν οι πρόδρομοι του αναρχισμού και του κομμουνισμού, αυτοί, αντιλήφθηκαν ότι το χρήμα και οι χρηματιστηριακές συναλλαγές είναι ένα πρόβλημα σοβαρό. Γιατί όταν το χρήμα γίνεται εμπόρευμα, αυτό είναι μια σίγουρη προϋπόθεση για να δημιουργούνται τρομερές αδικίες και συνθήκες εκμετάλλευσης μέσα στις κοινότητες, μέσα στις κοινωνίες. Συνεπώς είναι μεγάλο θέμα, το ζήτημα του νομίσματος. Πιστεύω ότι είναι ζήτημα θεσμοθέτησης των λειτουργιών. Ένα άλλο παράδειγμα: διαφωνώ με τη Ροζάβα, εκεί έχουν χρήμα, αλλά βάζουν ένα όριο στις τιμές. Το έκαναν αυτό και στη γαλλική Επανάσταση –έβαζαν ένα όριο στις τιμές αποκλείοντας την ελεύθερη διακύμανσή τους σύμφωνα με τις δυνάμεις της αγοράς– κάτι που το ήθελαν οι αστοί, στη γαλλική Επανάσταση και κάποιοι βέβαια επίδοξοι κερδοσκόποι που ήθελαν να πλουτίσουν στη Ροζάβα, και τους κυνηγούσαν από το νόμο. Δηλαδή, απαγόρευαν το να πουλάει κάποιος πάνω από ένα συγκεκριμένο όριο τα είδη πρώτης ανάγκης, και ίσως, και όλα τα εμπορεύματα. Αυτό στη γαλλική Επανάσταση είχε πολεμηθεί σφόδρα. Ήταν ένα πρόβλημα το όριο στις τιμές το οποίο έβαζε φρένο στην ανάπτυξη της αστικής τάξης που ήθελε να καθυποτάξει τη γαλλική κοινωνία και να γίνει μια κυρίαρχη πολιτικά τάξη –οικονομικά ήταν ήδη κυρίαρχη–, αλλά ήθελε να πάρει και την πολιτική εξουσία. Αυτό ήταν ένα κομβικό ζήτημα. Συνεπώς για να καταλήξω, είναι ένα σύνθετο ζήτημα το ζήτημα των νομισμάτων και σίγουρα προϋποθέτει τη δημιουργία ενός νομικού και θεσμικού πλαισίου το οποίο θα αποτρέπει τη δημιουργία κερδοσκοπικών φαινομένων, συνθηκών εκμετάλλευσης, κλπ. Και κυρίως, θα πρέπει να αποκλείει την αξιοποίησή του ως εμπόρευμα.

Σύντροφος: Εντάξει...

Π. Ρούπα: Και ξαναλέω ότι το ζήτημα του νομίσματος είναι μεγάλη συζήτηση. Τα λέω επιγραμματικά και κάπως απλοϊκά. Δεν ξέρω αν έγινε κατανοητό;

Συντονιστής: Ναι, ναι. Κατανοητή. Άλλη ερώτηση;

Πάνω σε αυτό πάντως –αφού δε θέλει κάποιος να πει κάτι– να πω ότι υπάρχει ένα παράδειγμα των Ζαπατίστας, κι αν δεν κάνω λάθος ισχύει μέχρι τώρα, ότι χρησιμοποιούν το χρήμα για συναλλαγές με την υπόλοιπη χώρα του Μεξικό. Γιατί είναι κομμάτι του κράτους του Μεξικού και π.χ. αναγκαστικά θα πρέπει να πάνε σε κάποια νοσοκομεία που δεν έχουν τις δομές οι ίδιοι, υπάρχει αναγκαστικά μια τέτοια επαφή. Παρ’ όλα αυτά, στις κοινότητές τους δε χρησιμοποιούν το χρήμα. Και σύμφωνα και με το δικό τους το μοντέλο αυτό γίνεται εύκολα και δε χρειάζεται να υπάρχει χρήμα σε μια Συνομοσπονδία. Απλά παράγει ο κάθε δήμος, η κάθε κοινότητα ό,τι έχει, ό,τι μπορεί να βγάλει σύμφωνα με τις ανάγκες της, και σύμφωνα και με τις ανάγκες κάποιας άλλης κοινότητας της Συνομοσπονδίας, η οποία μπορεί να μην παράγει τίποτα ή να βγάζει ένα συγκεκριμένο (προϊόν). Στη Τσιάπας, χωριά που δεν έχουν χωράφια ή που δεν έχουν κάτι να δώσουν σαν αγαθό, πηγαίνουν σε άλλα χωριά άτομα, εργατικά χέρια και βοηθάνε στην παραγωγή. Οπότε, από την παραγωγή αυτή παίρνουν ό,τι χρειάζεται για το δικό τους χωριό ή το δήμο. Και κάπως έτσι ισοσταθμίζεται. Δεν υπάρχει ούτε καν η ανταλλαγή. Είναι πρώτα οι ανάγκες του δήμου και μετά όλης της υπόλοιπης Συνομοσπονδίας. Νομίζω θα μπορούσε να γίνει αυτό, θα μπορούσε αυτό το παράδειγμα να λειτουργήσει και στη δικιά σας πρόταση. Επίσης...

Π. Ρούπα: Συγνώμη...

Σύντροφος: Ήθελα να πω και κάτι πέρα από αυτό. Επίσης ο EZLN δε συμμετείχε για πολύ καιρό στις συνελεύσεις –ο ζαπατιστικός στρατός–, δεν συμμετείχε στις συνελεύσεις των караκόλ, όπως λέγονται οι συνελεύσεις των δήμων. Γιατί υπήρχαν φαινόμενα από στρατιώτες του EZLN ή υπαξιωματικούς που είχαν –ας πούμε– συμπεριφορές εξουσιαστικές: “Ότι εγώ πολεμάω και κάνω..., άρα, ο δικός μου ο λόγος έχει και μια βαρύτητα παραπάνω”. Αυτά ήταν στις αρχές βέβαια. Οπότε αναγκαστικά για να τα σταματήσουν αυτά, κατέληξαν στο εξής: “εμείς απλά φυλάμε τα σύνορα, είμαστε πολιτοφυλακές και αποφασίζει ο λαός”. Γι’ αυτό λέγανε –μέχρι και ο Μάρκος λεγόταν Subcomandante, όχι Comandante– ότι διοικητής ήταν ο λαός! Ο Μάρκος ήταν υποδιοικητής.

Π. Ρούπα: Ναι, έτσι ακριβώς.

Σύντροφος: Επίσης, με το αλκοόλ και με τα ναρκωτικά υπήρχε σοβαρό πρόβλημα. Υπήρχε και η φτώχεια και η εξαθλίωση, τους πασάρανε τα ναρκωτικά και το αλκοόλ και υπήρχε ο σεξισμός. Ή υπήρχαν τα φαινόμενα να χτυπάνε –με τη δικαιολογία ότι γυρνάει σουρωμένος ο “μπαγλαμάς”– και χτυπάει τη γυναίκα του. Οπότε, αναγκάστηκαν σε κάποια φάση στις αρχές, να τα απαγορεύσουν τελείως. Αργότερα, δεν ξέρω. Νομίζω κλιμακωτά θα πήγαινε. Τώρα, αυτή τη στιγμή δεν ξέρω, δεν έχω εικόνα τι γίνεται.

Π. Ρούπα: Προχωρώντας την επεξεργασία ενός τέτοιου προτάγματος, μπορούμε να μπούμε σε μια συζήτηση πιο διεισδυτική, και να ασχοληθούμε με πιο πολύπλοκα ζητήματα για να τα αναλύσουμε, και να καταθέσουμε τις θέσεις μας. Αλλά πιστεύω ότι προκύπτει και από την ίδια τη ζωή η επίλυση κάποιων τέτοιων ζητημάτων. Όπως είναι και αυτό με το οικονομικό, με τον τρόπο ανταλλαγής πραγμάτων, αν χρησιμοποιηθούν νομίσματα και τι είδους νομίσματα κλπ, κλπ. Εγώ όμως νομίζω ότι πάνω-κάτω, αυτά είναι τα ζητήματα των οποίων η απάντηση προκύπτει, σε μια άλλου τύπου κοινωνική οργάνωση. Και όσον αφορά το ζήτημα των Ζαπατίστας, επειδή το εγχείρημά τους εκτυλίσσεται μέσα σε ένα κράτος –δεν είναι καθολικό, δεν καταλαμβάνει όλη τη μεξικάνικη επικράτεια, υπάρχει το κράτος εκεί–, άρα, αυτοί δεν έχουν ανάγκη να λύσουν το ζήτημα του νομίσματος. Συν το ότι οι κοινωνίες τους μπορούν να το επιλύσουν με άλλα μέσα. Μιλώντας όμως για μια επανάσταση σε μια έκταση όπως είναι η σημερινή Ελλάδα –αν υποθέσουμε ότι γίνεται στη σημερινή επικράτεια–, θα προκύψει το ζήτημα για το πώς θα επιλυθεί το θέμα της ανταλλαγής προϊόντων και το

πρόβλημα του χρήματος. Αλλά πιστεύω ότι δεν είναι δύσκολο να το λύσεις αυτό. Αρκεί να έχεις ως προοπτική ότι θα εντάξεις την επίλυσή του στην οργάνωσή σου την οικονομική με τέτοιους όρους, ώστε να αποτρέψεις τη συγκέντρωση πλούτου και την επαναφορά των ταξικών διαίρεσεων. Μέσα από μια τέτοια οπτική, επιλύεις και τα ζητήματα που σου προκύπτουν, του εμπορίου –να το πούμε έτσι– και των ανταλλαγών.

Κάτι άλλο που θυμήθηκα, πάλι από τη γαλλική Επανάσταση, είναι ότι ήταν η πρώτη φορά που τέθηκε στις πιο σύγχρονες κοινωνίες –δε μιλάμε για τις πρωτόγονες γιατί εκεί ήταν ο κανόνας– ότι το εμπόριο θα πρέπει να είναι κοινωνικό λειτούργημα. Και γι’ αυτό θα πρέπει να αφορά όλο τον δήμο ή την κοινότητα. Που σημαίνει δε θα έπρεπε ατομικά να διαπραγματεύεται και να πουλάει ένας άνθρωπος μέσα από την κοινότητα τα προϊόντα που παράγονται από την ίδια την κοινότητα. Αυτό εφαρμόζαν και στις προκαπιταλιστικές και τις προκρατικές κοινωνίες. Επίσης –γυρνώντας πάλι πίσω, στις λεγόμενες “βαρβαρικές” κοινωνίες–, υπήρχε ένα καθεστώς το οποίο ήταν παγκόσμιο –σε όλη την ανθρωπότητα πριν από 2000 χρόνια, έτσι– απαγόρευαν τη μεταπώληση προϊόντων στον εσωτερικό της κοινότητας από άνθρωπο σε άνθρωπο, συν το ότι απαγόρευαν τη μισθωτή εργασία. Και αυτό ήταν μια πανανθρώπινη αξία. Δηλαδή το εμπόριο γινόταν από μια κοινότητα με μια ξένη κοινότητα. Μπορούσε να γίνει, αλλά θα το ρύθμιζε η ίδια η κοινότητα πώς θα γίνει, και με ποιους όρους θα γίνει.

Σκεφθείτε, ότι η ανάγκη για εργασία επιλυόταν συλλογικά. Και επίσης, δεν υπήρχε και η ατομική ιδιοκτησία ενώ σε πάρα πολλές απ’ αυτές υπήρχε μικτή. Η οποία μικτή ιδιοκτησία, το μικτό καθεστώς ιδιοκτησίας έχει σωθεί μέχρι και τους τελευταίους αιώνες, έτσι; Ακόμα και στις ελληνικές κοινότητες επί οθωμανικής αυτοκρατορίας, υπήρχε η κοινοτική γη και πάλι σε αυτήν υπήρχε και μια ατομική ιδιοκτησία.

Οπότε, έχουμε παραδείγματα για την ίδια την ανθρώπινη ιστορία να αντλήσουμε γνώσεις και να καθίσουμε να μελετήσουμε πώς είχαν διαχειριστεί και οι ανθρώπινες κοινωνίες, και μέσα στις επαναστάσεις, ζητήματα –ακόμα και αυτά που αφορούν τα ναρκωτικά– και πώς καταφέρναν να τ’ απαντήσουν. Ή το γεγονός ότι δεν κατάφεραν να τα λύσουν και να τα απαντήσουν αυτά, και πώς τελικά, χάθηκαν ευκαιρίες για τη δημιουργία κοινωνιών ισότητας, αναρχικές, αταξικές και ακρατικές. Αυτά περιληπτικά.

Άλλος σύντροφος: Καλησπέρα, συντρόφισσα.

Π. Ρούπα: Καλησπέρα.

Σύντροφος: Εγώ θα ήθελα να κάνω μια ερώτηση –και να πω την ταπεινή μου άποψη– πάνω σε αυτό το θέμα το οικονομικό. Πώς όλα αυτά τα χρόνια, ανέκαθεν, ο άνθρωπος ζει τη ζωή του με ένα σκοπό: Μεγαλώνει, πάει σχολείο, μπαίνει σ’ ένα πανεπιστήμιο, το τελειώνει και ουσιαστικά ο σκοπός είναι να βρει χρήματα. Ουσιαστικά η ζωή του κινείται γύρω από αυτό το κομμάτι. Αν γινόταν επανάσταση, δεν θα ήταν καλύτερο... –βέβαια, είναι από την άλλη όψη του ποταμού, εντελώς ακραίο αυτό που θα πω– να μην υπάρχει καθόλου, κανένα νόμισμα, καθόλου χρήμα; Να μην υπάρχει αυτή η λέξη στον ανθρώπινο κόσμο! Και όλα να γίνονται με συναλλαγές, εφόσον η Ελλάδα, όπως αναφέρετε, είναι πλούσια σε τρόφιμα, μπορεί να καλλιεργήσει, υπάρχει νερό, υπάρχουν όλα αυτά για ποιο λόγο να βασίζεται στο χρήμα και να υπάρχει κάποιο νόμισμα; Και ενώ μπορεί να κάνει εισαγωγές και εξαγωγές με αντάλλαγμα προϊόντων;

Π. Ρούπα: Εισαγωγές, εξαγωγές; Δηλαδή στην Ελλάδα να διαδραματίζεται μια επανάσταση και να πρέπει να κάνουμε εμπορικές συναλλαγές με ένα άλλο κράτος που δεν είναι σε καθεστώς επανάστασης;

Σύντροφος: Πες ότι υπάρχει επανάσταση σε όλη την επικράτεια, ότι γίνεται επανάσταση. Και ότι είναι και άλλες χώρες στην αντίστοιχη κατάσταση.

Π. Ρούπα: Το νόμισμα είναι ένας κίνδυνος, είναι αλήθεια. Αλλά είναι ένας κίνδυνος μέσα σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο. Από κει και πέρα, σε σχέση με τον τρόπο που μπορεί να γίνουν οι συναλλαγές, για παράδειγμα, αν είναι μια κοινότητα μικρή,

αυτό μπορεί να επιλυθεί σίγουρα και χωρίς χρήση νομίσματος. Για παράδειγμα, οι κοινότητες και πιο παλιά, προκαπιταλιστικά, διευθετούσαν εσωτερικά το ζήτημα της διανομής των προϊόντων που παρήγαγαν. Μπορείς να βρεις τέτοια οικονομικά μοντέλα σε κοινότητες. Ένα αντίστοιχο παράδειγμα μπορείς να δομήσεις σε μια επανάσταση στην Ελλάδα. Μια κοινότητα μπορεί να επιλύει το πρόβλημά της, εφόσον βέβαια, έχει μια αυτάρκεια, έτσι; Να έχει αυτάρκεια σε όλα τα επίπεδα, είναι αδύνατον. Οπότε θα χρειαστεί συναλλαγή με άλλες κοινότητες. Θα πρέπει να συναλαγεί με πόλεις, με κάποιες βιομηχανίες ή βιοτεχνίες για να πάρει πράγματα. Όλες αυτές οι συναλλαγές και οι ανταλλαγές, δεν πιστεύω ότι μπορούν να επιλυθούν σε ένα εθνικό επίπεδο μόνο με την εμπράγματη οικονομία. Δηλαδή, δεν μπορούμε μόνοι εμείς ν' αποφύγουμε να κάνουμε χρήση, έστω και σε επίπεδο εξωτερικών της κοινότητας συναλλαγών, χωρίς να χρησιμοποιήσουμε ένα αντικείμενο το οποίο θα έχει έστω και συμβολική μορφή, θα μπορεί να ανταποκρίνεται στην αξία που θα έχεις προσδώσει σε ένα αντικείμενο, σε κάποιο προϊόν, σε κάποιο αγαθό ή σε κάποιο τρόφιμο. Και δεν νομίζω ότι είναι αυτό που πρέπει να μας φοβίζει. Γιατί σας λέω ότι το πρόβλημα των οικονομικών ανισοτήτων το αποφεύγεις με τη θεσμοθέτηση αποφυγής συσσώρευσης. Και για να αποφεύγεις τη συσσώρευση θα πρέπει να διασφαλίσεις ότι δεν θα γίνει εμπόρευμα το νόμισμα. Είναι αρκετά σύνθετο το ζήτημα, είναι αλήθεια. Αλλά προσπαθώντας να φανταστώ πως γίνεται όλη η ελληνική επικράτεια να βασίζεται στην εμπράγματη ανταλλαγή, στην ανταλλαγή προϊόντων δηλαδή, φαντάζει πολύ δύσκολο...

Δηλαδή, για παράδειγμα, ένα νησί παράγει κάποια προϊόντα τα οποία δεν τα χρειάζεται όλα, έχει ένα πλεόνασμα απ' αυτά. Εντάξει; Και θέλει να τα διαθέσει αλλού, να τα διαθέσει στην ηπειρωτική Ελλάδα. Μιλάμε για μια επαναστατημένη Ελλάδα και για τα νησιά. Παράλληλα όμως εκεί που θέλει να τα διαθέσει, δεν θέλει να πάρει αυτά που τα παράγει η κοινότητα γιατί τα έχει, αλλά χρειάζεται κάποια άλλα πράγματα από μια κοινότητα η οποία δεν χρειάζεται τα δικά της προϊόντα. Πώς θα λυθεί αυτό το ζήτημα; Δηλαδή, είναι αναγκασμένη να τα ζητήσει από ένα άλλο νησί. Το άλλο νησί δεν χρειάζεται αυτά που παράγει το πρώτο νησί, το Α, ωραία; Αλλά χρειάζεται άλλα πράγματα τα οποία δεν μπορεί να τα πάρει το ένα από το άλλο. Αντιθέτως, το νησί Α χρειάζεται κάποια πράγματα τα οποία θα πρέπει να τα αντλήσει από την ηπειρωτική Ελλάδα. Πώς θα γίνει να εξασφαλίσει το νησί Β που θα έρθει σε επαφή με το νησί Α, τα πράγματα που χρειάζεται; Δεν ξέρω αν έγινα αντιληπτή;

Συντονιστής: Μαθηματικά!

Π. Ρούπα: Δηλαδή, να το ξαναπώ το σχήμα λίγο; Έχουμε το νησί Α και το νησί Β και ένα σημείο Γ της ηπειρωτικής Ελλάδας. Το νησί Α παράγει κάποια πράγματα. Η ηπειρωτική Ελλάδα στο σημείο Γ χρειάζεται αυτά τα πράγματα. Περισσεύουν δε, κάποια πράγματα στην κοινότητα, έχει δηλαδή, ένα πλεόνασμα και τα παρέχει στο σημείο Γ της ηπειρωτικής Ελλάδας. Όμως, το νησί Α χρειάζεται κάποια πράγματα από το νησί Β, που λέγαμε, τα οποία δεν μπορεί να παράγει το σημείο Γ της ηπειρωτικής Ελλάδας. Πώς θα τα παρέχει το νησί Β στο νησί Α, ενώ δεν έχουν προϊόντα να ανταλλάξουν μεταξύ τους που να αντιστοιχούν τα προϊόντα τους, του ενός με τα προϊόντα του άλλου, ως προς την αξία τους;

Συντονιστής: Εντάξει, αυτό νομίζω πως απαντιέται και πιο απλά με την αλληλεγγύη και την αλληλοβοήθεια. Εφόσον παράγεις και περισσεύουν, τι να τα κρατήσεις; Γιατί με το ζόρι πρέπει να πάρεις κάποιο αντάλλαγμα; Κάποια στιγμή, θα χρειαστεί κάτι άλλο στο μέλλον, στο κοντινό ή το μακρινό και θα σε βοηθήσουν οι άλλοι.

Π. Ρούπα: Ναι.

Συντονιστής: Άρα, δεν υπάρχει λόγος να μπαίνουμε σε εξισώσεις, “ντε και καλά”! Ή να κάνουμε το παράδειγμα, το αν υπάρχει η δυνατότητα, να πάνε κάποια εργατικά χέρια να βοηθήσουν.

Π. Ρούπα: Να μπορεί να υπάρχει κάτι, κάποιο προϊόν, λέω εγώ, που να χρειάζεται και το οποίο δεν μπορεί να παραχθεί σε αυτά τα νησιά. Ή να επιλυθεί το πρόβλημα –το θέτω ως ερώτημα, έτσι;– έχοντας μια κεντρική “τράπεζα” προϊόντων στην ηπειρωτική Ελλάδα σε

κάποιο κέντρο το οποίο να κάνει αναδιανομή της παραγωγής όπου και αν κάτι χρειάζεται, οποιοσδήποτε. Είναι ένα τεράστιο ζήτημα και για να το απαντήσεις και πολύ περισσότερο για να το υλοποιήσεις. Αυτά είναι κυρίως, πρακτικά προβλήματα. Ως ένα βαθμό, μπορεί να λειτουργήσει η εμπράγματη οικονομία ώστε να δοθούν κάποιες λύσεις· ως ένα βαθμό, πιστεύω, ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει.

Συντονιστής: Χαρούμενα βάσανα!

Σύντροφος: Εγώ το λέω από την άποψη ότι άμα το καλοσκεφθείς, κάποτε ο άνθρωπος ήθελε ουσιαστικά μόνο νερό και τροφή για να ζήσει. Απ' αυτή την άποψη το λέω, ότι δεν μπορεί να το κάνει; Γιατί “σώνει και καλά” το νόμισμα-χρήμα θα πρέπει να μπαίνει πάλι στη μέση; Και να ανακυκλώνεται γιατί ουσιαστικά αυτό γίνεται.

Π. Ρούπα: Ναι, γιατί έχουμε την εικόνα με βάση τη σημερινή έννοια του νομίσματος ενώ δεν υπήρχε πάντα με αυτήν την έννοια. Βέβαια σας λέω, είναι κίνδυνος δημιουργίας πολλών-πολλών δεινών και κακών, αυτό είναι αλήθεια. Αλλά στο βαθμό που μπορεί να επιλυθεί με τη εμπράγματη οικονομία, βεβαίως, μπορεί να επιλυθεί το ζήτημα έτσι. Και στην Ισπανική Επανάσταση που ήταν ένα τεράστιο πείραμα, η δημιουργία τοπικών νομισμάτων, που είχαν διάφορα σε πολλές κοινότητες –δηλαδή οι κολεκτίβες, άλλες είχαν δικά τους νομίσματα, άλλες δεν είχαν δικά τους– προχωρούσαν σε κοπή νομισμάτων στις κοινότητες, όταν υπήρχε ανάγκη να τα χρησιμοποιήσουν. Ή μπορεί να μοίραζαν κουπόνια εν είδη χρήματος στους κατοίκους και με αυτά μπορούσαν να “αγοράζουν” ό, τι χρειάζονταν για την επιβίωσή τους. Το βασικό όμως ζήτημα που πιστεύω ότι είναι στον πυρήνα μιας επαναστατικής κοινωνίας είναι η πληρωμή –όχι με την έννοια που θα δίναμε σήμερα– της εργασίας του ανθρώπου. Αλλά όπως έκαναν και οι αναρχικοί τότε, το τι έπαιρνε ο καθένας για την εργασία του, βασιζόταν στις ανάγκες που είχε ο ίδιος. Δεν υπήρχε καθολικός μισθός. Δηλαδή, δούλευες 8 ώρες έπαιρνες τόσα κουπόνια, ή τόσα πράγματα από την παραγωγή. Αλλά, αν για παράδειγμα κάποιος ζούσε μόνος του και κάποιος είχε μια τριμελή οικογένεια, και τρία παιδιά, δε γινόταν αυτοί να πάρουν τα ίδια χρήματα. Δηλαδή, ανάλογα με τις ανάγκες τους. Και με βάση τη προσφορά τους στην κοινότητα, βέβαια, αλλά κυρίως, με βάση τις ανάγκες τους έπαιρναν προϊόντα ή αντίστοιχα χρήματα. Αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση, ειδικά στις ισπανικές κοινότητες, σε πολλές απ' αυτές δεν υπήρχε, είχε καταργηθεί το χρήμα. Μάλιστα, τις πρώτες μέρες της ισπανικής Επανάστασης, υπάρχουν αναφορές ότι έμπαιναν στις τράπεζες έπαιρναν τα χρήματα και τους έβαζαν φωτιά γιατί πίστευαν ότι αυτά ήταν η αιτία του κακού για όλα τα δεινά της ζωής τους. Βέβαια, αν προχωρούσε η επανάσταση στην Ισπανία και δεν είχε χαθεί, σίγουρα θα προέκυπτε ένα ζήτημα σε σχέση με αυτό. Δεν ξέρω πώς θα το επιλύανε βέβαια· οι κολεκτίβες και οι κοινότητες είχαν μεγάλο βαθμό αυτονομίας καθώς δεν υπήρχε ομοιομορφία στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική οργάνωση στην Ιβηρική εκείνη την περίοδο της επανάστασης, έτσι; Το επιλύανε όμως με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους. Ο καθένας έκανε αναλόγως το πώς εξυπηρετούσε περισσότερο και με καλύτερο τρόπο τις ανάγκες του.

Συντονιστής: Άλλη μια ερώτηση; Έχουμε χρόνο;

Σύντροφος: Κάτι τελευταίο ήθελα να πω. Επειδή γενικά, σήμερα, συζητάμε για το εγχείρημα και για το τι θα επακολουθήσει και για το τι θα γίνει μετά την επανάσταση, εγώ θα ήθελα να πω το εξής πάνω σε αυτό: Ότι εφόσον είναι έτσι η κατάσταση αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα και με τα χρόνια έχει αρχίσει και γίνεται πιο... Ευρώπη και αυτό το βλέπεις πλέον ότι η νεολαία έχει μάθει να ζει μέσα στην πολυτέλεια... Πώς όταν η νέα γενιά καθηλώνεται μπροστά σε έναν υπολογιστή, μαθαίνει και ασχολείται μόνο με αυτό το πράγμα, θα φθάσει στο κομμάτι της επανάστασης όταν έρθει εκείνη η ώρα; Εφόσον δε θα έχει γίνει ζύμωση, δεν θα έχει γίνει σωστή προετοιμασία, πώς μπορούμε να μιλάμε για το μετά της επανάστασης; Δηλαδή το '10 φθάνεις ουσιαστικά στην πηγή, δεν πίνεις νερό.

Π. Ρούπα: Τι είπες; Δεν κατάλαβα. Το 2010 εννοείς;

Σύντροφος: Ναι, το 2010 μπαίνει σχεδόν μέσα στη βουλή. Δεν πρέπει να γίνει μια προετοιμασία για εκείνη την ώρα; Εγώ θεωρώ ότι το πρόβλημα το αρχικό είναι ότι δεν είναι έτοιμος ο κόσμος. Δε γίνεται προπαγάνδα. Δηλαδή δεν έχουνε λυθεί βασικά πράγματα, θεωρώ. Από το κομμάτι της νεολαίας, ίσως και από μεγαλύτερες ηλικίες. Δεν ξέρω αν με καταλαβαίνεις;

Π. Ρούπα: Καταλαβαίνω, ναι. Οι επαναστάσεις είναι αποτέλεσμα πολλών διεργασιών κοινωνικών που συμβαίνουν. Δεν είναι αποτέλεσμα είτε μόνο προπαγάνδας είτε μιας κρίσης του συστήματος. Η αλήθεια είναι ότι, εντάξει, δε μιλάμε μόνο να υπονομεύσεις τη σταθερότητα του συστήματος, να προκαλέσεις ρωγμές και να το αποσταθεροποιήσεις ή ακόμα και να το φέρεις στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Αλλά μιλάμε για μια κοινωνική Επανάσταση. Μια κοινωνική Επανάσταση, σίγουρα, είναι αποτέλεσμα πολλών διεργασιών. Και αυτή τη στιγμή έτσι όπως είμαστε κοινωνικά –μιλάμε σαν σύνολο– ναι, δεν είναι τα πράγματα θετικά. Καθόλου. Και το ζήτημα της προπαγάνδας που βάζεις εσύ, ναι, παίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο. Αλλά και το ζήτημα της ίδιας της οργάνωσης και της ίδιας της δράσης. Είναι συνδυασμός πραγμάτων. Σίγουρα δεν μπορούμε να περιμένουμε να ξεσηκωθεί η κοινωνία από μόνη της. Εγώ δεν πιστεύω να ξεσηκωθεί ο κόσμος, να γίνει πάλι μια εξέγερση, όπως έγινε το 2010 με τα “μνημόνια”. Το γεγονός ότι δεν κατάφεραν εκείνες οι κινητοποιήσεις να τους κάνουν να πάρουν πίσω τα μέτρα, έφερε την ήττα. Ναι, αυτό έφερε ένα μούδιασμα και μια οπισθοχώρηση στους ανθρώπους σ’ αυτή τη χώρα και πολύ δύσκολα μπορεί να βγει. Δηλαδή, μετά από αυτό, δεν μπορείς να περιμένεις ότι αυτός ο κόσμος θα ξανακατέβει στους δρόμους για να διεκδικήσει κάτι αντίστοιχο με το ’10 ή να εμποδίσει την εφαρμογή κάποιων μέτρων με τη μαζικότητα, με την αποφασιστικότητα και τη ριζοσπαστικοποίηση που είχε τότε. Αλλά, πέρα από αυτά, είμαστε και εμείς υπεύθυνοι· αλλά αυτό είναι μια άλλη συζήτηση. Για να δημιουργηθούν οι όροι, για να μπορέσει να κατέβει ο κόσμος στους δρόμους, για να δημιουργηθούν οι κοινωνικές εκρήξεις και κοινωνικές εξεγέρσεις, απαιτείται κατ’ αρχήν, να υπάρχει το έδαφος από το ίδιο το σύστημα. Απαιτείται δηλαδή, να υπάρχει μια κρίση, είναι και αυτό μια σοβαρή προϋπόθεση. Αλλά για να προχωρήσουν αυτές οι εξεγέρσεις όταν θα εκδηλωθούν, να μετουσιωθούν σε κάτι περισσότερο, και να προσβλέπεις σε μια επαναστατική αλλαγή, αυτό απαιτεί την κατάλληλη προετοιμασία από ένα επαναστατικό κίνημα. Οπότε η δουλειά μας είναι να εξελίξουμε αυτό το επαναστατικό κίνημα ώστε και να υποδαυλίσουμε αντίστοιχες κοινωνικές εκδηλώσεις, αλλά παράλληλα, όταν εκδηλωθούν αυτές να μπορέσουμε να λειτουργήσουμε ως καταλύτης μιας πολιτικής αλλαγής. Γιατί όπως είπα, χωρίς επαναστατικό κίνημα που να προωθεί μια επαναστατική αλλαγή, δεν γίνονται επαναστάσεις.

Συντονιστής: Ναι, καλύφθηκε ο σύντροφος.

Σύντροφος: Αυτό που μου είπες πριν, νομίζω φάνηκε για τον κόσμο που δεν θέλει πλέον να παλέψει κλπ. Δηλαδή το ’10-’12 είχε εκατοντάδες χιλιάδες κόσμο στο δρόμο και στην Αθήνα και στις περισσότερες πόλεις, έτσι; Δηλαδή, υπήρχε μια κοινωνική εξέγερση εν εξελίξει και λίγα χρόνια μετά, το 2015, πάλι με ψήφιση μνημονίου, οι μόνες κινητοποιήσεις ήταν στην Αθήνα από λίγες χιλιάδες κόσμο. Δηλαδή, φάνηκε ότι το 2010 -’12 αφού δεν καταφέρθηκε κάτι ουσιαστικό, σταματάμε να αγωνιζόμαστε και όλοι έδωσαν τις ελπίδες τους στον κοινοβουλευτισμό, ας πούμε, με το ΣΥΡΙΖΑ. Αυτό φάνηκε. Δηλαδή, ο ΣΥΡΙΖΑ ψήφισε το μνημόνιο, ο κόσμος δεν αντέδρασε, έκανε δημοψήφισμα μετά και ξανακατέβηκε στις εκλογές και ξαναβγήκε κυβέρνηση, ας πούμε. Όλοι είχαν τις ελπίδες τους ότι η αλλαγή ήρθε!

Π. Ρούπα: Ναι, η αλήθεια είναι ότι επικράτησε μια συνθήκη ήττας. Και αυτή η συνθήκη ήττας και το αίσθημα ήττας, αυτή η “πίκρα –να το πούμε– κοινωνικά, “επικυρώθηκε” με τις πολιτικές εξελίξεις, με εκείνο το δημοψήφισμα. Ήταν το τελειωτικό χτύπημα. Γιατί όσο έβλεπε ο κόσμος ότι δεν υπήρχε δυνατότητα να αλλάξει από μόνος του τα πράγματα, εναπόθεσε τις ελπίδες του –όπως είπες και εσύ– σε ένα κοινοβουλευτικό σχήμα. Και τελικά, αυτό το σχήμα τον πρόδωσε, όπως θα έκανε ούτως ή άλλως, δηλαδή. Γιατί την ανατροπή των

συνθηκών αυτών και των μνημονίων δεν υπήρχε περίπτωση να τις κάνει κάποιος εκ των έσω, όσο και αν υποθέσουμε ότι ήθελε κάτι τέτοιο. Οπότε περνάμε τώρα, από το '15 και μετά, σε αυτή την κατάσταση την κοινωνικής ύφεσης, της ηττοπάθειας και της παραίτησης. Το πώς θα βγούμε και το τι θα γίνει, σίγουρα είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων. Αναμένεται μεγάλη οικονομική κρίση, είναι αλήθεια, λόγω του covid τώρα, της πανδημίας και του lockdown που έχει επιβληθεί. Αυτά τα πρώτα σημάδια θα τα δούμε αργά ή γρήγορα, αλλά το κύριο για μένα, είναι η επίσπευση – να το πω; – της δικιάς μας οργάνωσης προς ένα τέτοιο επίπεδο πολιτικής παρέμβασης που να είναι καταλυτική. Ωστε, όταν θα μας δοθεί η επόμενη ευκαιρία, με μια επόμενη κοινωνική έκρηξη, να μην την αφήσουμε αναξιοποίητη, να μην τη χάσουμε πάλι!

Αλλά αυτό θέλει προσωπική δουλειά, και κατ' αρχήν, θέλει τη δική μας πίστη ότι μπορούμε να γίνουμε εμείς οι πολιτικοί καταλύτες για μια τέτοια αλλαγή. Εκεί είναι που ξεκινάς από το άτομο που έλεγε και ο σύντροφος πριν. Δηλαδή, ατομικά να πάρουμε θέση, και να δούμε πώς μπορούμε με άλλους συντρόφους να οργανωθούμε, βάζοντας αυτή την κατεύθυνση. Και η άποψή μου είναι, ότι κάθε επιμέρους αγώνας που κάνουμε, οφείλει να συνδυαστεί με μια ανάλυση, με ένα πρόταγμα και με δράσεις τέτοιες που να αποβλέπουν σε μια ανατροπή, δηλαδή να βάλεις το ζήτημα ότι αν δεν ανατρέψεις τον καπιταλισμό και το κράτος, δεν γίνεται να επιλύσεις το επιμέρους πρόβλημα. Είναι η οικολογία; Είναι το γυναικείο; Ή οτιδήποτε; Δεν θα μπορέσουμε με τέτοιους όρους να δημιουργήσουμε ένα επαναστατικό κίνημα. Γιατί εκεί είναι το δια ταύτα. Σύντροφοι, συντρόφισσες...

Συντονιστής: Ορίστε...

Π. Ρούπα: Αν δεν έχετε κάτι άλλο, να κλείσω γιατί... κλείνουν;

Συντονιστής: Ναι... **Άλλος σύντροφος:** Έχουμε και αυτό το πρόβλημα!

Π. Ρούπα: Ναι, ναι.

Σύντροφος: Έγινε, Πόλα σε ευχαριστούμε πολύ.

Συντονιστής: Πάνω σε αυτά είχα κάτι να πω. Αλλά πάλι τα ίδια θα λέμε..., ναι.

Π. Ρούπα: Εντάξει σύντροφοι. Καληνύχτα

Σύντροφος: Δύναμη και κουράγιο!

Π. Ρούπα: Καληνύχτα, καληνύχτα.

Ακούγονται συνθήματα από τους συντρόφους και τις συντρόφισσες:

"ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΕΡΟ ΑΠΌ ΟΛΑ ΤΑ ΚΕΛΙΑ"